Gazetemizi Aralık ayında Federal Almanya'nın Duisburg kentine taşıyoruz. Böylelikle yalnızca okurlarımızla daha yakın ilişkiler kurabilme olanağına değil, onlara, ne zamandan beri istedikleri değişiklikleri de yaparak yepyeni bir Türkiye Postası sunabilme olanağına da kavuşacağız. Bu konudaki daha ayrıntılı bilgiyi 14. sayfamızda bulabilirsiniz.

Yepyeni bir Türkiye Postası

FEDERAL ALMANYA: 2,50 DM
FRANSA: 7.-FF
BELÇİKA: 50.-BF
HOLLANDA: 3.-G
İNGİLTERE: 70 Pence
DANİMARKA: 10.-KRN
İSVEÇ: 8.-KRN
AVUSTURYA: 20 S
İSVİÇRE: 2,5 Sfr

Türkiye Postası

16. NOVEMBER 1984
NUMMER: 44
15 GÜNLÜK GAZETE
Adres: Donau Str.1
1000 Berlin 44
Tel.: 030/624 60 92

Postvertriebsstück Gebühr bezahlt A1319D

Paris'te 200 özgürlük meşalesi

Fransa'da en seçkin demokratların katıldığı dayanışma eylemi Evren-Özal rejimini daha da köşeye sıkıştırdı. Ama generaller kana doymuyor: 13 idam kararı daha...

Fransa'nın en önde gelen politikacı, bilim adamı, yazar, sanatçıları tarafından yapılan "Türkiye'de Insan Hakları İçin 18 Saat Nöbet" çağrısı olağanüstü etkili bir dayanışma eylemi oldu. Başta Fransız Komünist Partisi olmak üzere ülkenin en önemli kuruluşlarının, sendikalarının, delegasyonlarla katıldıkları nöbet

Dikerdem ve 5 arkadaşı serbest

Yazısı 4. Sayfada

SON DAKİKADA

katıldıkları nöbet eylemi Türkiye Büyükelçiliği'nin önünde gerçekleştirildi. Havanın kararmasından sonra ise 200 meşale birden tutuşturuldu. Her meşale, Türkiye'de hakkında idam kararı verilmiş yurtseveri simgeliyordu. Eyleme Türkiyeli örgütler de etkin olarak katıldılar.

● Yazısı 12. ve 13. Sayfada

Foto: Türkiye Postası-özel

Nikaragua'ya ABD istilası an meselesi

Geçtiğimiz günlerde ABD'nin Nikaragua hava sahasını ve karasularını ihlal etmesinin ardından Savunma Bakanı Weinberger de Nikaragua'nın denizden abluka-ya alınmasının gündemde olduğunu, gerekirse askeri müdahaleden kaçınılmayacağını açıkladı. ABD'ye ait bir savaş filosunun da Orta Amerika'ya doğru yol aldığı bildiriliyor.

● Yazısı 9. Sayfada

12 Eylül'ün bilançosu

Ahmet KARDAM

Geçtiğimiz 7 Kasım günü Türkiye'deki Anayasa oylamasının ikinci yılıydı. 6 Kasım'da ise, **"demokrasiye geçişin"**, yani 12 Eylül 1980 sabahı ile ilan edilen **"takvimin"** sona erişinin birinci yılı doldu.

Her yönetim, halka verdiği sözleri yerine getirmek üzere ilan ettiği sürenin sonunda, başta verdiği bu sözlerle yargılanmaktan kaçamaz. 12 Eylül rejiminin bu kuralın dışında kalması için hiçbir neden yok. Nitekim sansür altındaki Türkiye basınında da, dünya basınında da şimdi herkes aynı soruyu soruyor: **"Nereden başlanıldı, nereye gelindi?"**

12 Eylül sabahı halka ve dünya kamuyuna iki söz verildi. Bunlardan biri **"demokrasiye geri dönüş"**, ötekisi de **"terörü önleme"** idi.

"3-4 yıllık bir süre fedakârlığı göze almalıyız, sonra düzlüğe çıkacağız", "Milletin refah ve mutluluğunu sağlayacağız", "Seçimleri yaparak demokrasiye döneceğiz", "Özgürlükçü, demokratik, laik ve sosyal hukuk kurallarına saygılı, tarafsız bir yönetim kuracağız"... 12 Eylül'ün hemen ardından resmi ağızlardan ve bizzat Kenan Evren tarafından verilen bu sözler için bir de **"takvim"** açıklandı. Bu takvime göre, önce yeni bir Anayasa hazırlanacaktı. Sonra seçim yasası ve partiler yasası... Ardından yapılacak seçimlerle de demokrasiye geri dönüş...

Türkiye halkı ve dünya kamuoyu uzun süre bu **"takvim"**le oyalandı. Generallerden demokrasi bekleyenler için ilk şok Anayasa tasarısı kesinleşince oldu. Türkiye'ye demokrasi getirecek Anayasa bu muydu? Ama zararı yok, denildi. Yeter ki seçimler yapılsın ve generaller gitsin! Partiler kurulmaya başlayıp ilk vetoların gelmesiyle ikinci şok yaşandı. Hani partiler Anayasa güvencesi altında serbestçe kurulacaklardı? Ama zararı yok, denildi. Hele şu seçimler kazasız-belasız bir yapılsın da! Nihayet 6 Kasım 1983 günü genel seçimler de yapıldı. Generallere karşıymış gibi bir izlenim yaratan Özal'ın en çok oyu alması ayrı bir **"sevinç"** kaynağı oldu. **"Demokrasiye geçiş"** başlamıştı! Bir de 6 Kasım seçimlerine sokulmayan öteki üç partinin katılacakları yerel seçimler tamamlanabilseydi. 25 Mart'ta o seçimler de yapıldı. Sonra? Sonrası yok, hepsi bu kadar!

"Takvim"in son maddesi seçimlerdi. Onun da üzerinden bir yıl geçti ve Ekim ayının başında Kenan Evren, Doğu illerinde yaptığı konuşmalarda **"Türkiye'de demokrasiye geçildiğini"** ve bundan öteye demokrasi istemenin **"teröristlik"** olduğunu ilan etti. İçi naylon partilerle doldurulmuş naylon bir meclis... Kukla bir hükümet... Erken seçim istemenin suç sayılması... Kapatılmış ve susturulmuş sendikalar ve dernekler... Yazacakları haberler için sıkıyönetimden izin isteyen gazeteler... Dört yıl boyunca diş sıkıla sıkıla varılan **"demokrasi"** işte bu kadar olacaktı!

Evet, hiçbir yönetim, halka verdiği sözlerle yargılanmaktan kurtulamaz. Verilen ikinci ve en önemli söz, **"terörü durdurmak, can güvenliğini sağlamak ve halkı korkudan kurtarmak"**tı. Bu vaadin de üzerinden 4 yıl geçti. Ama gözaltına alınma, işkence görme, hapis cezalarına çarptırılma, işten atılma korkusundan kimse ağzını açamıyor. Anayasa'da yazılı **"dilekçe verme hakkı"**nı bile kullanmak suç. Bu terör değilse nedir? 12 Eylül öncesinin cinayet bilançosuyla yarışırcasına kesilen idam cezaları ve asılan insanlar ve hapishanelerdeki onbinlerce siyasi tutuklunun varlığı, halkın geri kalan kesimi üzerinde estirilen terör değilse nedir? Ya Türkiye Kürdistanı'nda olanlar? Bir bakan bile Meclis kürsüsüne çıkıp devlet memurlarına işkence yapıldığını söylüyorsa, bize de **"sivil terörün"** yerini **"devlet terörünün"** aldığını söylemekten başka ne kalır?

12 Eylül'ün dördüncü yılında ve **"demokrasiye geçişimizin"** ilk yıldönümünde, Kenan Evren hala **"iç ve dış düşmanlardan", "vatan hainlerinden"** ve **"yeniden başkaldıran terörden"** başka söyleyecek söz bulamıyorsa, dönüp dolaşıp tekrar 12 Eylül sabahına geldiğimizin bundan daha güzel itirafı olur mu? Üstelik, dört yıl önce halka vaadedilecek şeyler, verilecek umutlar vardı. Bugün onlar da kalmadı.

Daralan yolda yürüyenler önce tıkanmaya, sonra da tükenmeye mahkumdurlar. Tıkanma başlamıştır, tükenmenin de geleceğinden kimse kuşku duymasın. Anayasa'nın ikinci ve 6 Kasım seçimlerinin de birinci yılında yapılacak bir **"12 Eylül muhasebesinden"** başka bir sonuç çıkartabilen varsa, söylesin.

Kemal Özgül taranarak öldürüldü

Fransa'da sendikal savaşa kan düştü

Fransa'da Türkiyeli göçmen işçilerin sendikal savaşım sürdürdükleri Pirault fabrikası emekçileri, fabrikanın önünde patron ve adamları tarafından silahla tarandılar. Işçilerden Kemal Özgül hemen öldü. Üç Türkiyeli işçi de ağır yaralı. Olay Fransa'da dev bir tepki yarattı. CGT 13 Kasım Salı günü 15 dakikalık genel grev kararı aldı. Cinayeti Fransız televizyonu her üç kanalından da ilk haber olarak verdi. 13 Kasım günü ise bu kez de Chateaubrillant'da Paulay adlı bir faşist bir kahveyi taradı ve Salih Kayar ve Abdullah Kayar adlı işçileri öldürdü. Katil yakalandıktan sonra "ben yabancıları sevmiyorum" dedi.

● Yazısı 6. Sayfada

Dışişleri Bakanı Vahit Halefoğlu'nun Büyükelçiyken Federal Almanya'daki işçilerimize attığı kazık

Vergi iadeleri tehlikeye girdi

Dışişleri Bakanı Vahit Halefoğlu'nun Federal Almanya Büyükelçisiyken imzaladığı bir anlaşma bu yıl yürürlüğe sokuldu. Buna göre, Türkiye'deki yakınlarına gönderdikleri paraların bir kısmını vergi iadesi olarak alabilmek için Federal Alman maliyesine verilen **"Bakım Belgeleri"**nin, bundan sonra Türkiye'deki muhtarlar tarafından değil, kaymakamlar tarafından onaylanması gerekiyor. Muhtarlıklara onaylatılmış bütün **"Bakım Belgeleri"**nin şimdi yeniden bu sefer kaymakamlıklara onaylatılması zorunluluğu ile karşı karşıya kalan işçilerimiz şaşkına döndüler. Türkiye'de kaymakamlıklara verilen dilekçelerin Jandarma Bölük Komutanlığı'na kadar havale edilmesi, Bakım Belgesi alabilmek için günlerce uğraşmayı ve bir sürü rüşvet vermeyi gerektiriyor. Bu işlemlerden yılan işçiler hakları olan vergi iadelerini almaktan vazgeçiyorlar. Bu vazgeçmeler yüzünden bu yıl Federal Alman hükümetinin kasalarına milyonlarca Mark kalacağı hesaplanıyor.

● Yazısı 7. Sayfada

ŞU BİZİM TÜRKİYE

SUSUZLUK ATA MİRASI Sakarçiftliği Köyü kadınları, bir I şehirden gelecek arazözün yolunu gözlüyor. Kadınların dağıtım sırasında

Kadınlarımıza atadan kalma miras: su çilesi

Su kuyruklarında, çeşme başlarında bir kova su için saatlerce bekleyen kadınlarımızın çilesi bitmek tükenmek bilmiyor. Büyük kentlerin gecekondu semtlerinde aynı çile, ücra köylerde aynı çile. İşte Kayseri'ye 13 kilometre uzaklıktaki Sakarçiftliği Köyü kadınları. Kuyruk olmuş Kayseri'den gelecek arazözü bekliyorlar. ...Bunlara Türkiye burjuvazisinin yanıtı ise galiba şöyle: "Niye o pis suları içiyorlar bunlar? Bakın piyasada ne güzel sular var. Sabancı Holding'in Hayat, *DYO (Pınar Süt) grubunun* Şaşal, *Su Holding'in* Bengisu *adlı leziz ve birazcık pahalı sularını niye içmiyorlar?" Sahi niye böyle yapıyor halkımız acaba? "Ekmek yoksa pasta yiyin" sözünü hiç duymamış mı bunlar?*

Sabrın sonu selamet mi?

DOK Gemi İş Sendikası Genel Teşkilatlanma Sekreteri **Cemil Yiğit**, 8 Ekim 1984'de Sendikasının sürdürmekte olduğu 12 Eylül sonrasının ilk sembolik grevini ziyaret ettikten sonra evine döndüğünde, resmi bir mektup aldı. **"Müjde" İş ve İşçi Bulma Kurumu İstanbul Yurt Dışı Hizmetler Şube Müdürlüğü**'nden geliyordu. Mektupta şunlar yazılıydı:

"Şubemizdeki kaydınıza göre yurt dışına gönderilme sıranız gelmiştir. Aşağıda bildirilen gün, saat ve yerde mutlaka hazır bulununuz." Buraya kadar olup bitenlerde belki de şaşılacak birşey yoktu. Yurt dışına çıkabilmek için, insanlarımızın, kimi zaman hayatlarını bile tehlikeye sokarak kaçak yollara başvurdukları bir dönemde, bu gerçekten de bir müjde sayılırdı. Ne var ki, geç kalmış, hem de 19 yıl geç kalmış bir müjdeydi bu. **Cemil Yiğit**, yurt dışında çalışmak üzere, İş ve İşçi Bulma Kurumu'na 1965 yılında başvurmuştu... 1983 yılında, yani Almanya'ya gitmekten umudunu keseli neredeyse 20 yıl olduğu bir sırada kendisine Almanya'ya gitme sırası geldiği bildirilen DOK Gemi İş Teşkilatlanma Sekreteri Cemil Yiğit **"Bunlar vatandaşla alay ediyorlar galiba"** diyor.

Bu çocuklar satılık !

Toplumsal dengesizliklerin alabildiğine derin olduğu yoksul Latin Amerika ülkelerinde, örneğin Brezilya'da, pazarlarda tavuklar, horozlar, koyunlarla birlikte çocukların da satıldığı anlatılır. Günümüz Türkiyesi 24 Ocak kararlarıyla ekonomi modelini de benimsediği bu ülkelerden hiçbir zaman aşağı kalmıyor. Fuhuş, açlık, sefalet, çürüme derken çocuk satışları da başladı. İzmir'de, annelerinin evden ayrılması üzerine işsiz ve yoksul olan babaları tarafından satılığa çıkarılan 5-7 ve 9 yaşındaki üç kardeş, günlerce, boyunları bükük satılmayı beklediler. Gazetelerin yaptıkları yayın üzerine Sağlık Bakanlığı duruma el koyarak satılık çocukları çocuk yuvalarına yerleştirdi.

YÖK bol bol sinir hastası üretiyor

Üniversite gençliğinde yeni bir salgın: YÖK Hastalığı

Yüksek öğrenim gençliğinin barınma sorunundan harç sorununa kadar uzayan dertlerine bir yenisinin; **"Yeni Sınav Yönetmeliği"**nin eklenmesiyle, ruhsal bunalımlar yüzünden psikiyatri bölümüne başvuran öğrenci sayısında birkaç kat artış meydana geldiği bildiriliyor. Üniversite öğrencileri arasında hızla artan ve yaygınlaşan ruhsal bunalım ve sinirsel rahatsızlıklara, uzman doktorlar **"YÖK hastalığı"** adını veriyorlar. Ege Üniversitesi Psikiyatri Bölümü öğretim üyelerinden Doç. Dr.Ahmet Çelikkol, yeni sınav yönetmeliğinin ve ek sınav hakkının ne olacağının bir türlü belli olmamasının öğrencileri bunalıma sürüklediğini belirterek şöyle dedi: **"Öğrencilerde YÖK tedirginliği var. Gerçekten psikolojik rahatsızlıkları olan ve bu yüzden öğrenimlerine ara vermek veya rapor almak isteyen öğrenci sayısı son iki yılda birkaç kat arttı. Yeni Sınav Yönetmeliği öğrencileri büyük bir güvensizlik ortamına itti. Okuldan atılma korkusu, her an başlarının üzerinde Demokles'in kılıcı gibi asılı duruyor. Sıkıntıların, bunalım ve ruhsal hastalıkların bir kaynağı da parasızlık. Öğrenciler büyük maddi sıkıntı içindeler. Bunun üstüne bir de harç bindi."** Öğrenciler arasında adeta salgın halde görülen ruhsal kaynaklı hastalık ve bunalımlara, Üniversite çevrelerinde YÖK hastalığı adını verdiklerini belirten Doç. Çelikkol, bu tedirginliğin gençlerde diğer hastalıklara da yol açtığını ve onları insanlardan uzaklaşmaya, uyumsuzluklara ittiğini de söyledi. Fotoğrafta Yeni Sınav Yönetmeliği ve "ek sınav hakkı"na ilişkin istemlerini TBMM'ye ve bağlı bulundukları Fakülte dekanlarına iletmeye çalışan binlerce öğrenciden bir grup, İstanbul Üniversitesi Merkez Binası önünde toplu halde görülüyor.

257 bin kişinin

Yiğit "Bunlar vatandaşla alay ediyorlar galiba" diyor.

Holdingçi ol, kolayca "fahri doktor" ol !

Üniversitelerimizin, şuna buna "**Fahri Doktor**" "**Fahri Profesör**" ünvanı vermeleri sürüyor. Evren'e "**Fahri Hukuk Profesörü**" ünvanı verilmesinden sonra Eskişehir Anadolu Üniversitesi Rektörlüğü **Vehbi Koç** ve **Sakıp Sabancı**'yı "**Fahri Hukuk Doktoru**" ilan etti. Istanbul Teknik Üniversitesi Rektörlüğü de, bu okuldan mezun olan işadamları **Şarık Tara, Sezai Türkeş, Cavit Çıtak, Üzeyir Garih**, ve **Nurettin Koçak**'a "**Fahri Doktor**" ünvanı vermiş bulunuyor. 12 Eylül sonrasında büsbütün palazlanan "**işadamlarımızın**" okumalarına, yıllarca dirsek çürütüp kafa patlatmalarına, doktora tezleri hazırlamalarına ne hacet? Onlar doğuştan "**Doktor**" maşallah!

7 gün 7 gece yediler içtiler

Yiyin efendiler yiyin! Bu han-ı istiha sizin !

Bu sofralar Diyarbakır'ın ANAP'lı Belediye Başkanı Nurettin Dilek'in yeğeninin düğünü için kuruldu. Aç, çıplak, yoksul Diyarbakır halkına nisbet verircesine, yedi gün yedi gecelik düğün yapıldı. Sofrada kuş sütü bile eksik değildi. Ama tüyü bitmemiş yetim hakkı da eksik değildi...

Öğretmensiz okulun çocuk öğretmenleri ve eğitim düzenimiz

Izmir Cumaovası'na bağlı **Çatalkaya** ilkokulunun 85 öğrencisi, okulun tek öğretmeni de 20 günlük rapor alınca, okulsuz kalmaktansa kendi kendilerine öğretim yapmayı yeğlediler. Her haftaki düzeni bozmadan Pazartesi sabahı okullarını bayrak töreniyle açan küçük öğrenciler, 5. sınıf öğrencilerinden 11 yaşındaki **Zerrin, Necmiye** ve **Deniz**'in yönetiminde, sınıflarına dağıldılar ve onların öğrencileri oldular. Izmir'e 27 kilometre uzaklıktaki, 85 öğrencili ama tek öğretmenli okulun öğrencileri, **"En güç durumda olanlar birinci sınıfa bu yıl gelenler"** diyorlar. Ancak hem fotoğrafı ile sunduğumuz bu olayı fazla büyütmemek gerek. Madem ki Çatalkaya köyünün çocukları bayrak törenini yapıp **"Istiklâl Marşı"**nı söylüyorlar, okula da düzenli gelip gidiyorlar, eğitim merdiveninin basamaklarını tırmanırken, büyük kentlerde, hele hele daha ilkokul çağından itibaren yabancı dil eğitimi de sunan **"zengin çocuğu"** okullarındaki arkadaşlarıyla yarışabilirler. Anayasa'da ve yasalarda bu **"yarışma özgürlüğü"**'ne ilişkin tek bir yasak yok. üstelik **ekonomide liberalizm** reçetesi ile özgürlüklere özgürlükler katan **ANAP** iktidarı daim oldukça bu çocuklarımız da özgürlüklerini sonuna kadar kullanabileceklerdir. Bu, hükümet garantisi altında bir özgürlüktür. Tıpkı **Vehbi Koç** ile rekabet eden musluk tamircisi gibi... Tıpkı **Halit Narin** ile rekabete girişen kasaba terzisi gibi... Tıpkı **Sakıp Sabancı** ile rekabet eden mahalle bakkalı gibi... **Rekabet özgürdür ve özgürlük rekabettir...**

FOTO-BİLMECE

SORU:
Aşağıdaki fotoğrafta görülen kalabalık nasıl bir spor gösterisi izliyor?

CEVAP:
Spor gösterisi izlemiyor. Denizli Defterdarlığı'na alınacak 100 kadro için açılan sınava 1400 başvuru olunca, sınav stadyumda yapılmış.

257 bin kişinin yurt dışına çıkması yasak

Türkiye'de öteden beri normal, yasal yollarla **"pasaport alamayan"**, **"yurt dışına çıkamayan"** bir kesim vardır. 12 Eylül darbesinden sonra pasaport verilmeyenlerin sayısında hızlı bir artış meydana geldi. Son ve resmi rakamlara göre 256 bin 681 kişinin pasaport alması ve yurt dışına çıkması yasak. Bu 257 bine yakın kişinin adları halen Istanbul Yeşilköy ve Ankara Esenboğa Havaalanlarındaki bilgisayarlara yüklenmiş durumda.

Pasaport yasağı, yani yurtdışına çıkma tehdidinin ilk yöneldiği kişiler geçmiş dönemlerde olduğu gibi şimdi de **"siyasal"** nitelikli olanlar. Bunların arasında pekçok sanatçı, yazar, aydın ve siyaset adamı var. Yasaklıların en ünlülerinden biri de sanatçı **Ruhi SU**. Ruhi Su **"52 tahditlisi"**, yani 1952 yılındaki TKP tevkifatı'nda 5 yıl hüküm giymiş. O zamandan bu zamana da, 72 yıllık ömrü boyunca sadece 5 yıl (1977-1982) pasaport alma hakkına sahip olmuş. Şu sıralarda, Ruhi Su ciddi şekilde rahatsız. Sağlık nedenleriyle yurt dışına çıkmak için başvurmuş, ama yine pasaport alamamış.

Türkiye'de pasaport verilmeyenlere resmi gerekçe bildirilmiyor. Yasaklılar listesine girmenin ölçütü belli değil, tıpkı bir kere girilince nasıl çıkıldığının da belli olmaması gibi.

Her 20 kişiden biri yurtdışında işçilik yapıyor

Iş bulmanın ve geçimin günden güne zorlaştığı Türkiye'de, 1984 yılı başı itibariyle 2 milyon 404 bin 31 işçi ve işçi ailesi bireyi yurt dışında çalışıyor. Yurt dışında işçi olarak çalışanların net sayısı 1 milyon 15 bin 544. Yine 1984 başı rakamlarına göre Türkiye'de SSK'ya kayıtlı işçi sayısı 2 milyon 372 bin. Bu durumda, Türkiye'de SSK'ya kayıtlı, yani **"resmi işçi"**lerin yarısı kadar işgücünün yurtdışına çıktığı anlaşılıyor. Türkiyeli işçilerin dünyanın dört kıtasına dağılımları ise şöyle: **Avrupa**'da 770 bin 610, **Afrika**'da 75 bin 500, **Asya**'da 150 bin, **Avustralya**'da 20 bin işçi.

Hertürlü yazı ve fotoğrafın yayınının yasaklanmasından sonra Türkiye kamuoyu sadece Genelkurmay'ın yalanları ile bilgilenebilir (!)

Kürdistan'da sansür sürüyor...ölüm de...

Türkiye Kürdistanı ve Irak toprakları üzerinde Türk ordusunun sürdürdüğü **"Huzur Operasyonu"** olanca ağırlığı ile sürüyor. Ancak, **Türkiye Postası**'nın geçen sayısında bir kesimini sunduğumuz fotoğrafların yayınından sonra Genelkurmay Başkanlığınca konuyla ilgili hertürlü yayın, yorum ve fotoğrafa konan ağır sansür yüzünden zaten kıt olan haber kaynakları büsbütün işlemez hale geldi. Türkiye kamuoyu sadece Genelkurmay'ın resmi ve **"yalan"** açıklamaları ile bilgilenebiliyor (!).

Irak Kürdistanı'nda, özellikle **Mesut Barzani** önderliğindeki **Kürdistan Demokratik Partisi** kaynaklı haberlerde bölgedeki terör üstüne kimi ayrıntılı bilgiler yeralıyor. Geçen sayımızda bir bölümünü duyurabildiğimiz bu haberlere göre Türk ordusunun saldırısının ağırlığı özellikle Kürt **Jirki Aşireti**'ne bağlı köylülerin yaşadığı yörelerde yoğunlaşıyor. Ayrıca Hakkari yöresindeki Kürt köylerinin **"silahları teslim edin "** çağrısına uymadıkları öğrenildi. Nitekim **Jirki Aşireti**'ne bağlı **Pertavi, Genzag, Zorova,** köyleri bu yüzden askeri birliklerce kuşatıldı. Helikopterlerle köye inen komandolardan önce uçaklar da bu köyleri bombaladı. Bu arada **Tahir Adıyaman, Hacı Öter, Kokal Özdemir** adlı Kürt köylüleri hakkında isim belirtilerek tutuklama emri çıkarıldı.

Türk ordusuna ait komando birliklerinin bölgede Uludere ilçesinin **Segrik, Fassin, Pertavin** ve **Ceman** köylerinde üslendikleri, ayrıca Hakkari-Beytüşşebap arasındaki **Suvara Xelil** ve Uludere-Beytüşşebap arasındaki **Danin** geçitlerini tutarak stratejik konumlar elde ettikleri de gelen haberler arasında.

Gene **Kürdistan Demokratik Partisi** kaynaklı bir başka habere göre (bu haber daha sonra **BBC** tarafından da aynı kaynağa dayanılarak yinelendi) Türk askeri birliklerinin Irak topraklarında yürüttükleri askeri harekat üstüne Iran Meclis Başkanı **Haşimi Rafsancani,** Iran Haber Ajansı **(IRNA)** kanalıyla bir açıklama yaptı. **Rafsancani** açıklamasında **"Dünyanın en hassas bölgesinde bu tür harekatlar gerginliği arttıracağı için Türkiye'yi uyarıyorum. Türk-Irak ortak askeri operasyonları Irak'ı Iran karşısında da güçlendirmeyi amaçlıyor"** dedi.

Öte yandan emperyalist-kapitalist kampta da Kürtler üstüne zulüm ve baskı yüzünden uluslararası demokratik kamuoyunda köşeye sıkışan Türkiye'ye yardım amacıyla bir propaganda saldırısı başlatıldı. Nitekim ünlü **The Economist** dergisince yayınlanan ve 600 sterlin ödeyen abonelere **"gizli"** kaydıyla postalanan **"Foreign Report"** adlı bültenin 24 Ekim günü yayınlanan sayısında Türkiye, **"Moskova"** tarafından silahlandırılmış Kürt peşmergelerinin askeri saldırısı altında bir ülke olarak tanıtıldı ve **Bizim Radyo**'nun yayınları ile Ermeni **ASALA** örgütünün de eleman vererek buna destek çıktığı ileri sürüldü. **Foreign Report**'un bu **"istihbaratı"** (!) daha sonra Ingiltere'de Muhafazakar, ABD'de Cumhuriyetçi ve Federal Almanya'da CDU partilerine üye parlamenterlerce **"malzeme"** olarak kullanıldı.

● The Economist Dergisi, 600 Sterlin ödeyen abonelerine gönderdiği özel bülteni "Foreign Report"ta Türkiye'nin saldırısını "meşru" gösterebilmek için, Moskova'nın eğittiği, Bizim Radyo'hun kışkırttığı kalabalık ve silahlı Kürt birliklerinden söz ediyor... Ayrıca ASALA militanlarının da Kürtlerle birlikte çarpıştığını bildiriyor (!)

YÖK'ün kıydığı ilericilere B.Berlin üniversiteleri kürsülerini açıyor

Türkiye'de, politik görüşlerinden ötürü üniversitelerden atılan ve takibata uğrayan öğretim üyelerinin sayısına yenileri eklenirken, Batı Berlin Kültür Senatörü Ke- yitiren öğretim üyelerine Batı Berlin'de çalışma olanağı sağlanması yönünde karar almıştı. Batı Berlin Kültür Senatörü Kewenig 7 Kasım günü Parlamentoda yap- cezası alan öğretim görevlileri şunlar: Prof.Dr. **Hüsnü Göksel**, Prof.Dr. **Bozkurt Güvenç**, Doç.Dr. **Mehmet Haberal**, Doç. Dr. **Zafer Öner**, Dr. **Ali Gitmez**, Prof.

OYA BAYDAR **Yorum**

"Bu bezirgân saltanatı bu zulüm bitmesin diyedir"

UTANIYORUM. Şu fotoğraftan, dünyamızda, her gün açlıktan ölen 45 bin çocuktan, 20. yüzyıl sonuna yaklaşırken 1 milyar dünyadaşımızın aç olmasından, şimdi, ben şu satırları karın tokluğuyla yazarken, belki tam şu dakikada Etyopya'da açlıktan son nefesini veren genç anadan, üç aylık bebeden, çaresiz babadan utanıyorum. **"Sorumluyum ben çağımdan"** diye türkü yakıp kendimi

çağımdan sorumlu görüp de, çağımda insanların açlıktan ölmesin

nirken, Batı Berlin Kültür Senatörü Kewenig, bu öğretim üyelerinden 5'ine Batı Berlin üniversitelerinde ve yüksek okullarında iş vermeye hazır olduklarını hatırlattı.

Bilindiği gibi, bundan bir yıl kadar önce Batı Avrupa'da, YÖK uygulamaları sonucunda işlerinden atılan üniversite öğretim üyeleriyle ilgili bir dayanışma hareketi başlatılmıştı. Bunun sonucu olarak da Batı Berlin Parlamentosu, Türkiye'de işlerini

Kewenig 7 Kasım günü Parlamentoda yaptığı bir açıklamada, alınan bu kararın hala yürürlükte olduğunu hatırlattı ve Türkiye'deki rejimin uygulamaları yüzünden işini kaybetmiş 5 öğretim üyesine **"misafir öğretim üyesi"** olarak iş vermeye hazır olduklarını söyledi.

Bu arada **Aydınlar Dilekçesi**'ni imzaladıklarından ötürü 11 öğretim görevlisine kınama cezası verilirken, Dr. **Sargut Şölçün**'ün de görevine son verildi. Kınama

Dr. **Zafer Öner**, Dr. **Ali Gitmez**, Prof. Dr. **İlhan Tekeli**, Doç.Dr. **Ahmet Taner Kışlalı**, Prof.Dr. **Şerafettin Turan**, Doç.Dr. **Yahya Zabunoğlu**, Doç.Dr. **Ali Rıza Balaman**, Dr. **Yurdal Topsever**.

Öte yandan, içine girdiğimiz 1984/85 öğretim yılı içinde sözleşmeleri sona eren çok sayıdaki öğretim görevlisinin, sözleşmelerinin yenilenmesi ve işlerine son verilmesi bekleniyor. Bu sayı yalnızca Ankara Üniversitesi'nde 1.500'e yaklaşıyor.

İşçileri işten atmak yasallaştırıldı

Sıkıyönetim komutanlıklarının ardarda yayınladıkları bildirilerle işçi çıkarmak için gereken **"izin alma şartı"** ortadan kaldırılarak, işverenin işten atma ve işyeri kapatmaları serbest bırakıldı. Bilindiği gibi, eski uygulamaya göre işverenlerin işçi çıkarabilmeleri ve işyerlerinin faaliyetlerini durdurabilmeleri için sıkıyönetim komutanlıklarından izin almaları gerekiyordu.

İşten çıkarmanın serbest bırakılması üzerine, işverenler iş akitlerini feshederek çok sayıda işçiyi işten atmaya başladılar. Örneğin, sıkıyönetim komutanlıklarının işçi çıkarmayı serbest bırakmalarını takiben birkaç gün içinde Kocaeli Gürmal fabrikasından 160, İzmir Batı Tekstil fabrikasından 158, İstanbul Atabaylar Boya fabrikasından 30, Zeytinburnu Çimento fabrikasından 60 ve İmbat Makina Sanayii A.Ş.'ten 18 işçinin işlerine son verildi. Aynı şekilde, Meta Elektronik fabrikasından 4, Aksan Ev Gereçleri'nden 7, Umumi Mağazalar A.Ş'den 13, ECS fabrikasından 3, Hidropalast Sanayi işyerinden 4 ve Kale Kilit fabrikasından 7 kişinin sözleşmeleri feshedilerek işlerine son verildi.

İşten çıkarma kararı, işçi sendikaları tarafından büyük bir tepkiyle karşılanırken ve daha ilk günlerde yüzlerce kişi işten atılırken, Türk-İş Başkanı Şevket Yılmaz **"paniğe kapılmaya gerek yok"** diyerek her zaman olduğu gibi tepkileri önlemeye ve işçileri uyutmaya çalıştı. Türkiye İşveren Sendikaları (TİSK) Genel Başkanı Halit Narin ise, bu karara **"demokratik bir uygulama"** diyerek, işçilerin iş güvencesinin tümüyle ortadan kaldırılmasını çalışma hayatında da **"demokrasiye geçiş"** olarak nitelendirdi.

Öte yandan, işten çıkarmalarla ilgili komisyonda çalışan Avukat Selçuk İkizoğlu konuyla ilgili bir açıklama yaparak **"işçi çıkarma yasağının bulunduğu dönemdeki işveren başvurularında, çalışanların yaklaşık yüzde 15'inin işine son vermek isteniyordu"** dedi. Bu durumda, önümüzdeki aylarda 500-600 bin dolayındaki işçinin işlerine son verilmesi bekleniyor.

İşten çıkarma yasağının ortadan kaldırılmasıyla, 1475 sayılı İş Yasası'nın işten çıkarmaları düzenleyen 13, 17 ve 24. maddeleri devreye girecek ve bu yasa hükümlerine dayanarak, işverenler istedikleri işçinin işine son verebilecekler. Bu yasanın ilgili maddeleri, tek-tek ve toplu işçi çıkarılmasına hiçbir sınırlama getirmiyor.

12 Eylül öncesi uygulamada ise, işçilerin **"iş güvencesi"** daha çok toplu sözleşmelerle sağlanıyor ve hemen her sözleşmede, konuyla ilgili maddeler yeralıyordu. Ancak, Cunta döneminde Yüksek Hakem Kurulu bu tür anlaşma maddelerinin tümünü toplu sözleşmelerden çıkardı ve işçi çıkarma yasağının ortadan kaldırılmasıyla da, işçilerin hiçbir **"iş güvencesi"** kalmadı.

Dilekçe veren ilerici öğrenciler tutuklanıyor

Anayasa'da yer alan **"dilekçe verme hakkı"**nı kullananlar üzerindeki baskılar genişleyerek sürüyor. **"Aydınlar Dilekçesi"**ni imzalamış olanlardan 56'sı hakkındaki dava sürerken, bu kez de üniversitelerde **"ek sınav hakkı"** verilmesi için dilekçeyle başvuran öğrenciler tutuklanmaya başladılar.

Bundan bir süre önce **"ek sınav hakkı"** verilmesi için üniversite yönetimine, YÖK'e ve bazı milletvekillerine dilekçe vermiş olan İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi öğrencilerinden 16'sı, 6 Kasım günü **"dilekçe eylemini kışkırttıkları"** gerekçesiyle tutuklandılar. **"Türkiye Komünist Partisi İlerici Gençlik Örgütü üyesi"** oldukları iddia edilen gençlere günlerce işkence yapıldıktan sonra, **"suç aleti"** daktilolar ve dilekçelerle birlikte fotoğrafları gazetelere dağıtıldı ve bu **"müthiş suçlu"**lar televizyon haberlerinde halka gösterildi. Emniyet Müdürlüğü Siyasi Şubesi tarafından yapılan açıklamada, bu 16 öğrencinin suçu, **"İstanbul Üniversitesi öğrencilerinin ek sınavlar için verdikleri dilekçeleri, yönetime karşıymış gibi göstermek"** olarak belirtildi.

Oysa bundan bir süre önce, aynı konuda dilekçe vermiş olan öğrencilerin davasına bakan İzmir 1. İdare Mahkemesi, yargılanan öğrencileri beraat ettirmiş ve kararını şu gerekçelere dayandırmıştı: **"Sorunun öğrencilerin lehine çözülmüş olması, hareketin gereksiz olduğunu değil, aksine yerinde bulunduğunu ve toplumsal bir gereksinmeyi karşıladığını göstermektedir. Durumun basına yansıtılması da bir suç değildir. Dilekçelerin sunumu sırasında kuyruk oluşmuş olması ise huzurun ve sükunun bozulduğunun değil sağlandığının göstergesidir."**

kıp kendimi çağımdan sorumlu görüp de, çağımda insanların açlıktan ölmesinden utanıyorum.

AÇLIK, şu günlerde, dünyayı ama özellikle Afrika'yı, Etyopya'yı kasıp kavuruyor. Sadece Etyopya'da, sadece 2 ayda açlıktan 2 bin ölü... Siyah kıtada açlıktan ölümü bekleyen 3,5 milyon insan...Ve başka ölüler: Genç ölüler, yaşlı ölüler, kadın, erkek ölüler, işçi, köylü, emekçi ölüler kan içinde sokaklara uzanmış...Şili'nin, El Salvador'un ölüleri...**"Nikaragua'ya Amerikan müdahalesi an meselesi"** diye bağırıyor antenler. Belki şu anda, şu satırlar yazılırken Amerikan uçakları yiğit Nikaragua'yı bombalıyor. Hindistan'da kan ve ölüm...Ve ülkemde, benim ülkemde, Kürt köylerinde, yoksul emekçi semtlerinin sokak köşelerinde vurulanlar, darağaçlarındakiler, işkence odalarındakiler...20. yüzyılın son çeyreğinde, bu açlardan, bu ölümlerden, bu işkencelerden, yurttaşlarımdan, dünyadaşlarımdan utanıyorum.

VE soruyorum, **"Neden bütün bunlar"** diye. Sonra birkaç küçük, basit ama doğru sayı geliveriyor aklıma. Tüm dünyada silahlanmaya ayrılan paraların sadece küçük bir bölümü, 400 milyon doları çocuklara ayrılsa aç çocuk kalmayacak. Yani bir kaç nükleer bomba, birkaç yüz savaş uçağı parası. Yani 16,5 milyon çocuk açlıktan ölmeyecek yılda. Silahlar, bombalar, kullanılmadıkları, depolarda durdukları zaman da öldürüyorlar insanları demek. Aç bırakarak, doktorsuz, ilaçsız, evsiz, barınaksız bırakarak da öldürüyorlar. Her küçücük bomba, belki de her kurşun, bir insan canı oluyor. Vurmasa da namludan çıkmasa da öldürüyor kurşunlar. Dünyada üç günlük, evet sadece üç günlük silahlanma gideri 4 milyar dolar.

ŞIMDI biliyorum nedendir bunca acı, bunca zulüm. Neden dünyamızda her gün 45 bin çocuk açlıktan ölüyor. Yukarıdaki fotoğrafın ve böyle yüzbinlercesinin, yüzmilyonlarcasının nedenini biliyorum şimdi. Çağımız dünyasında insan hayatının bir kurşun bedeline, bir bomba bedeline olduğunu biliyorum. Ve şimdi suçluları apaçık görüyorum. Nazım'ın dizeleriyle **"Ses yalan söylüyorsa/söz yalan söylüyorsa/bu ölümlü, bu yaşanası dünyada/bu bezirgân saltanatı, bu zulüm bitmesin diyedir."** biliyorum. Dünyamız silah tekellerinin aç koyduğu bir dünya. Silahların, insanları daha kullanılmadan, daha ateşlemeden önce açlıktan öldürdükleri bir dünya. Bin yıl sonra 20. yüzyılın tarihini okuyacak olan 3 bin yılının **güzel insanı**, anlayamayacak bile bizim dünyamızı. Anlayamayacak, dünyadaki tüm insanların en iyi koşullarda yaşama olanaklarının bulunduğu, dünyamızın kaynaklarının buna yettiği bir çağda insanların açlıktan ölmesini, dünya nüfusunun beşte birinin aç olmasını. Anlayamayacak bunca zulmü, bunca acıyı. Anlayamayacak bütün bunların nedenini.

AMA biz anlıyoruz. Anlıyoruz ve bezirgân saltanatına, bu zulme son vermek için ne yapmamız gerektiğini biliyoruz. Biliyoruz ki **"hakemlikle"**, gözlemcilikle, ah vah çekip üzülmekle yetinemeyiz. Biliyoruz ki kavganın tam ortasında olmalıyız. Silahlanmaya karşı, barış için savaşmanın aynı zamanda günde 45 bin çocuğun açlıktan ölmesine karşı savaşmak olduğunu, aynı zamanda yurdumuzda işkencelerle, faşizmle savaşmak olduğunu biliyoruz. Çağımızdan ve kendimizden utanmamak için, silah tekellerinin, dev sermayelerin kanlı saltanatına son vermek için, dünyamızı gerçekten **"yaşanası"** kılmak için kavganın ortasına, ön safına geçiyoruz. Barış için savaş açlıkla savaştır, işkenceyle savaştır, demokrasi için savaştır, ezilen halklarla dayanışmadır. Bu bütünlüğü kavrarsak, sorumlu olduğumuz çağımıza karşı ödevimizi gerçekten yerine getirebiliriz.

Mahkemenin, sanıklardan sadece 6'sını serbest bırakması bir bölme manevrası olarak yorumlanıyor

Bir demokratik kazanım daha: Mahmut Dikerdem ve beş arkadaşı serbest !..

- **Dikerdem'le birlikte 5'er yıla hükümlü Orhan Apaydın, Melih Tümer, Niyazi Dalyancı, Gündoğan Görsev ve Ismail Hakkı Öztorun da serbest**

Askeri Yargıtay'ın **"eksik tahkikat"** gerekçesiyle bozduğu **Barış Derneği Davası**'na yeniden bakan 2 numaralı Askeri Mahkeme, sanıklardan 8 yıla hükümlü Dernek Başkanı **Mahmut Dikerdem**'in yanısıra 5'er yıla hükümlü Avukat **Orhan Apaydın**, Prof. **Melih Tümer**, gazeteci **Niyazi Dalyancı**, Konuk yayınları sahibi **Gündoğan Görsev** ile CHP eski milletvekili **Ismail Hakkı Öztorun**'un tahliyelerine karar verdi.

Duruşmaya 3,5 saatlik bir ara verdikten sonra kararını açıklayan mahkeme heyeti, Askeri Yargıtay'ın **"bozma kararına uymadığını,"** eski kararında direndiğini ve ancak 6 sanık hakkında **"takdiren"** tahliye kararı aldığını açıkladı. Mahkeme eski kararında direndiği için, dava, **Askeri Yargıtay Daireler Genel Kurulu**'na gidecek ve orada kesin sonuca bağlanacak.

Istanbul Sıkıyönetim Komutanlığı 2. Numaralı Askeri Mahkemesi böylece, 5'er yıl hapis cezasına çarptırmış olduğu sanıkların tümünü ve 8'er yıl cezaya çarptırmış olduklarından da yalnızca Başkan **Mahmut Dikerdem**'i tahliye etmiş oldu. Barış Derneği yöneticilerinden 8'er yıla hükümlü **Reha Isvan, Erdal Atabek, Harun Aykut Göker, Tahsin Usluoğlu, Haluk Tosun, Ali Taygun**, Prof. **Metin Özek, Ali Sirmen, Gencay Şaylan, Ergun Elgin, Orhan Taylan** ve **Hüseyin Baş**'ın tutukluluk durumları sürüyor.

Bilindiği gibi Barış Derneği davası ile ilgili olanak Batı Avrupa ve ABD'de iki yıla yaklaşan bir süreden beri gittikçe güçlenen bir dayanışma kampanyası sürmekteydi. Nitekim Avrupa Parlamentosu, son toplantısında **Dikerdem**'in serbest bırakılmasını isteyen bir karar alırken, 6 Nisan 1983'de **Dikerdem** ve **Apaydın**'ın serbest bırakılması için imza veren ve aralarında Demokrat Parti Başkan adayı **Mondale'** ın yardımcısı bayan **Ferraro**'nun da bulunduğu 52 ABD'li parlamenterden 40'ı, 2 Ekim 1984'de bu isteklerini yineleyen bir çağrı daha yapmışlardı. Kalburüstü liberal eğilimli bu 40 parlamenter çağrılarında, Dikerdem ve Apaydın'ın serbest bırakılmasının **"demokrasinin bir kanıtı"** olacağını belirtmişlerdi.

Politik gözlemciler, Barış Derneği yöneticilerinden 6'sının tahliye edilmesini uluslararası plandaki dayanışma hareketinin bir başarısı olarak değerlendiriyorlar. Sekizer yıla mahkum yöneticilerden **yalnızca** Dernek Başkanı Dikerdem'in tahliye edilmesi ise, **"dayanışma hareketi karşısında gerileyen rejimin, bu hareketi kırma umuduyla başvurduğu bir manevra"** olarak yorumlanıyor.

Öte yandan, Mahmut Dikerdem'in tahliye kararından sonra yakınlarına, yeni açılmış olan **"Ikinci Barış Derneği Davası"**'nın **bütün** duruşmalarına, kendisi bu 2. davada sanık olmadığı halde katılma kararında olduğunu açıkladığı bildiriliyor.

Yüzlerce yurtsever politik tutuklu avukatsız

Barış Derneği yöneticileri hakkında açılan ilk davanın ardından geçtiğimiz ay açılan ve **"şimdilik"** 48 sanığı kapsayan 2. Barış Derneği Davası'yla Evren-Özal rejimi bir yandan ülkedeki barış savaşçılarının tümünü cezalandırma kararında bir adım daha atarken, bir yandan da gerek ilk Barış Derneği Davası'nda gerekse diğer siyasi davalarda savunma avukatlığı görevini üstlenmiş avukatları da dava kapsamına alarak yüzlerce sanığı **"avukatsız"** bırakmayı amaçlıyor.

Avukatlık Yasası'nda **12 Eylül** sonrasında gerçekleştirilen ve uzmanlarca, varolan Anayasa'ya bile **aykırı** bulunan bir hükümle, haklarında **"devletin şahsiyetine karşı cürüm işleme"** iddiası ile dava açılan avukatların, dava sona erip **beraat etmelerine kadar** mesleklerini yapmaları yasaklanıyor. Benzeri bir suçlama ile hakkında dava açılan bir mühendis, bir çiftçi bir zenaatkar, bir serbest meslek sahibi dava sürerken de mesleğini yapabilirken salt avukatlara böyle açık bir yasak getirilmesinin ardında yatan hesap ilk kez ikinci Barış Derneği Davası ile somutlanpek çok siyasi davanın savunma görevini yürütmekteydiler. Bu durumda ise beraat edene kadar görevlerini yerine getirmeleri yasaklanmış durumda. Ayrıca bu sayımızda yer alan 150 kişilik arananlar listesinde adları bulunan **Niyazi Ağırnaslı, Dilruba Yener, Ilgi Varış, Gülçin Çaylıgil, Üstün Tuna**'nın da bu koşullarda avukatlık yapmaları olanaksızlaşıyor. Bunun anlamı ise çoğunun davaları karar aşamasına gelmiş ya da son savunmaları yapılması gereken ve çoğu idam ya da ağır hapis cezası istemleri ile yargılanan yüzlerce politik tutuklunun **"fiilen savunmasız"** bırakılmaları oluyor.

BİR KONU BİR GÖRÜŞ

Enis Coşkun (Avukat)

Barış Derneği Davası ve yargılanan avukatlar

ÜLKEMIZDE barışseverlerin yargılanmasının kapsamı giderek genişletilmektedir. Birinci Barış Derneği Davası'nın ardından ikinci bir Barış Derneği Davası daha açıldı. 19 Kasım 1984 günü başlayacak bu davada şimdilik 48 barışsever yargılanacaktır. Şimdilik, çünkü; sıkıyönetim savcılığının iddianamesinden anlaşıldığına göre daha yüzü aşkın barışseverin de aranması için emir çıkartılmıştır. Zaman içinde onların da bu dava ile birleştirilmesi halinde 150'-nin üzerinde barışsever yargılanmakta olacaktır.

IKINCI Barış Derneği Davası'nın iddianamesi, onun da, birincisi gibi politik nitelikli bir dava olduğunu, hukuksal herhangi bir temele dayanmadığını göstermektedir.

saklama, önlem olmaktan çıkarılarak bir ceza niteliğine dönüştürülmüştür.

BU düzenleme aynı zamanda özerk ve özgür savunmanın yerine faşist rejimlere özgü güdümlü savunma; **"mutemet"** ya da **"memur"** avukatlık sistemini getirmektedir. Oysa savunmanın bağımsızlığı, yargının bağımsızlığının en temel ve belirleyici ögelerinden kabul edilir. O nedenle denilebilir ki; Avukatlık Yasası'nda yapılan bu son değişiklik ve onun şu uygulaması bağımsız yargıya kaba bir saldırının da ötesinde Türkiye'de bağımsız yargının bulunmadığının açık bir kanıtını oluşturmaktadır.

AVUKATLAR üzerinden savunma hakkına yönelik bu ağır

Askeri mahkemeler ölüm saçmaya devam ediyor: 13 idam kararı daha

Ekim ayı sonunda **Ilyas Has** ve **Hıdır Aslan**'ın idam edilmelerinin hemen ardından Batı Avrupa'nın çeşitli ülkelerindeki demokrasi güçlerinden yükselen protestolara rağmen geçtiğimiz günlerde Türkiye'de sıkıyönetim mahkemeleri 13 idam kararı daha verdi. Son kararlar, **Evren-Özal** yönetiminin Doğu'da Kürt halkına karşı yürüttükleri terörle birlikte idam cezalarını da sürdürmeye niyetli olduklarını gösteriyor.

Kasım ayı başında Istanbul Sıkıyönetim Komutanlığı 1 No'lu Askeri Mahkemesi 197 sanıklı ve dört yıldır sürmekte olan **THKP-C Eylem Birliği** davasını sonuçlandırdı. Sanıklardan 10'u idam, 25'i ömür boyu hapis cezasına çarptırıldılar. Idam cezasına çarptırılan sanıkların adları **Mustafa Hilmi Begüncan, Ali Bülent Sarıtaş, Tevfik Safran, Mahir Özduran, Ali Çakıroğlu, Lütfü Kılıç, Kamil Tuncer Bestan, Fikret Uygur, Abidin Çabuk, Şükrü Binici.** Davada, savunma avukatlarının sanıkların işkence ile ilgili iddialarının suç duyurusu niteliğinde olduğunu bildirmesi üzerine mahkeme, bu konudaki raporların Meclis'e gönderilmesine karar aldı.

Aynı günlerde Adana'da 6. Kolordu ve Adana Sıkıyönetim Komutanlığı 2 No'lu Askeri Mahkemesi'nde bakılmakta olan 630 sanıklı **THKP-C Acilciler** davasının Içel grubunu oluşturan 24 sanık hakkında karar verildi. Sanıkların üçü idam, dördü ise müebbet hapis cezalarına çarptırıldı. Idama mahkum edilenlerin adları **Mirza Turgut, Erdinç Durgal, Edip Nafile**, müebbet hapis cezasına çarptırılanlar ise **Mehmet Arı, Saim Turgut, Selman Altınöz, Fatma Yadigar Nafile.**

rilmesinin ardında yatan hesap ilk kez ikinci Barış Derneği Davası ile somutlandı.

Ikinci Barış Derneği Davası'nda "**sanık**" olarak haklarında dava açılan avukatların, henüz dava bile başlamadan, henüz savcılık soruşturmasından, dava açma aşamasına geçildiği sırada Adalet Bakanı Nejat Eldem de harekete geçti. Adalet Bakanlığı, Ankara Barosu'na başvurarak hakkında "**devletin şahsiyetine karşı işlenmiş cürüm**" iddiası ile dava açılan avukatların meslekten yasaklanmalarını istedi. Ankara Barosu'nun bu antidemokratik istemi geri çevirmesine rağmen Adalet Bakanlığı sözkonusu "**yasa**" hükmünü uygulamakta kararlı görünüyor. Nitekim sıkıyönetim komutanlıkları avukatların duruşmalara sokulmamalarını istediler. Böylece yüzlerce politik tutuklu yurtseverin savunma hakları ellerinden **fiilen** alınmış oluyor.

Nitekim 2. Barış Derneği Davası'na "**sanık**" olarak dahil edilenler arasında yer alan **Müşir Kaya Canpolat, Halit Çelenk Turgut Kazan, Ali Galip Yıldız, Turgan Arınır, Atila Coşkun, Ayfer Coşkun, Nezahat Gündoğmuş, Rasim Öz ve Mustafa Özkan** avukat olarak Ankara ve özellikle Istanbul Sıkıyönetim mahkemelerindeki

rincisi gibi politik nitelikli bir dava olduğunu, hukuksal herhangi bir temele dayanmadığını göstermektedir.

PENTAGON bağlantılı savaş sanayiinin kuruluş adımlarının atıldığı, silahlanmanın tırmandırıldığı ve ordunun ülke topraklarının dışına da taşan operasyonlara sürüldüğü bir dönemde gündeme gelen barışseverlere yönelik bu dava; kendi kapsamının dışında kalan davalar açısından da tehlikeli sonuçları taşımaktadır.

ŞU anda yargılama kapsamına alınan barışseverlerin 15'i avukattır. Böylece kimi avukatlar, savunma görevi üstlendikleri bir davanın **yargılananı** durumuna sokulmuşlardır. Bu ise, siyasi davalarda savunma görevi alacak avukatların her zaman o davaların yargılananı durumuna gelebilecekleri tehdidi altında bulunduklarını gösteren bir örnek olmaktadır. Özellikle Avukatlık Yasası'ndaki son değişikliğin bu dava ile birlikte uygulanmasının doğurduğu daha vahim bir sonuç da; sürmekte olan çeşitli davalarda yargılanan binlerce demokrat ve yurtseverin savunma haklarına yönelik tehlikedir.

ANIMSANACAGI üzere Avukatlık Yasası'nda yapılan ve yürürlükteki Anayasa'ya dahi aykırı bu son değişikliğe göre; hakkında **"devletin şahsiyetine karşı cürümden"** dava açılan avukat, meslekten yasaklanmaktadır. Yasada yapılan bu anti-demokratik ve baskıcı nitelikli değişiklik öncesinde; avukat, ancak mesleği ile doğrudan ilgili bir suçtan dolayı ve **baro kararıyla** işten yasaklanma önlemine muhatap olabilirdi. Oysa bu değişiklik bir yandan yasaklama yetkisini doğrudan siyasi iktidarın eline vermekte, öteyandan da avukatın mesleği dışındaki bir eyleminden, yani onun siyasi bir eylemi ya da düşüncesinden ötürü meslekten yasaklanmasını öngörmektedir. Böylece meslekten ya-

açık bir kanıtını oluşturmaktadır.

AVUKATLAR üzerinden savunma hakkına yönelik bu ağır tehdit ve baskılar, yurtiçinde olsun, yurtdışında olsun tepkiyle karşılanmıştır.

15-19 EKIM tarihlerinde yapılan **Uluslararası Demokrat Hukukçular Birliği**'nin 12. Genel Kurulu aldığı bir kararla, bu uygulamayı savunma hakkının ağır bir ihlali ve hatta yok edilmesi olarak ilan etmiştir.

ANKARA Barosu Yönetim Kurulu, Adalet Bakanlığı'nın meslekten yasaklama isteğini kabul etmeyerek geri çevirmiştir. Birçok hukukçu, basında bu anti-demokratik yasa düzenlemesini ve uygulamasını eleştirmiştir. Nihayet Halkçı Parti ana muhalefet partisi olarak Avukatlık Yasası'ndaki bu değişikliğin iptali için Anayasa Mahkemesi'nde dava açmıştır.

AMA siyasi iktidar, Ikinci Barış Davası çerçevesinde, **hakkında dava açılmış** avukatlara bu meslek yasağı cezasının uygulanması için girişimlerini, daha **davanın duruşmaları bile başlamadan** ısrarla sürdürmektedir. Böylece bu avukatların mesleklerini icra etmelerini yasaklayarak, hapishaneleri dolduran binlerce demokrat ve yurtseveri, birçoğu savunma ya da karar aşamasına gelmiş davalarında, savunma haklarından yoksun bırakmak istemektedir.

BÖYLESI bir uygulamanın ilk kez Barış Derneği Davası'nda ve tam da yukarıda vurguladığımız şu günlerde görülmesi; barışı savunmakla demokratik hakları savunmanın ayrılmazlığını, buna karşılık savaş isteyen güçlerle faşizmin özdeşliklerinin somut ve canlı bir örneğini oluşturmuştur.

MILLIYET Gazetesi'nin tanımlamasıyla **"Evrenizm"**in **"demokrasiye geçiş süreci"**nin ya da kimilerinin tanımlamasıyla **"Türkiye'de faşizmin çözülmesi süreci"**nin adımları işte böyle atılmaktadır.

2. Barış Derneği davasından 150 kişi aranıyor

Istanbul'da 48 yeni sanıkla açılmış bulunan "2. Barış Derneği davası" **ile ilgili olarak savcılığın 150 kişiyi daha aramakta olduğu anlaşıldı. Istanbul Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Savcılığı'nın davayla ilgili olarak hazırladığı iddianamede 48 sanık yanında 150 kişinin daha** "aranmalarına" **ve buluncaya kadar dosyaların** "tefrikine" **karar verilmiştir. Türkiye'nin tanınmış yazar, sanatçı, sendikacı ve bilim adamlarının da aralarında yer aldığı bu 150 kişinin adları şöyledir:**

Hüsnü Dilli, **Aydın Engin,** Mehmet Celal Baykara, **Hikmet Akar,** Devrim Ulucan, **Süleyman Üstün,** Nejat Firuz, **Selim Deringil,** Ibrahim Beyhunioğlu, **Adnan Özer,** Engin Ergönültaş (Karikatürist), **Gürkan Çoşkun,** Tülin Eroğlu, **Zeki Öztürk,** Kenan Başad, **Nimet Alkan,** Barış Pirhasan (Şair), **Yüksel Selek,** Alaattin Kılıç, **Erdoğan Arı,** Şeyda Talu, **Özer Ülkü,** Beria Onger, **Ayhan Dümen (Sendikacı),** Ahmet Muhtar Sökücü, **Hasan Gürkan (Öğretmen),** Gencay Gürsoy, **Ali Rıza Koca,** Meral Taygun (Tiyatro Sanatçısı), **Altan Kayan,** Bahtiyar Erkul (Sendikacı), **Rıza Nur Akalın,** Gönül Dinçer, **Dilruba Yener (Avukat),** Avni Mehmetoğlu, **Sadettin Yumuşak,** Alaattin Taş, **Ali Koncalı,** Niyazi Ağırnaslı (Avukat), **Sait Vasıf Ahmetoğlu,** Yusuf Mustafa, **Nevzat Üstün (Yazar),** Fakir Baykurt (Yazar), **Fevzi Şolt,** Necati Deliorman (Bankacı), **Mehmet Zeki Tokyay,** Halis Kurtça, **Saadet Arıkan,** Vahide Yılmaz, **Yeter Göksu (Öğretim görevlisi),** Ahmet Kardam, **Gün Bulut,** Nurhan Isvan, **Toktamış Ateş (Öğretim görevlisi),** Hakkı Öğelmen, **Filiz Kardam,** Ayşe Erzen (Öğretim görevlisi), **Bingül Gündaş,** Mehmet Fazıl Yazıcı, **Zülfü Dicleli,** Temel Baki Saçlı, **Faruk Özkol,** Semra Yılmaz, **Erdal Talu,** Enver Ünal, **Ayşe Yekta Kara,** Gönül Orbey, **Selami Kaymaz,** Ali Ağzıtemiz, **Musa Özdemir,** Mehmet Fethi Uygur, **Mehmet Nakiboğlu (Sendikacı),** Bektaş Avşar, **Hüseyin Ünal,** Ilgi Varış (Avukat), **Ercan Eyüpoğlu (Öğretim görevlisi),** Engin Demiriz, **Rengin Erdal,** Bahattin Aslan, **Hayri Ata,** Hüseyin Cahit Cengiz, **Fatih Üstün,** Abdurrahman Atalay, **Emin Gök,** Hacı Kabakulak, **Halit Erdem** (Sendikacı), **Haluk Gerger (Öğretim görevlisi),** Aydın Taşbaş, **Serdar Erdine,** Ural Ataşer, **Bilge Dicleli,** Erdal Alova (Şair), **Ismail Kemal,** Osman Ikiz, **Erhan Gömüç,** Haydar Aslan, **Berdan Dere,** Alpaslan Bayramgil (Sendikacı), **Ahmet Erol,** Ramiz Doğan **(Sendikacı),** Tuncer Bayramgil, **Savaş Mehmet Dizdar (Sendikacı),** Ruhi Su (Sanatçı), **Ahmet Kaçmaz,** Arif Odesi, **Adnan Cemgil,** Behice Boran, **Cemal Gökçe,** Celal Korkut Yıldırım, **Emel Uygur (TV Yapımcısı),** Eyüp Sıhhatli, **Faruk Üstün,** Gülçin Çaylıgil (Avukat), **Güney Gönenç (Öğretim görevlisi),** Gönül Erten, **Hulki Tanrıyar,** Kemal Sülker (Sendikacı, yazar), **Mehmet Atay,** Münir Ceylan, **M. Tekin Üstün,** Yüksel Keskin, **Nizamettin Barış,** Nurettin Yalçın, **Mebuse Çimen,** Nizamettin Çoban (Eski Milletvekili), **Necati Cebe (Eski Milletvekili),** Mustafa Şahin, **Tuncer Ergüder (Köy-Koop Yönetim Kurulu Üyesi),** Tahir Güner, **Türkkaya Ataöv (Öğretim görevlisi),** Sümeyra Çakır (Sanatçı), **Selçuk Çalkan,** Samiye Yaltırım, **Süleyman Özgüneş,** Sinan Kadılar, **Isa Çelik (Fotoğraf sanaatçısı),** Iskan Azizoğlu (Eski Milletvekili), **Özden Gelgeç,** Üstün Tuna, **Rifat Güre,** Bedii Tınmaz, **Vasıf Öngören,** Yusuf Can, **Yusuf Sahir,** Yücel Çubukçu (Sendikacı), **Zeynep Eker,** Zeliha Berksoy, **Vecdi Sayar,** Güney Bataş, **Faik Aktürk.**

Iddianame bunların dışında, "Birinci Barış Derneği Davası" **sanıklarından olup da yakalanamamış sanıkların da** "sıkı bir şekilde takibini" **istemektedir. Bu kişilerin adları da şöyledir:**

Nadir Akgül, **Sedat Özkol (Mühendis),** Gültekin Gazioğlu, **Oya Baydar,** Yaşar Arıkan, **Cüneyt Başbuğ,** Zülal Kılıç, **Cemal Kıral,** Tektaş Ağaoğlu (Yazar), **Enis Coşkun (Avukat),** Mehmet Karaca (Sendikacı), **Nefise Akyelik,** Mehmet ...., **Metin Denizmen (Sendikacı)**

Nafile.

Martella'nın iddianamesinde gerçek ile yalan içiçe geçiyor

Papa Suikastı davası Italyan Savcı Ilario Martella'nın 1243 sayfalık iddianamesini tamamlamasıyla yeniden açılıyor. Ağca'nın suç ortaklarının olduğu bizzat kendi itirafları ile sabitken, tek başına çalışan sıradan bir kiralık katil gibi apar topar yargılanıp ömür boyu hapis cezasına çarptırılmasıyla konu noktalanmak istendi. Ancak pislik o kadar açığa çıkmıştı ki bunu örtbas etmek, özellikle uluslararası faşist örgütü "**aklamak**" mümkün olamadı. Çaresiz dosya yeniden açıldı. Iki yıldır savcı Martella onlarca, yüzlerce tanığı dinleyip, dosyalar dolusu belge ve kanıtı inceledikten sonra iddianamesini açıkladı.

Iddianamede ilk göze çarpan yalanla gerçeğin ustaca içiçe konuşu. Martella bir yandan -saklanamaz derecede apaçık olan- Ağca ile Oral Çelik, Musa Serdar Çelebi Yalçın Özbey, Mehmet Şener, Abdullah Çatlı, Ömer Bağcı gibi herbiri Türk faşist hareketinin "**ün kazanmış**" militanı, yöneticisi olan kişilerle ilişkisini sergiliyor. Buna ek olarak Ömer Mersan, Abuzer Uğurlu, Berker Inanoğlu, Oflu Ismail gibi Türk mafyasının elebaşı ya da "**adamı**" olan yeraltı dünyası ile bağlarını da ortaya koyuyor. Ama aynı Martella bunca gerçeğin içine "**yalanı**" da hünerle yerleştirmeyi beceriyor. Iddianame kavranması güç bir inatla üç Bulgar yurttaşını, Antonov, Ayvazof ve Vasilef'in de Ağca'nın "**ortakları**" arasında olduğunu iddia ediyor. Ancak gözden kaçmayan bir nokta var: Faşist militanlar ya da mafya babalarıyla ilişkiler maddi kanıtlarla desteklenirken, Ağca ile Bulgar yurttaşlarının "**suç ortaklığı**"nı sadece - evet sadece- psikopat -faşist Ağca'nın ifadelerine dayandırıyor. Hem de Martella'nın anayurdunda, Italya'da geçenlerde toplanan uluslararası Hukukçular Konferansı'nda özellikle Antonov'un suçlanması bir hukuk rezaleti olarak nitelenir ve Antonov'a dünya hukukçularının sahip çıkması için konferansta resmen karar alınmış olmasına rağmen.

DKP'nin düzenlediği "Iş ve Barış Kongresi"ne 1700 kişi katıldı

"Barış ve iş istiyorsak Kohl hükümeti durdurulmalıdır"

Alman Komünist Partisi **(DKP)**, 27 Ekim günü Castrop-Rauxel'de **"Barış ve Iş Için Işçi Kongresi"**ni topladı. Işsizlik, 35 saat savaşımı, silahsızlanma ve barış, çıraklık eğitimi, sosyal harcamaların kısıtlanması, grev, lokavt, otomasyon gibi Federal Alman işçi sınıfının güncel tüm sorunlarının tartışıldığı kongreye DKP'li, sosyal demokrat, partisiz 1700 kişi katıldı.

Kongre'nin büyük bir bölümü, ayrı sorunları ele alan dört ayrı grubun çalışmalarından oluştu. Gruplardaki tartışmalar, çeşitli işyerlerinde çalışan işçilerin aktardıkları deneyimlerin ışığında yapıldı.

Birinci grupta, işyerlerindeki barış savaşımı üzerinde durularak, fabrikalardaki barış girişimlerinin yeni olmadığı, ancak orta menzilli roketlerin Federal Almanya'ya yerleştirilmesinin gündeme gelmesinden sonra bu girişimlerin daha da güçlendiği kaydedildi. Işyerlerindeki barış savaşımının daha da güçlenmesi için nelerin yapılması gerektiği sorusu tartışıldı ve 26 Ocak'ta yapılacak olan işyerleri barış girişimleri toplantısının hazırlık çalışmaları görüşüldü.

"Çalışma hakkı için savaşım" adını alan ikinci grupta, işsizliğe karşı savaşımın ve işsizler girişimlerinin güçlendirilmesi üzerinde duruldu. 35 saatlik çalışma haftası savaşımının sona ermediği belirtildi. Otomasyon ve mikro-elektronik tekniğinin etkilerinin, sermayenin elinde işçilere ve sendikalara karşı yeni bir savaş aracı olduğu vurgulandı.

Üçüncü grupta yeni savaşım biçimleri, koşulları ve deneyimleri tartışıldı. Önümüzdeki dönemdeki başarıların, son grevlerdeki ve 35 saatlik çalışma haftası için verilen savaşımdaki eksikliklerin saptanmasıyla olanaklı olabileceği belirtildi. Sendikal alanda artan bir hareketlilik olduğu saptandı ve çalışanların günlük sorunlarını anti-tekelci istemlere bağlama gereği vurgulandı.

Dördüncü grupta ise gençler, çıraklık eğitimi, işyerleri ve gençler arasında artan

Foto: M. Scholz

Herbert Mies'in yaptığı konuşmadan

Kongre'de konuşan DKP Başkanı Herbert Mies, partisinin güncel sorunları konusundaki görüşlerini ortaya koyarak şöyle dedi:

"Sağa karşı bir koalisyona giden yol karmaşık olabilir. Ama biz komünistler bu yolu açık tutmaya çalışıyoruz. Onun için Parlamento dışı savaşımın ve bunun gerektirdiği cephelerin güçlendirilmesinden, demokratik seçim birliklerinden, Barış Listesi adaylarının arttırılmasından yanayız. Onun için DKP'nin parlamenter konumlarını güçlendiriyor, parlamenter konumumuzun olduğu yerlerde SPD ve Yeşiller'le en yüksek düzeyde işbirliği için uğraş veriyoruz. Onun için özellikle DKP'yi ve onun işyeri örgütlenmelerini güçlendiriyoruz. Daha güçlü bir DKP olmadan, demokratik ve toplumsal ilerlemeyi getirecek bir dönüşüm için gerekli olan güçler dengesi sağlanamaz."

le getirdiler. Kongre sonunda, bir eylem birliği çağrısı kabul edildi.

Ingiltere'deki Maden Işçileri Sendikası temsilcisi **Jeo Holms**'un da bir konuşma yaptığı kongrede, grevdeki işçiler için 11 bin 460 Mark bağış toplandı.

Barışı tehdit eden gerici Bonn hükümetinin politikasını durdurmak ve demokratik ve toplumsal ilerlemeye yönelik bir dönüşüm, ancak siyasal ve sendika işçi hareketinin birliğine, özellikle sosyal demokratların ve komünistlerin dayanışma içinde olmalarına bağlıdır.

AYDIN ENGİN **Tırmık**

Aktüalitenin programlanışı

Siz yazının başlığındaki ukalalığımıza bakmayın. Aslında basit bir soruyu tartışmak dileğindeyiz:

– **Güncel olan** (aktüel olan) **nedir? Üzerinde tartışacağımız, konuşacağımız, kafa patlatacağımız bilenlere sorup öğrenmeye çabalayacağımız konuları kim saptıyor? Ilgimizin bu günlerde hangi konu, hangi sorun, hangi** "soru" **üstüne yoğunlaşacağını kim saptıyor?.. Yani aktüalitemizi kim programlıyor?**

Sakın acele edip, bu soruya:

– **Kim olacak biz, kendimiz...** filan diye cevap vermeyin. Bir düşünün önce. Sonra bir daha düşünün.

Ne dersiniz?

Sizin için güncel olanı, tartışmalarınızın, ilgilerinizin, bugünlerde (örneğin şu yazıyı okuduğunuz günlerde) hangi konu, hangi sorun ve hangi soru üstüne yoğunlaşacağını gerçekten de siz kendiniz, **bizzat kendiniz** mi saptadınız?

* * *

Bir örnek:

"Kastelli Olayı"nı hatırlayalım. Kastelli'den önce, Kastelli ile birlikte ve Kastelli'den sonra birer ikişer çöken bankerleri, bankaları, parası bankerde, bankada batıp gitmiş on belki de yüz binlerce **"bankerzede"**-yi hatırlayalım. O günlerin gazetelerini gözlerimizin önüne getirelim.

Ortalık tozdan dumandan görülmüyordu. Haberler ardı ardına patlıyordu:

– **Kastelli kaçmış. Isviçre'deymiş.**

– Hisarbank'ın da eli kulağındaymış.

– **Işte Istanbul Bankası da** "ödeme güçlüğü" **içinde.**

– Özal, Başbakan Yardımcılığı görevinden istifa etti.

– **Maliye Bakanı Kaya Erdem görevinden alındı.**

– Borsada panik. Meban, Mipaş,

babaları, Suriye ağaları, geri bir Arap ülkesinde atom bombaları derken, **aktüalite bu çerçeve içinde yürürken** sormak kimsenin aklına gelmiyor. Oysa:

– **Beyler toptancı halinden patates, hayvan pazarından dana, süpermarketten dişmacunu almaktan değil atom bombasından söz edimekte atom!..** O aldı, şuna verdi, o bilmem nereye koyduyu bir yana bırakın da söyleyin hele: **Kim sattı bu üç atom bombasını?**

* * *

Alın bir üçüncü örnek daha:

Federal Almanya haftalardır (hatta aylardır) çalkalanıyor. Flick sermaye grubunun siyasi partilere verdiği rüşvet neredeyse bir hükümet bunalımına dönüşecek.

Oysa gazetesinden televizyonuna, parlamento tartışmalarından, kamuoyu yoklamalarına kadar kitle haberleşme araçlarının konuyu yönelttiği **çerçeve** şundan ibaret:

– **Flick'ten hangi politikacılar rüşvet aldı? Hangileri bu rüşveti partisine, hangileri kendi cebine aktardı? Kim, ne kadar rüşvet aldı? Şu kadar milyon Mark mı, yoksa bu kadar milyon Mark mı? Hükümet istifa etmeli mi, etmemeli mi? Yoksa siyasi partilere kişilerin yada tüzel kişilerin** (siz bunu tekelci şirketler olarak anlayın) **bağışta bulunmaları yasaların da, anayasanın da, toplumsal gelenek ve göreneklerin de, demokrasinin de, ahlakın da özüne uygun mudur, değil midir?**

Batı Avrupa'nın o geniiiiiiiş burjuva demokrasisinin sağladığı olanaklarla ve fakat kapitalist propaganda aygıtının çizdiği **çerçeve dahilinde** buyrun tartışalım, konuşalım, öfkelenelim, kınayalım, eleştirelim, alay edelim...

Ama can alıcı soru bu mu? Bunların hepsini bırakıp şunu sormak gerekmiyor mu:

eğitimi, işyerleri ve gençler arasında artan işsizlik konularını tartıştılar. Bonn hükümetinin gençlik düşmanı politikasına karşı savaşımın yükseltilmesi gereğini belirttiler, 24 Kasım-1 Aralık günleri arasındaki **"İş ve Öğrenim Hakkı İçin Eylem Haftası"**nın hazırlık çalışmalarını görüştüler.

Grup çalışmasından sonra sırasıyla kürsüye gelen 76 kişi, grup kararlarını, deneyimlerini, görüşlerini ve istemlerini di-

Kongre'de kabul edilen çağrıdan bazı alıntılar

Kongre'nin kapanışında bir de çağrı kabul edildi. Bu çağrıda özetle şu görüşlere yer verildi:

Atom savaşı tehlikesi ve yığınsal işsizlik kapitalizmin ürünleridir. Halkın bu sistemden bekleyeceği iyi hiçbir şey olamaz. Barış ve iş hediye olarak gelmez.

içinde olmalarına bağlıdır.

Geleceğimizi, yani 90'lı yılları yaşayıp yaşayamayacağımızı ve ne şekilde yaşayacağımızı, bu savaşım belirleyecektir. Bu nedenle, tüm gücümüzü barış ve iş savaşımına vermeliyiz:

– Büyük sermaye ve gerici politikaya karşı,

– Güvenlikli bir gelecek için,

– Halkımızın yaşamsal çıkarları için,

– Roket yerine işyerleri için.

Dev firmaların kârları arttıkça işsizlerin sayısı büyüyor

F. Almanya'da resmi işsizler: 2,2 milyon

Foto: Türkiye Postası-özel

"Zavallı Federal Almanya, herkes tasarruf etmek zorunda. Flick vergilerden kısıyor, Thyssen işyerlerinden kısıyor, Deutsche Bank yatırımlardan kısıyor, devlet silahlanma için kısıyor, işsizlikten kısıntı yok!"

Federal Almanya'daki resmi işsizlerin sayısı **2 milyon 144 bin 508'e** yükseldi. Nürnberg'deki Federal Çalışma Dairesi'nin Kasım başında yaptığı açıklamaya göre, Ekim ayı içinde işsizler ordusuna 1022 kişi daha eklendi. Çalışma Dairesi, kayıtlı olmayan gizli işsizlerin sayısının ise 1 milyon 200 bin dolayında olduğunu tahmin ediyor. Sayıları yaklaşık 3,5 milyonu bulan işsizlere karşın, Ekim ayı içinde Arbeitsamt'lara firmalardan yalnız 120 bin 200 işçi için istek geldi. 700 bin işsizle Kuzey Ren Westfalya, işsiz sayısının en yüksek olduğu eyalet. Batı Berlin'de de Ekim ayı içinde işsizlerin sayısı 77 bin 889'u bularak işsizlik oranı yüzde 9,7'ye yükseldi.

Yine Çalışma Dairesi'nin açıklamasına göre bir yıl veya daha fazla süredir işsiz olanların, **"kısa çalışma"**ya mahkum edilenlerin ve Arbeitsamt'lardan hiç bir yardım alamayanların sayısı da sürekli artış gösteriyor. **"Kısa çalışma"**ya maruz kalanların sayısı geçtiğimiz ay 38.090'lık ve hiç bir yardım alamayanların sayısı da 25 binlik bir artış gösterdi.

Bu arada bir Ortak Pazar komisyonunun raporunda, Batı Avrupa ülkelerinde önümüzdeki yıllarda işsizliğin daha da artacağı, ortalama işsizlik oranının yüzde 11'i bulacağı açıklandı.

1983 Federal Alman tekellerinin altın yılı

Artan sömürü, sosyal giderlerin ve ücretlerin kısılması, otomasyon ve mikro-elektronik tekniğinin artan ölçüde kullanılması, Federal Almanya'daki büyük firma ve tekellerin karlarını çok yüksek miktarlarda arttırmalarını sağladı. 1983 yılı kar raporlarını yayınlayan firmaların içinde, kar oranını yüzde 1078 oranında, yani 754 milyon arttıran **Bayer** başta geliyor. **"Altın yıl"** yaşaması hiç kimseyi şaşırtmaması gereken **Flick** firması ise kârını yine bir yılda yüzde 211 oranında arttırarak, **"en fazla kazananlar listesi"**nde 26'ncı sıradan 13'cü sıraya yükseldi. Diğer büyük firmaların kâr oranı artışları ise şöyle: **Hoechst:** Yüzde 80, **BASF:** Yüzde 52, **Opel:** Yüzde 225, **Shell:** Yüzde 117. Yüzde 7 artış oranıyla 1983 yılında 998 milyon Mark kâr elde eden **Daimler Benz** ise, **"liste"**nin başında yer alıyor. İkinci sıradaki **Siemens**'in ise 1983 yılı kârı ise 802 milyon Mark.

Sendikaların haftalık çalışma süresinin 35 saate düşürülmesi için verdikleri savaşım süresince **"35 saat istemi kabul edilemez"**, **"ekonomi çöküyor"** diye yakınan tekellerden 50'sinin **"altın yıl"**larında toplam 11 milyar Mark kâr elde ettikleri, kârlarını bir önceki yıla göre yüzde 40 oranında arttırdıkları açıklandı.

– Borsada panik. Meban, Mipaş, Tifaş, Bilmemnetaş da topu attı. Bankerzede olayı tüm ülkeyi sarsıyor.

O günlerin **"aktüalitesi"** işte buydu. Yukarıda rasgele sıralayıverdiğimiz sorular, sorunlar tartışılıyor ve kamuoyu bu **çerçevede, sadece bu çerçevede** odaklanıyordu.

Oysa canalıcı soru bu muydu?

Niye hemen hiç kimse kalkıp sormadı:

– Beyler anladık şu oldu, bu battı, öteki kaçtı, beriki istifa etti, bir başkası suçlu peşine düştü... Düştü de... halktan toplanan milyarlarca ve milyarlarca (yanlış hatırlamıyorsak 142 milyar) **lirayı kim iç etti?** Paralar **nereye, kimin kasasına gitti? Anladık Kastelli'de, Istanbul Bankası'nda, Kocaeli Bankası'nda, Hisarbank'ta paralar suyunu çekti... Peki bu paralar nereye gitti? Yani** kim çaldı **bu paraları?..**

-Bizce - o günlerin **"aktüalitesi"** buydu. Sorulamayan, kapitalist propaganda odaklarının tozdumana boğduğu **canalıcı soru** buydu.

Insanlar harıl gürül batanı, kaçanı, intihar edeni, istifayı basıp tüyeni tartışırken **ENKA Holding**'in, **Koç Holding**'in, **Sabancı Holding**'in tepesindeki **gerçek hırsızlar** keyifle ve sessizce sırıtıyorlardı.

* * *

Bir başka örnek:

Hem de taze bir örnek. Üç beş gün önce Milliyet gazetesinin birinci sayfasında yer alan bir haber yeni bir **"aktüalite"** yaratmayı denemekte. Gazeteye göre Türk ve Italyan mafyası eroindi, silahtı, sigaraydı derken sonunda işi **atom bombası** satmaya kadar vardırmış ve sonunda Suriye'ye herbiri bilmemkaç bin megatonluk üç adet (Dikkat: hem de üç adet) **atom bombası** satmışlar.

Haydiiiii... İşte **aktüalitemiz** (!) hazır ve aktüalitemizin **"çerçevesi"** çizildi.

Buyrun tartışalım: Kimler satmış bu bombayı acaba? Türk mafyasındakiler hangileridir dersiniz? Ya Italyan mafyasının hangi kanadı katılmış bu alışverişe? Sonra...

Canalıcı soru gene tozdumana bulandı işte. Türk mafyası, Italyan

hepsini bırakıp şunu sormak gerekmiyor mu:

– Beyler anladık o şu kadar, bu bukadar rüşvet almış. Filanca almış, falanca almamış. Feşmekanca çok almış... Iyi hoş da Flick denen bu aile şirketi bunca milyon Mark'lık rüşveti ne demeye vermiş? Bu rüşveti verdikten sonra ne yapmış, hangi dolabı çevirip, tüyü bitmemiş yetim hakkını nasıl yemiş?

* * *

"Ağaçlara bakmaktan ormanı görememek" diye güzel bir deyiş vardır. Ama unutmayalım ki çoğu kez emperyalist-kapitalist propaganda cihazının üflediği tozduman yüzünden kişiler ormanı -isteseler de - göremez olurlar ve kıyıda köşede kalmış bir kaç ağaççıkla **oyalanırlar...** Bu arada da **haramiler** güzelim ormana baltalarıyla dalıp keser biçerler, yükleyip götürürler. Tozduman dağıldığında bir de bakılır ki ortada ne orman kalmış, ne ağaç...

* * *

Bunları niye yazdık?

Türkiye Kürdistanı'nda estirilen azgın şoven fırtınada hergün, her an, belki de şu satırları okuduğunuz saniyelerde incecik belli, keklik sekişli bir Kürt gelini, dal gibi bir Kürt yiğidi; kömür gözlü bir bebek; yaşlı, yoksul, yorgun bir köylü kanlar içinde toprağa düşüyor. Gel gör ki **Evren-Özal faşizmi**'nin ördüğü kalın, ağır sansür duvarı, bunu gazetelerin sayfalarına yansıtmıyor, **"aktüalite dışı"** bırakıyor. Türkiye'nin tartışma gündemi, örneğin, **"ANAP'ın oylarında yüzde bilmem kaç düşme oldu. DYP'nin oyu artmıyor, MDP gitti gider, HP sallantıda, yüzde bilmem kaç, yedi virgül beş, on dokuz virgül yedi, elinin körü..."**

Ne dersiniz?

Bunları mı tartışalım. O sırada ölsün mü keklik sekişli bir Kürt gelini? Toprağa kanlar içinde düşsün mü bir Kürt yiğidi? Yoksul ve yorgun bir Kürt köylüsü tarifsiz acılar içinde çöksün mü zindanın soğuk ve ıslak duvarının dibine? Kömür gözlü bir Kürt bebeği ağlasın mı?

Ne dersiniz?

CDU, CSU, SPD ve FDP'nin 1983 yılında aldıkları bağış miktarı 84,2 milyon Mark

Flick rüşveti, Federal Almanya'da burjuva partilerin ipliğini pazara çıkardı

Bir hükümet krizinden söz ettiren Flick skandalı ve partilere bağış olayı, geçtiğimiz haftaki gelişmelerle tüm canlılığını koruyor. Federal Parlamento'daki tüm partilerin temsilcilerinden oluşan Flick-Araştırma Komisyonu, Başbakan **Kohl** ve Dışişleri Bakanı **Genscher**'in ifadelerini dinleyerek sorgularını yaptı. Flick tekelinden yarımşar milyon Mark rüşvet aldıkları ve karşılığında siyasi tavizler verdikleri belgelerle saptanmış olan iki politikacı da, sorulara **"haberim yok, görmedim, duymadım"**dan başka yanıt vermedikleri gibi **"bütün partilerin hatası olmuştur"** diye işi iyice pişkinliğe vurdular.

Kohl, sorgusunda Flick'ten 105 bin Mark aldığını kabul ederken, gerçekte 565 bin Mark rüşvet aldığı yolunda savcılık belgelerinde yer alan iddiayı yalanlamaya yeltendi. Aslında iddia, Flick tekeli patronlarının tuttukları notlara dayanıyor, son altı yılda aldığı bu rüşvetin karşılığında Kohl'ün tekellere kolaylıklar göstermesi de bu notlarda yer alıyordu. Örneğin Kohl, 1973 yılında Flick'in milyonluk bir vergi yolsuzluğunda **"bizzat"** kendisi devreye girmiş, Flick'e böylece 800 milyon Mark'lık bir vergi indirimi sağlanmıştı. Kohl sorgusunda bunu **"hatırlamadı"**. Istifa eden Meclis Başkanı **Barzel**'in 70'li yıllarda CDU başkanlığı yerini Kohl'e bırakması ve karşılığında Flick'le iş anlaşmasına girerek 1,7 milyon Mark alması olayı da sorguda gündeme geldi. Kohl bunu da **"bilmiyordum"** şeklinde yanıtladı.

Diğer yandan Kohl, Komisyon önündeki yanıtlarında Flick'den 105 bin Mark aldığını söylerken, yasalara aykırı bir iş yapmış olduğunu da kabul etti. Çünkü bu yılın başından beri geçerli olan bir yasaya göre, partilere 20 bin Mark'ın üzerinde yapılan bağışların Resmi Gazetede yayınlanması gerekiyordu.

Karikatürü "Die Wahrheit" gazetesinden aldık. ("Kohl'ün Türkçesi "lahana"dır)

Bu arada yine geçtiğimiz günlerde tüm partilerin 1983 yılında aldıkları bağış tutarları da kamuoyuna açıklandı. Toplam 84,2 milyonu bulan tekel bağışlarından 40,3 milyon CDU'nun, 17 milyon CSU'nun, 13,4 milyon FDP'nin ve 11,2 milyon Mark'ında SPD'nin kasasına girdiği bildirildi. Bu arada bir sorun çıktı. FDP'ye gönderenin kim olduğu belli olmayan 6 milyon Mark'lık bir bağış gelmiş, partinin yine yasadışı bir iş yaptığı ortaya çıkmıştı. Çünkü yine yeni yasaya göre 1000 Mark'ın üzerindeki bağışların sahibinin belirtilmesi gerekiyordu. Skandal skandal üzerine olan bir ortamda FDP'nin daha da güç bir duruma düşmemesi için derhal bir hal çaresi bulundu. Bir zamanların **"Kaufhaus Kralı"** bilinen **Horten**, bağışın sahibi olduğunu ilan ederek **"sorumluluğu"** üstleniverdi. Açıklamayı Horten'in yapmasındaki bir yarar da, bağışın **"rüşvet"** gibi yanlış anlamalara yol açmayacağıydı. Çünkü Horten 60'lı yıllarda mağazalarının tümünü satıp savmış, kârını hisse senetlerine yatırmış ve 1,5 milyar Mark'ın vergisini ödememek için de Isviçre'ye gidip yerleşmişti.

Yine geçtiğimiz günlerde politikacıların satılmışlığına kanıt olan yeni belgeler açıklandı. FDP'li **Ronneburger**'e, sosyalist ülkelerle yapılacak ticaret anlaşmalarına karşı çıkması için adı açıklanmayan bir firmanın 500 bin Mark rüşvet teklif ettiği öğrenildi. Bu arada tekellerden rüşvet/bağış almak ve onların da bu yoldan vergi kaçakçılığı yapmalarını sağlamak amacıyla doğrudan partiler tarafından kurulan **"vakıf"** ve **"dernek"**lere karşı da savcılık harekete geçti. Bilindiği gibi bu **"kuruluşlar"**a tekellerden yalnız para değil, partilere uygulatmak istedikleri politikanın direktifleri de geliyordu. Örneğin büyük ilaç firması **Mataus'**un 1972'de CDU'ya bir tehdit mektubu yazarak **"Barzel'in seçimlerde şansı olmadığını, düşürülmezse bağışı keseceğini"** söylediği saptandı. Mataus, geçtiğimiz hafta yapılan mahkemesinde 420 bin Mark para cezasına çarptırıldı. 1969-79 arası, vakıflar aracılığıyla CDU'ya yaptığı 566 bin Mark'lık bağıştan 308 bin Mark'lık vergi kaçakçılığı yapmıştı.

Foto: Türkiye Postası özel

Batı Berlinli kadın yazar Gisela Kraft DDR'e göçüyor

- **Türkolog Gisela Kraft, huzur ortamı içinde ürün verebilme amacıyla DDR'e yerleşme kararı aldığını açıkladı. Kraft, Batı Berlin Senatosu'nun Türkiyelilerle ilgili kültür politikasını ağır bir dille eleştirdi**

Batı Berlin'de yaşayan islam bilimleri doktoru ve bugüne dek Türk edebiyatından önemli eserleri Almanca'ya çevirmiş bulunan 48 yaşındaki kadın yazar **Gisela Kraft** Kasım ayı sonunda **DDR**'ın başkenti Berlin'e taşınıyor. Batı Berlin'de çıkan Tageszeitung gazetesinin kendisiyle yaptığı bir röportajda **Kraft** bu kararı, huzur içinde çalışılabilecek, yazarlık yapılabilecek bir ortama kavuşmak için aldığını söyledi. Röportajda Batı Berlin Senatosu'nun kültür politikasını ağır bir şekilde eleştiren **Kraft,** senatonun özellikle Türk kültürü konusunda yaptıklarından utanç duy-

F. Almanya'da Hükümet partileri

partileri B. Württemberg seçimlerinde de darbe yediler

- **Eyalet yerel seçimlerinde hükümet partilerinin yanında SPD de oy kaybederken, Yeşiller FDP'yi geride bırakarak üçüncü parti durumuna yükseldiler. Stuttgart, Konstanz, Tübingen, Heidelberg ve Freiburg gibi büyük kentlerde Yeşiller yüzde 15-21 oranında oy kazandılar. Mannheim'da DKP FDP'yi geride bıraktı**

Hükümet partileri Kuzey Ren Westfalya'da olduğu gibi Baden-Württemberg Eyaleti yerel seçimlerinde de darbe yediler. Seçim sonuçları ve seçime katılma oranının yüzde 60'larda seyretmesi, Bonn hükümetinin sosyal harcamalardan kısıntı ve silahlanma politikasına karşı halkın bir yanıtı oldu. Gerici yerel basın bile, Flick olayının hükümet partilerine karşı seçmenlerde yarattığı güvensizlikten sözetmek zorunda kaldı. SPD'nin yüzde 4 dolayındaki oy kaybına neden olarak da, partinin silik bir muhalefet gütmesi ve Bonn hükümetinin politikasını aynen olduğu gibi belediye meclislerinde uygulamaya koyması gösteriliyor.

Yeşiller ise aldıkları yüzde 8,5 oyla hemen tüm bölgelerde FDP'yi dördüncü parti durumuna düşürdüler. Özellikle emekçilerin yoğun olduğu sanayi bölgelerinde ve Stuttgart, Konstanz, Tübingen, Heidelberg ve Freiburg gibi eyaletin büyük kentlerinde Yeşiller yüzde 15-21 arasında oy kazandılar. DKP ise kent ve ilçe belediye meclislerinde şimdiye kadarki konumlarını korurken, Mannheim kentinde FDP'yi de geride bıraktı. Heidenheim'da ise yüzde 5,1 oranında oy aldı. Komünistler, 19 yerde de ortak listeyle seçimlere katıldılar. Aralarında Barış Listesi'nin de bulunduğu ortak seçim listelerinden 6'sı başarıya ulaştı, böylelikle ikisi DKP'li toplam 14 kişi belediye meclislerine girdi. Barış Listesi, Freiburg kentinde 1 sandalye elde etti.

Foto: M. Werner

Paulus'un duruşması sırasında mahkeme binasının önünde bir gösteri yapıldı. Sağda: "Eyalet Mahkemesi" ve "Meslek Yasaklarına Son"

Bir DKP'liye daha meslek yasağı...

10 yıldır Hildesheim kentinde, 14 yıldır öğretmenlik yapan 39 yaşındaki **Udo Paulus'a**, kentte **Alman Komünist Partisi** (DKP)'den adaylığını koyduğu gerekçesiyle meslek yasağı verildi. Öğrencilerin, velilerin, okul idaresinin ve çalışma arkadaşlarının sevgi ve saygısını kazanmış bir kişi olan Paulos hakkındaki meslek yasağı kararı, 31 Ekim günlü duruşmada alındı. Duruşmada **DGB** Hildesheim Başkanı, **GEW** İkinci Başkanı, Okul Aile Birliği Başkanı'nın da aralarında bulunduğu tanıklar, mahkeme heyetini yüzlerce izleyicinin önünde defalarca sanık sandalyesine otuttular. Bir yüksek mahkemeye başvurarak kararın gözden geçirilmesini isteyecek olan **Paulus** da savunmasında **"hakkındaki kararın çoktan verilmiş olduğunu, bunun göstermelik bir mahkeme olduğunu, demokratik hakkı olan seçilme hakkını herşeye rağmen sonuna kadar savunacağını"** söyledi. Kararın açıklanmasından sonra ise salon **"meslek yasaklarına son"** belgisiyle çınladı. Salonu boşaltması için çağrılan polis, gazetecileri, yaşlı izleyicileri tartakladı, merdivenden aşağı itti. Protesto gösterisi daha sonra mahkeme binasının önünde de devam etti.

senatonun özellikle Türk kültürü konusunda yaptıklarından utanç duyduğunu söyledi. Bunun yanısıra, kapitalist toplumun tüketime yönelik kargaşalığının, para kazanma ve yaşamını sürdürme mücadelesinin ve diğer zorlukların yıpratıcılığına değinen yazar, böyle bir ortamda insanın istediği konularda çalışma ve ürün vermesine olanak olmadığını vurguladı. **Kraft, "burada kalsaydım çeşitli işler peşinde koşup geçimimi sağlamak, bu arada gergin ve sinir içinde birşeyler yazmak durumunda kalacaktım. Burada para kazanmak için sürekli mücadele etmek zorundayım. DDR'da ise hemen oturup, çalışmaya başlayabilirim"** dedi. Kendisine yöneltilen sorular üzerine **Kraft, DDR'**den Batı'ya göçedenlerin kendisini yıldırmadığını, çünkü DDR'de yaşayan ve orada çalışmayı ve yaşamayı seven çok sayıda yazar, aile ve öğrenci tanıdığını da söyledi. **DDR**'ın kendisine çocukluğunu hatırlattığını ve vatan duygusu verdiğini belirten yazar, sosyalist ülkelerde yazarların çalışma koşullarının batıdan daha kısıtlı olduğu konusundaki iddiaların da doğru olmadığını vurguladı.

baskıya girerken... / baskıya girerken... / baskıya girerken... / baskıya girerken... / baskı

Fransa'da sendikal savaşa kan düştü: Kemal Özgül öldürüldü

Paris'e 50 km. uzaklıkta Epone kasabasındaki **Pirault** fabrikasında çalışan Türkiyeli işçilerin üzerine ateş açan faşist patronun adamları, **Kemal Özgül**'ü öldürdüler. Yaralanan diğer üç işçiden **Haydar Aslan** komada. Olayda yaralanan diğer iki işçinin adları ise **Hüseyin Doğan** ve **Rahmi Karataş.**

Faşist parti **"Front National"**in (Milli Cephe Partisi) seçim adayı olan Pirault fabrikasının patronu, işçilerin grev ve işgal gibi direnişleri sonucunda, geçtiğimiz 14 Ekim günü, işçilerin istemlerine boyun eğmek ve toplu sözleşmeyi imzalamak zorunda kalmıştı.

Ne var ki, CGT, Vali Yardımcısı, Bölge Çalışma Müfettişi ve patron arasında varılan bu anlaşmaya patron uymadı ve Ekim ayı sonunda işçileri işten atmaya başladı. Bölge valiliği ve Çalışma Müfettişliği'nin de, işçilerin bütün uyarılarına rağmen, patrona baskı yapmayarak toplu sözleşmenin çiğnenmesine yeşil ışık yakmaları üzerine, işçiler için gene direnmekten başka çare kalmamıştı.

İşten atmalara son vermek ve atılanların tekrar işe alınmalarını toplu sözleşme hükümlerinin uygulanmasını sağlamak üzere fabrikada açlık grevi başlatmayı kararlaştıran işçiler, 10 Kasım günü fabrikaya gelirken, daha önceden tedbir almış olan patronun adamları tarafından kurşun yağmuruna tutuldular. Kemal Özgül **taranarak** öldürüldü. Üç Türkiyeli işçi de yaralandı. Toplu sözleşme imzalanmazdan önceki direnişler sırasında da patron, grevci işçilere karşı faşist çeteleri kullanmış ve düzenlettirdiği saldırılarda **buldozer ve gaz bombası** kullandırtmıştı.

10 Kasım günü patronun faşist çeteleri tarafından öldürülen 20 yaşındaki **Kemal Özgül,** CGT üyesi ve politik sığınmacı bir Kürt genciydi.

Cinayet haberi duyulur duyulmaz Fransa'da büyük bir tepkinin, adeta **patladığı** gözlendi. Televizyon üç kanalı da olayı akşam haberlerinde birinci haber olarak kamuoyuna duyururlarken **CGT Yürütme Kurulu** da olağanüstü toplandı. Toplantıyla ilgili olarak TV'nin birinci kanalında bir açıklama yapan **CGT Ulusal Sekreteri Gerard Goder,** 13 Kasım Salı sabahı tüm Fransız işçilerini **15 dakikalık bir genel greve** çağırdı. Ayrıca öldürülen işçi Kemal Özgül'ün anısına tüm fabrikalarda bir dakikalık da saygı duruşu yapılacak.

11 Kasım günü ise cinayetin işlendiği **Mantes la Jolie** kentinde, 2. Dünya savaşında ölenlerin anısına düzenlenen geleneksel **yas günü** aynı zamanda işçi şehit **Kemal Özgül**'ü anma eylemine dönüştü. Kentin sağ eğilimli belediye başkanı ile bir FKP milletvekili Kemal Özgül'ün anısına bir çelenk koydular. CGT, Pirault işçileri ve kent halkının katıldığı bir de sessiz yürüyüş yapıldı.

Öteyandan olayla ilgili olarak CGT bir basın toplantısı düzenledi ve toplantıya Pirault işçileri ile ölen Kemal Özgül'ün Federal Almanya'da çalışmakta olan ağabeyi de katıldı. Ayrıca **İnsan Hakları Komitesi, FKP Meclis Grup Başkanı Lajoinie, Sosyalist Parti** Genel Sekreteri **Jospin,** Hükümet adına **Bütçe Bakanı Beregoyov** da olayı sert bir dille kınayan açıklamalar yaptılar.

SON DAKİKA: İKİ ÖLÜ DAHA

Priault işçilerinin silahla taranıp Kemal Özgül'ün patronun adamlarınca öldürülmesinden sadece iki gün sonra bu kez de Chateaubrillant kasabasında genellikle göçmen işçilerin gittiği kahve, faşist eğilimli olarak tanınan Frederic Paulay tarafından tüfekle tarandı. Toplu kırım amacıyla birbiri ardına gelen mermiler Salih Kayar ve Abdullah Yıllar adlı iki Türkiyeli göçmen işçinin hemen ölümüne yol açtı. 5 işçi de ağır yaralı. Yakalanan faşist katil "Ben yabancıları sevmiyorum" demekle yetindi.

Dışişleri Bakanı Vahit Halefoğlu'nun Büyükelçiliği sırasında Federal Almanya'daki işçilerimize yaptığı bir "azizlik" daha açığa çıktı

Göçmen işçilere bir kazık daha: Vergi iadeleri tehlikede !

- **Bakım Belgeleri'nin bundan sonra muhtarlar tarafından değil, vali ve kaymakamlar tarafından imzalanması zorunluluğu yüzünden Federal Almanya'daki Türkiyeli işçiler her yıl aldıkları "vergi iadelerini" alamama tehlikesiyle karşı karşıya kaldılar.**

Dışişleri Bakanı Vahit Halefoğlu'nun Federal Almanya'da Büyükelçiyken imzaladığı bir anlaşma yüzünden, yüzbinlerce Türkiyeli işçi her yıl aldıkları **"vergi iadeleri"**ni bu yıl alamayabilecekler. Böylece işçilerimizin hakkı olan yüzbinlerce Mark Federal Alman hükümetinin kasalarına armağan edilecek. Federal Almanya'nın 1980 yılında o zamanki Büyükelçi Halefoğluna imzalattığı anlaşmanın yürürlüğe girmesiyle Federal Alman hükümetinin sağlayacağı yıllık kazancın 800 bin Mark dolayında olacağı tahmin ediliyor.

Bilindiği gibi, Federal Almanya'daki işçilerimiz Türkiye'deki yakınlarına gönderdikleri paranın bir kısmını yıl sonunda **"vergi iadesi"** olarak geri alabilmekteydiler. Bu haktan yararlanmak için, Türkiye'deki muhtarlar imzaladıkları **"Bakım Belgeleri"** ile, işçilerimizin Türkiye'deki yakınlarının **"bakıma muhtaç"** olduklarını onaylıyorlardı. Bu belgeyi ve Türkiye'ye gönderdiği paraların makbuzlarını Maliye Dairelerine veren işçilerimiz, gönderdikleri bu paranın bir kısmını vergi iadesi olarak geri alıyorlardı. Bir işçinin yıl sonunda aldığı bu miktar ortalama 2 bin Mark'a ulaşıyordu.

Fakat bu yıl Federal Almanya'nın bazı kentlerindeki maliye daireleri (Finanzamt), köy ve mahalle muhtarları tarafından onaylanmış **"Bakım Belgeleri"**ni kabul etmemeye ve muhtarlar tarafından

mıştı. bu görüşmenin ardından Türkiye Büyükelçiliği, bakım belgelerinin valiler veya kaymakamlar tarafından mühürlenmesini kabul ettiğini Nordrhein-Westfalen Eyaleti Maliye Bakanı'na bildirmişti.

Hükümet ve eyaletlerin yüksek düzeydeki mali daireleri ile Türkiye Büyükelçiliği arasında bu yolda anlaşmaya varılmış olduğuna göre, bundan sonraki uygulamanın da buna göre yapılması gerektiği ortadadır."

Belgeleri imzalatmak işkence

İşçilerimize hiç haber verilmeden aniden başlatılan bu uygulama, işçilerimizi ve Türkiye'deki yakınlarını büyük bir bürokrasi çarkının içine ittiğinden, sonuçta milyonlarca marklık vergi iadeleri Federal Alman maliyesinin kasalarında kalacaktır.

Nitekim kabul edilmeyen **"Bakım Belgeleri"**nin yerine kaymakam ve valiliklerden yenilerini getirtmek zorunda olduklarını öğrenerek hemen harekete geçen işçilerimiz, büyük engellerle karşılaşmaktadırlar. Yeni uygulamaya göre, işçilerin Türkiye'deki yakınları, doğrudan doğruya kaymakamlıklara dilekçe vermek zorundalar. Kaymakamlar bu dilekçeyi Jandarma Bölük Komutanlığı'na orası Mal Müdürlüğüne, Mal Müdürlüğü Özel İdare Müdürlüğü'ne, orası Nüfus Başmemurluğu'na, ve nihayet Nüfus Başmemurluğu da Tapu Sicil Muhasebe Memurluğu'na havale ediyorlar. Günlerce ve günlerce süren bu muameleler, köylerde oturanlar için ek bir işkence haline geliyor.

Konuyla ilgili olarak gazetemize açıklama yapan işçiler, Türkiye'deki yakınlarının yalnızca günler boyu uğraşmakla kalmayıp, bu bürokrasi çarkı içinde aracılar bulmak, rüşvetler vermek, azarlanmak, küfür işitmek, kovulmak gibi durumlarla da karşılaştıklarını ve sonuçta işin peşini bıraktıklarını söylediler. Vergi danışmanı **Yaşar Lülecioğlu**'nun yaptığı bir hesaba göre, bu **"vazgeçmeler"** sonucunda, Federal Alman Hükümeti'nin kasasına bu yıl yaklaşık 800 milyon mark kalacaktır.

Kaymakamlık Yüksek Makamına

Oğlum [redacted] Batı Almanyanın [redacted] 5620 Velbert 1 de işçi olarak çalışmaktadır. Oğlumun bakmakla yükümlü olduğu ben ... bakım belgesi ... Tetkik buyrularak tasdik edilip tarafıma verilmesini saygılarımla arz ederim.

Adresi: [redacted] 14.8.1984

[redacted] köyünden [redacted]

Bakım Belgesi almak zorunda kalan işçilerin Türkiye'deki yakınları önce Kaymakamlığa, oradan Jandarma Bölük Komutanlığı'na, oradan Özel İdare Müdürlüğü'ne, oradan da Nüfus Başmemurları'na gitmek ve binlerce lira rüşvet yedirmek zorunda kalıyorlar. Günlerce süren bu çile sırasında bir de çeşitli hakaretlere uğruyorlar.

Bakım belgeleri için göçmen işçilere kurulan tuzağı gene işçiler değerlendiriyor...

"Bir belge alacaksın diye bunca rüşvet verilir mi?"

Yücel FEYZİOĞLU

Şimdiye kadar muhtarların onayladıkları Bakım Belgeleri'nin bu yıl vali ve kaymakamlar tarafından onaylanması zorunluluğu karşısında işçilerimizin ne düşündüklerini öğrenmek üzere onlarla konuştuk.

Gladbeck'ten **Mehmet Yıldız** şöyle diyordu: **"Yaşlı bir anamla bir ba-**

Biz yine de çeşitli arkadaşların görüşlerini almaya devam ettik. Gelsenkirchen'de vergi danışmanı olarak çalışan **Cemal Boztepe** ile konuştuk: **"Gelecek yıl vergi denkleştirmeden gelecek paralar oldukça düşecek. Bu karar akıl işi değil. Hele diyelim Tapu Kadastro, Özel İdare gibi dairelere sorulmasını anlayalım. Peki jandarma karakolundan, jandarma bölük komutanlığından, nüfus dairesinden imza almak da ne oluyor? Bunun anlamı gelecek yıl Bakım Belgesi alı-**

yoruz. İhtiyar babam ve kayınpeder var. İmzalatıp gönderemediler. Kendim izine gidince uğraştım. Hepsini tamamlamak günlerimi aldı," dedi, "Her zaman da böyle denk gelmez ki. Bakım belgeleri için ayrıca Türkiye'ye gidecek değiliz. Bu iş çok zorlaştı."

Maden işçileri yurt sorumlusu Macit Kart'a **"Yurtta kalan işçilerimiz bu durumu biliyorlar mı?"** diye sorduk.

"Vergi denkleştirmeye giderken öğrendiler. Tabi önce kimse inanamadı.

dan onaylanmış "Bakım Belgeleri"ni kabul etmemeye ve muhtarlar tarafından değil, bunların vali ya da kaymakamlar tarafından onaylanmasını istemeye başladılar. İşçilerimizi şaşkına döndüren bu uygulamanın başlayacağından hiç kimsenin haberi yoktu. Oysa Federal Alman vatandaşları için buna benzer bir uygulama sözkonusu olsa, aylarca ve hatta yıllarca öncesinden kamuoyunda tartışmalar başlardı.

Durumu araştıran işçilerimiz, Ruhr bölgesindeki bir Maliye Dairesi'nin geçtiğimiz yıl sonunda bir vergi bürosuna gönderdiği yazıyı ele geçirdiler. 4 Kasım 1983 tarihini taşıyan bu yazı, başlatılan yeni uygulamanın, 1980 yılında Bonn Büyükelçisi Vahit Halefoğlu tarafından imzalanmış anlaşmaya dayandırıldığını gösteriyordu.

Halefoğlu ile Federal Alman hükümeti arasında varılan anlaşmayı açıklayan belgenin fotokopisini işçiler ele geçirdiler

Sozkonusu vergi bürosunun güvenliği açısından, bu yazıyı gönderen Maliye Dairesi'nin ve yazıyı alan büronun adlarını kapatarak fotokopisini yayınladığımız bu yazıda aynen şöyle deniyordu:

"Konu: Türk işçilerinin bakım belgeleri.

1976 takvim yılı içinde en yüksek düzeydeki hükümet ve eyalet mali işler sorumluları tarafından iki dilde hazırlanan bir belge örneği Türkiye Büyükelçiliği'ne sunulmuştu. Bu örnek belgede, belgenin kaymakamlar ve valiler tarafından onaylanması öngörülmüştü. Ayrıca 1980 yılında, Türkiye Büyükelçiliği temsilcileri ile Yüksek Maliye Müdürlüğü (Oberfinanzdirektion) arasında yapılan bir görüşmede, bu bakım belgelerinin biçimi ele alın-

Gladbeck'ten **Mehmet Yıldız** şöyle diyordu: **"Yaşlı bir anamla bir babam var. Gidip 6 daireden bu imzaları toplamaları olanaksız birşey. Babama yazdım. Beni bu yaşımda hükümet kapılarına salacaksan hiç para gönderme daha iyi, diye cevap yazdı. Ben de vazgeçtim."**

Herten'den bir madenci ise **"Deli misin abi?"** diye başladı söze. **"Bir belge alacaksın diye 6-7 yere rüşvet vereceksin. Aldığın vergi iadesi de o rüşvete gidecek. Yorulduğun yanına kar kalacak. Istemiyorum, onların olsun. Kendi paramla kendim rezil olamam. Rezilliği parayla satın almak buna derler işte."**

Bir de Gelsenkirchen'de bakkallık yapan **Halim Üçüncü**'ye soralım dedik. Şöyle yanıtladı bizi:

HALİM ÜÇÜNCÜ

"Köyüm Gümüşhane'ye 150 km uzaklıkta. Türkiye Ruhr bölgesi mi?.." diyor

"Bunlar Türkiye'yi Ruhr Bölgesi mi sanıyorlar? Bir şehir bitmeden öteki başlıyor. Bizim oralar buraya benzemez ki. Benim köyüm Gümüşhane'ye 150 km uzaklıkta. Karda çamurda gidilmesi mümkün mü? Bir kere gidilecek olsa, haydi onu da göze alırsın. Ama bir günle bitecek iş değil. Üç kişiye bakım yapıyoruz. Üçü de yaşlı insan. Hele onlar bu işin üstesinden hiç gelemezler. Madem muhtarların imzası, mühürü geçerli değil, o zaman kaldırsınlar muhtarlığı. Süs eşyası mı onlar?.."

imza almak da ne oluyor? Bunun anlamı gelecek yıl Bakım Belgesi alınamayacak demektir. Kim cesaret

CEMAL BOZTEPE

"Akıl işi değil. Bu kararın arkasında hangi pazarlıklar döndü?.."

edip de askerlerle uğraşacak? .. Türkiye Büyükelçiliği işçilerimizin aleyhine mi çalışıyor? Yurdumuza döviz girmesini istemiyorlar mı? Yoksa bu kararın arkasında büyük pazarlıklar mı döndü? Halefoğluna milyonlar mı verildi? Yoksa bizlerden bu yolla kesip, NATO yardımı çerçevesinde Türkiye'ye mi aktarılacak? Anlamak zor. Ancak işin içinde bir bit yeniği olduğu da açık..."

Caddeden geçen bir arkadaşı çevirdik. Acelesi vardı. Ama durumu anlatınca durdu. O da biliyormuş bu kararı:

"Bak hemşerim" dedi, **"Iki tane kaynata ile kaynana. Iki de baba ile ana etti mi dört. Okula giden altı tane kardeşle kayınço, etti mi on! Vallahi bunların hepsi eşimle benim elime bakıyorlar. Bu belgeleri almak için kendimin gidip en iki ay Türkiye'de kalmam gerekiyor. Peki işim ne olacak? Mektup yazdım, kaynatam hemen cevap verdi. Benden kaymakam seneti mi istiyorsun, dedi. Benim onurum var, aç ölür gene kaymakamlıklara filan düşemem. Ben dilenci miyim? Yoksa para göndermeyeceksin de ipe un mu seriyorsun? Vallahi yok abi. Şimdi ne anlatırsın ona? Şaşırdım kaldım. Epeyce vergi iadesi alıyorduk doğrusu. Bu Halefoğlu hakkımızı satmak için mi Dışişleri Bakanı oldu? Yaz da belki sesimizi duyurursun..."**

Halil Çakır Gelsenkirchen'de metal işçisi: **"Afyon merkeze bağlı Akören köyündeniz. Köyümüz şehire 18 km uzaklıkta. 4 kişiye bakım yapı-**

"Vergi denkleştirmeye giderken öğrendiler. Tabi önce kimse inanamadı. Böyle şey nasıl olabilir?.. Bir hesap yapın. En az yarım milyon insan bu belgeleri alıyor. Yarım milyon insanın, yarım milyon akrabasının her yıl kaymakam ve valilerin kapılarına yığıldığını düşün. Sonra sırayla öteki dairelerin önüne. Pratikte bile gerçekleşmesi mümkün değil. Arkadaşlar bu duruma tepki gösterdiler. Bonn Büyükelçiliğine verilmek üzere imza toplamaya başladık. İşletmelerde,camilerde, mahallelerde imzalar toplanıyor. Isterseniz bir de vergi danışmanı Yaşar Lülecioğlu ile görüşün. O elçiliğe de gitti. Gazetecileri çağırdı."

Hemen **Lülecioğlu**'nu aradık. Bürosunda buluştuk. Bu kararı öğrenir öğrenmez ilk harekete geçenlerden biri de o. Hemen kalkıp Bonn'a gitmiş.

HALİL ÇAKIR

"Bakım belgelerini izindeyken kendim yaptırdım. Bir sürü günümü aldı..."

Önceden randevü almadığı için içeri bırakmamışlar. Başka bir güne randevü vermişler. Merasimle ulaşabilmiş oraya. Elçiyi gene görememiş. Konsolos bir bayanla konuşmuş. **"Nasıl olur böyle?"** demiş, **"Bu karar ne Yugoslavlara, ne Yunanlılara, ne Faslılara, ne Ispanyollara uygulanıyor. Yalnızca bize. Bizim onurumuz yok mu? Işçilerimizin kaybı hiç mi düşünülmedi?"**

Konsolos bayan cevap olarak, **"Bazı muhtarlar boş belge imzalamışlar. Bunlar da Alman maliyecilerin eline geçmiş. Elçiliğe getirmiş, artık kaymakamlık ve valilik bunları imzalasın demişler. Biz de bu ayıbımızı kapatmak için kabul etmişiz."** demiş

MACİT KURT

"Yarım milyon insanın vali ve kaymakamların kapısına yığıldığını düşünün"

Hemen araya giriyoruz: **"O zaman Parlamento Başkanı Barzel, Flick'ten rüşvet aldı diye Parlamentoyu kapatma kararı alsaydılar, deseydiniz ya!"** diyoruz.

"Çok konuştuk" diyor. Lülecioğlu, **"Konsolos bayan artık bu karar kaldırılamaz, diyor. Ama işin yanlışlığının da farkında. Türkiye'ye yazacağız. İçişleri bakanlığından bir genelge yayınlayarak işlerin hızlandırılmasını isteyeceğiz. Ama bunun pek yararı olmayacak. Jandarmanın, polisin haklarında araştırma yapmaları yurttaşlarımızı zaten ürkütecek ve bakım belgesi doldurmaktan vazgeçecekler."**

YAŞAR LÜLECİOĞLU

Vergi danışmanı. Kararın kaldırılması için ilk harekete geçenlerden...

Yaşar Lülecioğlu Elçilikten ümitsiz dönünce gelip hemen Elçiliğe verilmek üzere bir dilekçe hazırlamış. İşçilerimizden imza toplamaya başlamış. Bu onur kırıcı ve arkasında neyin gizli olduğu bilinmeyen kararın kaldırılması için başlatılan bu imza kampanyası sürüyor ve şimdiden daha yüzlerce imza toplanmış durumda. Imza toplamak işi elbette olumlu bir girişim ama acaba yeterli mi?..

Şiiri Nazımların, Nerudaların, Aragonların pınarından besleniyordu

Kürt halkının ölümsüz şairi Cigerxwin'in ardından...

Fevzi KARADENIZ

Geçtiğimiz günlerde büyük Kürt şairi **Cigerxwîn**'i kaybettik. Onun önce kitaplarını, şiirlerini tanıdım. 73'lerde Istanbul'da. Yenikapı tarafında, Langa'da. Diyarbakır Öğrenci Yurdu'nda. Halkına ve toprağına bağlı her insanın yurtseverlik ve mücadele duygularını ayaklandıran şiirlerini ilk defa okudum. Etkilendim. Aradan on yıl geçti. Onunla ölümünden birkaç gün önce karşılaştım. Isveç'te. Stokholm'deki mütevazi evinde ziyaret ettiğim zaman tahminimden çok ilgi gösterdi. Konukseverliğinin, alçakgönüllülüğünün yanısıra özellikle politik yakınlığımız beni çok sevindirdi.

Topu topu üç saat kadar konuştuk. Daha doğrusu o konuştu biz dinledik. Kralların, şahların kanlı-kılıçlı seferleri, tarihi Kürt halkının özgürlük mücadelesini hayatı, sevgiyi, dostluğu anlatıyordu. Doyamadık.

Krallık rejimlerinin, gerici Baas iktidarlarının defalarca sürgüne, ölüme gönderdikleri Cıgerxwîn bir kalp krizine yenik düştü. Acımız büyük, derin...

Cigerxwîn, Kürt ulusunun yetiştirdiği en büyük şairdi. Kürt diline, edebiyatına, kültürüne başta 8 tane Divan'ı olmak üzere, binlerce sayfalık ve ciltler dolusu eserler armağan etti. Bu kadar da değil. O aynı zamanda Kürt müziğinin, sevda ve kavga türkülerinin tükenmez bir kaynağıdır da.

Şiirlerinde başkaldırı, sevgi dolu yürek, hasret ve güzel gelecek iç içedir. Yurtseverlik ve enternasyonalizm birliktedir. O sosyalist ülkelere, özellikle **Sovyetler Birliği**'ne baştan beri büyük sempati duydu. Onun güvenilir, tarihsel bir dost olduğunu yazılarında, şiirlerinde sürekli dile getirdi.

Roja sor, roja zer,
Ji Mosko haté der.
Tav a xu da Aléman
da Balgan.
Xu berda ser Çîn Çîn,
Çîn a gıran, Çîn a mezın.
Tevda gırt Cihan, Cihan, Cihan

(Sarı güneş, kızıl güneş
Oradan, Moskova'dan doğdu
Almanya'ya vurduğu sıcağı
Tüm Balkanları kapladı ışınları
Çin'e yöneldi sonra
Ağır ve büyük Çin'e
Sardı bütün dünyayı...)

Salt yukardaki dizeler bile **Cigerxwîn**'in, Büyük Ekim Devrimi'nin etkilerini ne kadar derinden kavradığını anlatmaya yetiyor. O bütün dünya proletaryasının büyük önderi, öğretmeni **Lenin**'e de içten hayranlık duyuyordu. **Lenin**'i konu alan onlarca şiiri vardır. Bunların çoğu bestelenmiş türkü ya da marş haline getirilmiştir. Barıştan, bağımsızlıktan ve özgürlükten yana olan herkesle dayanışma içindeydi.

Ey heval Robson!
Dengbéj ê Cihan
Dıjminê dalas.

(Dalaş'a düşman
ezilen cihanın sesi
Ey yoldaş Robson)

Böyle diyen Cigerxwîn, zenci lideri **Robson**'a sesleniyor. Zenci halkların ırkçılığa karşı savaşımına omuz veriyor.

Ve O 1950'lerin Türkiye'sinde, onun gibi sürgünü, hasreti, hapisliği iyi bilen **Nazım Hikmet**'le dayanışmadadır.

Ey zinhar ê zinhar
Celal Bayar.
Tu gérina Nazım nabisti.

(Ey zalim ve zulümkâr
Celal Bayar
Nazım'ın haykırışını
duymuyor musun?)

Cigerxwîn, yalnız dünün ve bugünün değil, geleceğin de şairidir. O şiirlerinde

sınıfsız, sınırsız toplumun müjdecisidir. Bu davanın bir savunucusu, bir savaşçısıdır.

Kürt resim sanatı Avrupa'da

Geçen yıl Kasım ayında Paris'te **Kürt Enstitüsü**'nde açılan ilk **"Kürt ressamları"** toplu sergisinden sonra, 1984 Ekim'inde de Bonn'daki Kürt Enstitüsü Galerisi'nde yeni bir Kürt ressamları sergisi açıldı. **"Sürgünde Kürt Ressamları"** adını taşıyan sergide, Floransa'da yaşayan Irak doğumlu **Ali**, Fransa'da yaşayan Suriye doğumlu **Baker**, Iran doğumlu **Gazizade**, Suriye doğumlu **Isa** ve **Lala**, Federal Almanya'da yaşayan Türkiye doğumlu **Ismet**, Köln'de yaşayan **Metin**, Paris'te yaşayan **Remzi**, ve Münih'de yaşayan Türkiye doğumlu **Topal**'ın tabloları yer alıyor. Kürt ressamlarının en tanınmışlarından biri olan 1928 doğumlu ve 1953'den beri Paris'te yaşayan **Remzi**, **"Geleneksel bir Kürt resmi var mı?"** sorusuna **"Bu soruyu cevaplandırmak oldukça güç. Yine de, bu ressamların yapıtlarında konuya yaklaşışlarında, renklerinde ve özellikle duyarlılık, duygu türlerinde ülkelerinin etkilerini sezmek olanaklıdır. Onları benzer, ortak noktalarla birbirlerine bağlayan şey, aslında bütün bir halkın kaderidir"** cevabını veriyor. Tarihin hiçbir döneminde kendi bağımsız devletlerine sahip olamayan ve kendi kültürlerini özgürce geliştirmelerine hiçbir zaman olanak tanınmayan bir ulusun, diğer sanat dallarında olduğu gibi resim alanında da gerçek bir geleneğe, bir ekole sahip olamayacakları, bir Kürt resim ekolü olamayacağı açık. Kürt ressamları, günümüz Kürt resminin, taşıyabileceği ortak özelliklere rağmen, çağdaş resim sanatı çerçevesinde ve ondan bağımsızlaştırılmadan ele alınması gerektiğini belirtiyorlar.

Federal Almanya Isci Fotoğrafcıları Birliği 4. Kongresinde bir delege konuşuyor

Cigerxwîn'in 81 yıllık yaşamı çilelerle doludur. Baskılar gördü. Hapisler yattı.

Gerici Arap rejimleri O'nu defalarca sürgüne gönderdiler. Büyük hasretler çekti. Yobaz çevreler **"komünisttir"** diye saldırdılar. Oysa kendisi büyük bir din adamı idi. **Seyda** idi. Düşmanları çoktu. Ama O bunlardan yılmadı, korkmadı. El öpenleri, önünde el pençe duranları çoktu. Ama O, bu yolu seçmedi. Taç-taht istemedi. Son nefesine kadar Kürt ulusunun özgürlük mücadelesi içinde yeraldı.

Halk adamıydı, halkına davasına inancı tamdı. O halkının kurtuluşunu sosyalizmde gören, onun için savaşan politik bir yönetici ve yaşına rağmen mücadeleci bir militandı. Ama kuşkusuz ki; her şeyden önce büyük ve güçlü bir şairdi.

Cigerxwin, çok yönlüdür. Kürt ulusunun örf ve adetlerini, mücadele geleneğini, genç kız ve oğlanların sevdalarını Kürt gelini **Berivan**'ı, kızamıktan, kara yaradan ölen çocukları, dağları, cephede savaşan peşmergeleri, soykırımları, kurtuluşları, **Ekim Devrimi**'ni, **Lenin**'i, **Robson**'u, **Nazım**'ı, her şeyi, her şeyi yazdı. Onun yaşamında ve şiirlerinde zulme karşı onlarca şiiri vardır. Bunların çoğu bestelenmiş türkü ya da marş haline getirilmiştir.

Sal a hezar heşt sed hefté,
Şérin Lenin hatî ye dıné.
Dıné xemılî, gul ketıné,
Gelén bındest da xwendıné.
Lenin, Lenin şérin Lenin.
Lenin, Lenin heval Lenin."

(Yıl binsekiz yüz yetmiş
Yiğit Lenin geldi dünyaya
Ezilen halkları okuttu, eğitti
Güller açtı doğumuyla
Dünya süslendi, onunla, bezendi...
Lenin, Lenin, yiğit Lenin
Lenin, Lenin yoldaş Lenin)

Cigerxwin, çağından sorumlu, aydın bir şairdi. O insanların rengine, diline, dinine ulusuna bakmaksızın barıştan, bağımsızlıktan yana ... Bu davanın bir savunucusu, bir savaşçısıdır.

Bı meşın, bı cıvın,
Bı gerın, bı nérın.
Bı dest é hev bigrın
Hemu keç-û xort.
Sinor nema ye
Çı bıkım pasaport.

(Gezin, dolaşın
dahasını, dahasını görün
gençkızlar ve delikanlılar
Kalksın sınırlar
N'apalım pasaportu...)

Böyle derken tam anlamıyla ateşli bir enternasyonalisttir. Uluslar arasında çitlerin yıkılacağı, ülkeler arasında sınırların kalkacağı yarının özgür dünyasına olan özlemini dile getiriyor.

Cıgerxwin, tüm yaşamı boyunca ulusal baskının, zorbalığın ve onunla birlikte ulusal dargörüşlülüğün kabuğunu kırma savaşı verdi.

O, ezilmişliğin, imkansızlığın, sahipsizliğin şairidir.

Cıgerxwin, ulusal-demokratik hakları gaspedilmiş, yağmalanmış, baskı altında tutulmuş bir ulusun, **yasak** bir dilin, **yasak** bir kültürün şairidir. Kürt halkı, Kürt yurtseverleri başta olmak üzere tüm namuslu aydınlar, ilerici insanlık **Cıgerxwin**'i unutmamalıdır.

Federal Almanya Işçi Fotoğrafçıları Birliği 4. Kongresinde bir delege konuşuyor

İşçi fotoğrafçısı kavgada sınıfının yanında yerini alır

Mehmet ÜNAL

Federal Almanya'nın 50'yi aşkın kentinde örgütlenen Işçi Fotoğrafçıları Birliği, 27-28 Ekim 1984'te 4. Olağan Kongresi'ni yaptı.

Stuttgart DGB binasında yapılan Kongre'de, IG Metall Bölge Sekreteri **Milow**, 35 saatlik hafta grevlerinde işçi fotoğrafçılar ile sendikaların birlikte çalışmalarını överek, bu işbirliğinin daha da geliştirilmesi için çaba göstereceğini söyledi. Daha sonra sanat bilimcisi ve **"Tendenzen"** sanat dergisi yazarlarından **Dr. Richard Hiepe**, gene DGB binasında açtığı **"Riese Proletariat und grosse Maschinerie"** (Dev proleterya ve büyük makinalar) sergisi üstüne bilgi verdi.

Işçi sınıfının başlangıçtan günümüze dek yaşamını ve savaşını fotoğrafla belgeleyen sergi 17 Kasım 1984 tarihine dek Stuttgart DGB binasında izlenebilecek.

Işçi fotoğrafçısı yalnızca işçilerin fotoğrafını mı çekiyor? Bu ve buna benzer sorular, her işçi-fotoğrafçısının karşılaştığı ilk sorulardır. Bir işçi-fotoğrafçı, çalışan insanları ilgilendiren her konuyu fotoğraflar. Onun görevi, çalışma yaşamını, çalışan kitlelerin uğradığı her türlü haksızlığı fotoğraf ile belgeleyerek sergilemek, işçi sınıfının savaşında yerini almak, siyasal savaşımını desteklemektir. Bunu yaparken, çalışmalarında gerçekçi anlatımı kendisine klavuz edinmiştir.

Işçi fotoğrafçıların her kongresinde yapılan tartışmalar, bu çalışmalara ve sorulara yeni detaylar kazandırarak, çalışmalarına yeni taze boyutlar getirmektedir. Tüm bunlar için çalışma grupları oluşturulmakta, yeni politik değişme ve gelişmelere göre çalışma alanları saptanmaktadır. Son yıllarda, çalışmaların ağırlık bölümünü, Federal Almanya çapında 35 saat, barış ve sosyal hakları budama oluştururken uluslararası alanda Nikaragua ile dayanışma oluşturmaktadır.

Nikaragua ile dayanışmaya katkı

Işçi Fotoğrafçılar dergisinin son sayısında Nikaragua ile dayanışma kampanyası açılmış bulunmaktadır. Nikaragua **"Barrikade"** gazetesi fotoğrafçıları ile yürütülen çalışmaların sonucu, Nikaragua-da devrimi korumak ve geliştirmek için, işçi fotoğrafçılar en kısa zamanda 5 bin Mark toplayarak Nikaragua'ya gönderme kararı almışlardır. Kongredeki tartışmaların önemli bir bölümünü de bu dayanışma kampanyası için yürütülen çalışmaların deney alışverişi oluşturmaktadır. Nikaragua'lı fotoğrafçıların çektikleri malzeme zorluklarını dile getirmiş, yapılan çalışmaların tümünün belgelenemediği, dolayısıyla devrimin kazanımlarının halkın geniş bir kesimine gösterilemediği anlatılmıştır. Bu dayanışma kampanyasının ilk adımında bin Alman Markı toplanmıştır.

Fotoğraf deyip geçmeyelim! Yerküremizde öyle şeyler var ki, fotoğraf olmadan görmemize olanak yok. Mesela, Nikaragua devrimini, o'nun kazanımlarını fotoğraf ile görünce daha bir heyecanlanıyor insan. Brecht'in dediği gibi: **"Dünya tümüyle bizim"!**

"Keloğlan Almanya'da" dizisi ikinci baskı yapacak

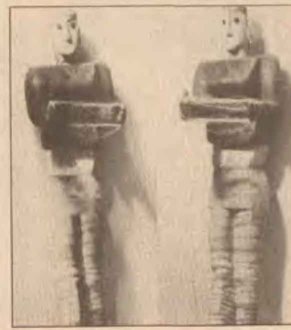
Yücel Feyzioğlu'nun **Keloğlan Almanya'da** çocuk masal dizisinin ikinci baskısı yapılıyor. Dizi kitapların Hollandaca'ya da çevrileceği bildiriliyor. Feyzioğlu, Keloğlan dizisi hakkında şunları söylüyor: **"Çocuklarımızın zengin bir hayal gücüyle Keloğlan'ı Almanya'ya getirdiklerini altı yıl önce keşfetmiştim. Çocuklarımızın bu buluşu beni çok duygulandırdı. Almanya'da kendi başlarına gelip de anlatamadıklarını Keloğlan'ın başına gelmiş gibi anlatıyorlardı. Onlar anlattı ben dinledim, ben anlattım onlar dinledi. "Keloğlanın Rüyası", "Keloğlanın Küpü" gibi kitaplar böyle ortaya çıktı..."**

Taşlama şiirinin ustası Ümit Yaşar Oğuzcan öldü

40 yaş kuşağının gençlik yıllarının aşk şairi **Ümit Yaşar Oğuzcan**, 5 Kasım gecesi geçirdiği bir kalp krizi sonucunda 58 yaşında öldü. 1940'larda şiir yazmaya başlayan ve asıl **"aşk ve duygu şairi"** olarak tanınan Oğuzcan'ın en önemli özelliği Türkiye'nin en çok okunan şairlerinden birisi olmasıydı. Mutsuz ve dalgalı bir yaşam geçiren şair, bir kaç kez intihara teşebbüs etmiş, kurtarılmış, son olarak da yetişkin oğlunu intihar sonucu kaybetmişti. Aşk şiirleri yanında toplumsal taşlamalarıyla da ünlü olan Ümit Yaşar Oğuzcan şiiri ve taşlama türünü geniş yığınlara götürmekte etkin olmuştu.

Azade Köker'in resim ve heykel sergisi Berlin'de

Berlin'de yaşayan Türkiyeli heykeltraş ve ressam Azade Köker'in resim ve heykel sergisi 22 Aralık'a kadar Berlin Bethanien **sergi salonunda sürüyor. 1949'da Istanbul'da doğan, Istanbul Güzel Sanatlar Akademisi'nden mezun olduktan sonra Berlin'de eğitimini ve çalışmalarını sürdüren Köker, bugüne kadar ulusal ve uluslararası yarışmalarda çeşitli dereceler ve birincilikler kazandı. Çok sayıda sergi de açan Köker'in son sergisinde heykelleri yanında resimleri de yer alıyor.**

Türkiye Postası

15 GÜNLÜK GAZETE 16 EKİM 1984 SAYI: 44

Indira Gandi'nin ölümü barış ve bağımsızlık hareketi için önemli bir kayıp

- **Hindistan'da fanatik bölücü güçler bundan önce de CIA desteğiyle terör eylemine girişmişlerdi.**

Hindistan'ın 15 yıllık başbakanı **Indra Gandi**'nin 30 Ekim günü Sikh'li özel muhafızları tarafından yaylım ateşine tutularak öldürülmesi, ülkesinde ve dünyada kaygılara yolaçarken, dünya barış güçleri olayı sadece Hint halkına değil, bağlantısız ülkeler topluluğu ve barış güçlerine karşı bir komplo olarak değerlendirdiler.

Babası Başbakan **Jawaharlal Nehru**'nun ölümünden iki yıl sonra 1966'-da başbakan olan **Indra Gandi** dört kez başbakan seçilmiş, 1977-80 döneminde de muhalefet liderliği yapmıştı. 22 eyalete sahip, çeşitli dinlerden 713 milyon insanın yaşadığı, 16'-sı resmi olmak üzere 1600 dil ve şivenin konuşulduğu Hindistan'ın içerde birlik ve bütünlüğü sürdürmenin yanısıra uluslararası konumlarının da güçlenmesine katkıda bulunan **Gandi,** bağlantısızlar hareketinin birlik ve saygınlığının gelişmesinde önemli bir rol oynamış, bağımsızlıktan, barıştan

"Washington Post" gazetesi Pentagon'un önümüzdeki aylarda Orta Amerika'da geniş çaplı askeri manevralar planladığını ABD Savunma Bakanlığı temsilcilerinin adını vererek açıkladı.

Sandinistlerin seçim zaferine ABD'nin tepkisi: İstila tehdidi !

Nikaragua'da 4 Kasım'da yapılan ülke tarihinin ilk özgür seçimlerinde Sandinist Cephe **(FSLN)**'in oyların yaklaşık yüzde yetmişini alması halkın devrimi ve mevcut yönetimi desteklediğini ortaya koyarken, Nikaragua'daki ilerici rejimi yaşatmak istemeyen ABD yönetimi de saldırılarını büsbütün arttırdı. Geçtiğimiz günlerde ABD savaş gemileri Nikaragua'ya gitmekte olan bir Sovyet şilebini Corinto limanına girmek üzereyken izleyip yolunu kesmeye çalıştılar, ve bu arada Nikaragua karasularına girdiler. Provokasyona katılan bir ABD savaş uçağı ise hava sahasına girdiği sırada Nikaragua hava savunması tarafından ateş açılarak geri döndürüldü.

Bilindiği gibi Reagan yönetimi uzun süredir Sovyetler Birliği'nin Nikaragua'ya modern silahlar yolladığını iddia ediyor ve bunu mutlaka engelleyeceklerini söylüyor. Son provakasyona gerekçe olarak da Sovyet şilebinde MIG-2L uçaklarının bulunduğu gösterildi ve ancak bu iddia Nikaragua Dışişleri Bakanı tarafından yalanlandı.

Seçimlerin hemen ardından 5 Kasım günü karşı devrimci çeteleriyle girişilen çatışmalarda Posta ve Haberleşme Bakanı **Enrique Schmidt** ölürken, **Reagan** yönetimi de bölgedeki askeri saldırı hazırlıklarını hızlandırdı. Geçtiğimiz günlerde Amerikan gazetelerinden **"Washington Post"**, ABD Savunma Bakanlığı temsilcilerinin de adını vererek Pentagon'un önümüzdeki aylarda Orta Amerika'da geniş çaplı askeri manevraları planladığını, Aralık ayı başında yüzlerce ABD, Honduras ve Salvador askerinin birlikte manevra yapacağını da açıkladı.

Reagan yönetiminin şiddetlenen saldırılarının temelinde Sandinist yönetimin seçimlerde sağladığı başarıyı gölgelemek, ülkede istikrarsızlık yaratmak yatıyor. Öte yanda Nikaragua'da ilk özgür seçimlere katılım yüzde 82'nin üzerinde oldu, yedi partinin katıldığı seçimlerde Sandinist Cephe'nin adayları oyların yüzde 67'sini Liberaller yüzde 10'unu, Muhafazakâ Demokrat Parti ise yüzde 14 kad... Halkın coşku ile katıldığı, kayıt olma işlemlerinin titizlikle yürütüldüğü seçimleri 800 gazeteci ve çeşitli ülkelerden çok sayıda gözlemci izledi.

BOLETA ELECTORAL PARA PRESIDENTE Y VICEPRESIDENTE
CONSEJO SUPREMO ELECTORAL
REPUBLICA DE NICARAGUA

1	2	3	4	5	6	7
PPSC	MAP-ML	PCDN	FSLN	PC de N	PLI	P.S.N.

Nikaragua seçimlerinde kullanılan oy pusulasında görüldüğü gibi yedi politik parti arasında, FSLN (Cephe) ve diğer sol partilerin yanısıra PLI (Liberal Parti) ve PCDN (Muhafazakar Parti) de yeraldı

Amerikan seçmenlerinin yüzde 30'unun oylarıyla Reagan tekrar başkan oldu

Reagan koltuğunu korudu, dünya barışı için zorlu günler

ABD'de 6 Kasım'da yapılan başkanlık seçimlerinde önümüzdeki dört yıllık dönemde tekrar başkan olacağı kesinleşen **Reagan** seçimlerin ardından yaptığı ilk konuşmasında silahsızlanma görüşmelerinden yana olduğu konusu üzerinde durdu. Seçimler öncesinde, tüm dünyada ABD'-nin saldırgan politikasına karşı gerginleşen havayı yumuşatmak ve yükselen protestoları yatıştırmak istercesine, **"Sovyetler Birliği lideri Çernenko ile bir zirve görüşmesi yapmanın zamanı gelmiştir"** dedi. Dünya barış güçleri ise **Reagan**'ın bu sözlerinin ciddiye alınabilmesi için ABD'nin uzayı silahlandırmaktan ve

Dünya Gençlik Festivali hazırlıkları

1985 yazında Moskova'da yapılacak

saygınlığının gelişmesinde önemli bir rol oynamış, bağımsızlıktan, barıştan ve sosyalist ülkelerle iyi ilişkiler sürdürmekten yana dış politikası ile özellikle Güney Asya'da bölge barış ve güvenliğine katkıda bulunmuştu.

Indra Gandi'nin ölümünün ardından Bakanlar Kurulu'nun olağanüstü bir oturumunda başbakan seçilen **Gandi**'nin 40 yaşındaki oğlu **Raciv Gandi** meclisteki konuşmasında **Indra Gandi**'nin ölümünden Hindistan'da istikrarsızlık yaratmak isteyen güçlerin sorumlu olduğunu vurguladı.

Olayın ardından yapılan hükümet açıklamalarında ve Hindistan demokratik basınında yeralan yorumlarda suikast, ülkede daha önce de sorun yaratmış fanatik bölücü güçlerin yurtdışındaki terör merkezlerinden de destek görerek planladıkları bir komplo olarak değerlendirildi. Kaldı ki, **CIA**'nın Hindistan'da özellikle seçim kampanyaları sırasında ayrılıkçı güçlerle birlikte anti-emperyalist, ilerici politikacılara karşı propaganda saldırısına geçtiği ve ülkenin birliğini tehlikeye düşürecek kampanyalar düzenlediği bilinmekteydi. Hindistan'da bundan önce de diplomat ve gazeteci kisvesinde çalışan CIA ajanları 1957, 1962 ve 1967 yıllarında yapılan seçimler sırasında çeşitli biçimlerde müdahale etmişler ve bu faaliyetlerinden ötürü de sınırdışı edilmişlerdi. Ayrıca, Hindistan Güvenlik Kuvvetleri son dönemde ülkenin ünlü politikacı ve devlet adamlarını öldürmekle görevlendirilerek Hindistan'a gönderilmiş birçok terörist yakalamıştı.

Hatırlanacağı üzere, Hindistan'da etnik sorunların yol açtığı olaylar 1983'de Assam'da kanlı boyutlar alırken geçtiğimiz yıl içinde de nüfusun yüzde 60'ını Sikh'lerin oluşturduğu Pencap'da karmaşık sorunlar çıkmıştı. Islamiyetle Hinduizm'in karışımı bir dini akımın izleyicileri olan ve Hint nüfusunun yüzde 2'sini oluşturan Sikhler özellikle 1980'de, Pencap eyaletinde partileri Akali Dal'ın seçimleri kaybetmesinin ardından hükümete karşı terör eylemlerine giriştiler. ABD'de yaşayan liderleri **C. Singh'in** başını çektiği bu eylemlerde Pencap eyaletine bağımsızlık verilmesini istediler. Dışarıdan, **CIA** ajanlarından gördükleri destekle geçtiğimiz yıl Altın Tapınağı işgal edip, Haziran ayındaki hükümet müdahalesine dek bir terör yuvası haline getirdiler.

gan'ın bu sözlerinin ciddiye alınabilmesi için ABD'nin uzayı silahlandırmaktan ve yeni ABD füzelerini Batı Almanya'ya yerleştirmekten vazgeçmesi ve bu yönde somut adımlar atması gerektiğine işaret ediyorlar.

Başkanlık seçimlerinin ilk sonuçları **Reagan**'ın rakibi **Mondale**'i büyük farkla yenilgiye uğratmasına karşın Amerikan halkının çoğunluğunu değil, yine azınlığı temsil edecek bir başkan olacağını gösteriyor. Ilk sonuçlara göre oyların yüzde 58'ini aldığı belirlenen **Reagan** ABD'de 174 milyon seçmenden 90 milyonunun oy kullandığı koşullarda 53 milyon, yani tüm seçmenlerin yaklaşık yüzde 30'unun oylarıyla başkan olacak.

ABD'de seçimlere katılma oranının 1960'lı yıllardan bu yana yüzde 50-60 civarında olmasının ana nedenini her ikisi de büyük sermayenin çıkarlarını temsil eden Cumhuriyetçi Parti ve Demokrat Parti'nin ülkenin sorunlarına gerçekçi alternatifler getirmemeleri oluşturuyor. Bu yılki seçimlerde de **Reagan**'a gerçek bir alternatif oluşturamayan **Mondale, Reagan**'ı **"zenginlerin başkanı"** diye nitelerken kendisi de yoksulların çıkarları yönünde bir program sunamadı. Nükleer silahsızlanmadan yana çıktı, ancak Cumhuriyetçi'lerin yüksek silahlanmadan yana programını birkaç noktada düzeltmekden başka bir şey yapmadı.

ABD'de seçimlere düşük katılımın yanısıra mevcut seçim sistemi de tekelci sermayenin adaylarının kazanmasına yol açıyor. Bu sisteme göre sadece büyük eyaletlerde kazanan lider diğer eyaletlerin 2/3'ünde kaybetse dahi başkan olabiliyor.

1985 yazında Moskova'da yapılacak olan 12. Dünya Gençlik Festivali'nin ulusal ve uluslararası boyutlardaki hazırlıkları yürüyor. Festival'in faşizmin yenilgisinin 40., Helsinki Nihai Senedi'nin imzalanmasının 10. yıldönümlerinde ve Birleşmiş Milletler Dünya Gençlik Yılı'nda yapılacak olması önemini daha da artırıyor. Uluslararası Festival Hazırlık Komitesi Kasım ayı başında Moskova'da biraraya gelerek festivalin programını görüşü. **SBKP** Merkez Komitesi Sekreteri **Boris Ponomaryov**'un yaptığı bir konuşma ile açılan tolantıda 112 ülkenin gençlik temsilcileri arasında **IGD** dış bürosundan bir temsilci de yeraldı-. Evsahipliğini Leninci Komsomol'un yaptığı 12. Festival'e politik ve dini inançları farklı binin üzerinde uluslararası, bölgesel ve ulusal gençlik ve öğrenci örgütünün katılması bekleniyor.

Pinochet iyice köşeye sıkışıyor

Şili'de 11. Ulusal Protesto Günü'nden bir gün sonra 30 Ekim'de uygulanan genel grev ülkede yaşamı durdurdu. Başkent Santiago ve diğer şehirlerde özellikle tekstil, metal, ulaşım ve inşaat sektörlerinde greve gidildi. Eylem sırasında polisin gösterici ve grevcilere yaptığı saldırılar sonunda 9 kişi öldü. Çok sayıda kişi ise yaralandı. Eylemin ardından Şili Emekçilerinin Ulusal Yönetimi Başkanı **Seguel**, **"diktatörlük rejimi halkın sesine kulaklarını kapamaya devam ederse ulusal çapta bir ayaklanma kaçınılmaz olacaktır."** dedi. Diktatör **Pinochet** eylemlerin yayılmasını engellemek amacıyla Santiago'da gece sokağa çıkma yasağı ilan etti ve bu uygulama birkaç gün sonra beş başka şehirde de uygulamaya başlandı. Öte yandan Şili Hükümeti olayların hemen ardından 5 Kasım günü artan baskıları neden göstererek çekildi. Hükümetin çekilmesinin, son yığınsal gösterilerle birlikte Sili'deki rejimin bunalımının daha da derinleşmesinin bir işareti olduğu, **Pinochet**'in ABD yardımı olmaksızın bir gün bile ayakta duramayacak kadar yalıtlandığı bildiriliyor.

ŞİLİ'DE 11 YILLIK GÜNLÜK YAŞAMDAN BİR GÖRÜNTÜ...

Italyan dergisi Oggi'**de yayınlanan ve güçlü bir telefoto ile çekilmiş bu fotoğrafda ilk kez Santiago hapisanesinin avlusundan bir görüntü sergileniyor. Silahlı askerlerin koruması altında duvarın önüne dizilmiş çıplak insanlar Şili halkının 11 yıldır** Pinochet **rejiminden çektiği zulmü simgeliyor. Şili halkı bu acıasız koşullarda mücadelesini sürdürdü ve örgütlenme düzeyini faşist rejimi sarsan bu günkü düzeyine yükseltti.**

Uruguay'da bayram: Arismendi yurda döndü

Uruguay Komünist Partisi Birinci Sekreteri Rodney Arismendi, **yaklaşık on yıllık sürgün yaşamından sonra ülkesine döndü. Arismendi 1973 yılında başa geçen Cunta'ya karşı önce illegal mücadele vermiş, 1974 yılında tutuklanmış, bundan 8 ay sonra da yurtdışına sürülmüştü. Ülkesine dönüşünde** Arismendi'yi **başkent Montevideo'da 100 bin kişilik bir kalabalık karşıladı. Uruguay'da bu yıl içinde muhalefetin yığınsal çıkışlarının artması üzerine askeri diktatörlük yığınsal çıkışlarının artması üzerine askeri diktatörlük muhalefet cephesi "Frente Amplio"yu tanımak zorunda kalmıştı. Daha sonra düzenlenen yığınsal gösterilerde ülkede askeri diktatörlüğe son verilmesi ve politik tutukluların serbest bırakılması istenmişti.**

G.Afrika'da genel grev

Güney Afrika'da ırkçı yönetimin asker ve polis birliklerinin karaderililerin oturduğu mahallelerden çekilmesi, eğitim sisteminde reform yapılması, politik tutukluların serbest bırakılması ve son aylardaki zamların geri alınması istemleriyle karaderili halkın başlattığı genel grev başarıyla devam ediyor. Sendikalarla muhalif politik partilerin ilk kez ortaklaşa düzenledikleri bu eylemlere yüzbinlerce işçinin ve öğrencinin katıldığı bildiriliyor. Bir süre önce düzenlediği sahte seçimlerden bu yana halk üzerindeki baskıları daha da artıran ırkçı yönetim, Transvaal yöresindeki bu genel greve de polisi saldırttı. Saldırılarda bugüne kadar 23 kişi hayatını kaybetti.

Yalancının mumu yatsıya kadar yanarmış, Turgut Özal, yatsı namazını çoktan kıldı...

Birinci yılını dolduran Özal Hükümeti programında yeralan hedeflerin hiçbirisini gerçekleştiremedi

Özal ne söylediyse yalan söyledi

Özal Hükümeti'nin işbaşına gelmesinden bu yana, yaklaşık bir yıl geçti. ANAP'ın **gerek seçim propagandasının ve gerekse hükümet programının önemli bir bölümü, Özal ve ekibinin** "orta direk" **diye adlandırdığı işçilere, esnaf ve zanaatkarlara, köylülere ve memurlara ayrıldı. Seçim bildirgesinde ve hükümet programında, emekçi yığınlara ulusal gelirden daha fazla pay verileceği ve bunların gerçek gelirlerinin yükseltileceği vaadedildi. Tarımsal ürünlerin taban fiyatlarının, işçi ücretlerinin ve memur maaşlarının enflasyon oranının üstünde artırılacağı ve böylece,** "orta direğin" **güçlendirileceği söylendi.**

Özal ve ekibinin "orta direk"**'le ilgili vaadleri, salt bu kadarla kalmadı.** ANAP **konut sorununu kısa sürede çözecek,** "orta direği" **evsahibi yapacak; yatırımlar hızlandırılarak işsizlik önce azaltılacak ve giderek bu soruna temelden çözüm getirilecekti.** ANAP, **Türkiyeli göçmen işçilerin dağ gibi biriken sorunlarına da ivedi elatacak; bedelsiz ithalattan işçi şirketlerine, yabancı düşmanlığından çocukların eğitimlerine kadar uzanan sorunların kısa sürede üstesinden gelinecekti.**

Özal ve ekibi, "orta direk" **diye adlandırdıkları işçi, köylü, esnaf, zanaatkâr ve memurlar için ne söyledi, ne vaad etti ise, hepsi yalan çıktı. Özal Hükümeti, süngülerin gölgesinde işçi ücretlerini, memur maaşlarını ve tarımsal ürünlerin taban fiyatlarındaki artışları, sürekli enflasyon oranının altında saptayarak, emekçi yığınların gerçek gelirlerini geriletme politikasını sürdürdü. Işsizlik sorunu, dramatik boyutlara ulaştı.** "Orta direği konut sahibi yapacağız" **sözünü seçim propagandası sırasında ağzından hiç eksik etmeyen Özal, bundan birkaç gün önce kalkıp** "Türkiye'de konut sorunu yoktur" **diyebildi.**

Kuşkusuz, Özal ve ekibinin emekçi yığınlar için yaptıkları vaadlerin tümünün yalan çıkması, bir sürpriz değildir ve bu durum beklenilen birşeydir. Ancak, asıl önemlisi, Özal Hükümeti'nin bir yıllık icraatı, onun dayandığı güçlerin programını gerçekleştirmek açısından da iflasla sonuçlandığının göstergesi oldu. Ekonomik bunalımın yapısallığı bir kez daha kanıtlandı; Özal ve ekibinin kriz **karşısında çaresizliği bir defa daha anlaşıldı. Özal Hükümeti'nin birinci yılının sonunda, ekonomik bunalımda en küçük bir iyileşme bir yana, enflasyondan işsizliğe, döviz sorunundan üretim ve yatırım yetersizliğine kadar krizin bütün göstergelerinin daha da kötüleştiği bunalımın daha da derinleştiği görüldü. Işin asıl ilginç olan yanı, Özal ve ekibinin bunalım karşısında çaresizliğini, başarısızlığını, şimdi** yalnızca **rejim karşıtı güçler söylemiyorlar. Özal ve ekibine yıllardır övgüler düzen, bu ekibin dayandığı iç ve dış güçler de** ilk defa **Özal Hükümeti'nin ekonomik bunalım karşısında başarısız olduğunu söylemek zorunda kalıyorlar ve şimdi,** "24 Ocak Kararları"**'nın baş destekçileri bile Özal'ın programına karşı çıkıyorlar.**

● "Pahalılığa dur demesini bilen" Özal...

Orta direğin hali ortada!

Vatandaş,

ANAVATAN PARTİSİ

● "İşsizliği çözmeyi planlamış olan" Özal...

"Kimse işsiz kalmayacak."

Vatandaş,

ANAVATAN PARTİSİ

● "Konut"un sorun olmaktan çıkarılması için...

Söylemesi kolay....

"Konut sıkıntısını çözeceğiz"

ANAVATAN PARTİSİ 1983

Hâlâ, milyonlarca evsiz insan var!
Eline avucuna geçeni önce kiraya ayıran... kira köşelerinde, sağlıksız gecekondularda barınmaya çalışan milyonlarca insan.
Konut sorunu lafla çözülmez.
Bir temel atmak... Bir çatı kurmak her şeyden önce para ister.
Vatandaşın bu parayı bulmasına,

Vatandaş,
Türkiye'nin çözülemeyecek hiçbir meselesi yoktur.
Yapacağımız tek şey, bilgili, becerikli, iş bitirecek akılcı bir idareyi işbaşına getirmektir.
Başını sokacak bir yuvanın

Oyunu Anavatan Partisi'ne ver PARTİSİ

Oyunu Anavatan Partisi'ne ver PARTİSİ

mak her şeyden önce para ister.

Vatandaşın bu parayı bulmasına, bir yuva sahibi olmasına yardım etmek devletin görevidir. İnsan sevgisinin gereğidir.

Anavatan Partisi, konut sorununu, sorun olmaktan çıkarmaya kararlıdır.

getirmektir.

Başını sokacak bir yuvanın özlemini çekiyorsan, oyunu konut yapımını planlamış, parasını pulunu nereden sağlayacağını hesaplamış Özal'ın partisine ver.

● İşte böyle durdurdu pahalılığı...

Hükümet Programı ve gerçekler

1984'de enflasyon oranı yüzde 25'e inecek.

Özal işbaşına geldiğinde enflasyon oranı yüzde 39 idi. Şimdi yüzde 56.

Orta direğin gerçek gelirini artıracağız.

Enflasyon oranının yüzde 56 olmasına karşılık, Özal Hükümeti memur maaşlarını yüzde 25; işçi ücretlerini yüzde 30 ve tarımsal ürünlerin taban fiyatlarını yüzde 7 ile yüzde 37 oranında artırdı.

Yatırımlar canlanacak, üretim ve ulusal gelir artış hızı yükseltilecek.

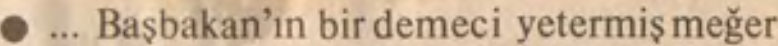
Tasarruf ve yatırım miktarları Cumhuriyet tarihinin en düşük düzeyine düştü.

Dışticaret açıkları ortadan kaldırılacak ve döviz sorunu temelden çözümlenecek.

1984'ün ilk dokuz ayında Türkiye'nin dış ticareti 2 milyar 404 milyon Dolar açık verdi.

● Meğer stadların şu kullanımını planlamışmış...

Özal hükümetinin IMF ve Dünya Bankası'nın dayatmalarına boyun eğerek yatırımları kısması ve işçi çıkarma yasağını kaldırması, Türkiye'de işsiz sayısının daha da artmasına neden oldu. DPT'nin hazırladığı Beşinci Beş Yıllık Plan'a göre, 1983 yılı sonunda 3 milyon 450 bin işsiz sayısı, 1984'de 350 bin artarak 3 milyon 800 bin kişiye yükselecek. Özal hükümetinin işbaşına gelmesinden sonra, birkaç kişiyi işe almak için yapılan sınavlara binlerce başvuru olunca, sınavları futbol sahalarında yapmak gelenek haline geldi.

● ... Başbakan'ın bir demeci yetermiş meğer

2 Kasım 1984 Cuma

Hürriyet

GÜNLÜK MÜSTAKİL SİYASİ GAZETE

Başbakan "İcraatın İçinden" programında konuştu

Özal'a göre konut açığı yok

Balcı için soruşturma

Tekelci basın, Özal'ın vaatlerini işte böyle duyurmuştu

Döviz yumurtlayan tavuklara bol keseden vaatler yapıldı ama sonuçta...

... Ve göçmen işçiler de yalanlardan nasibini aldı

Halk ve olaylara

Tercüman

HER SABAH DÜNYA YENİDEN KURULUR HER SABAH TAZE BİR BAŞLANGIÇTIR

Senet gibi söz aldık:

Başbakan Özal'dan gurbete ilk mesaj

● *Özal "İşçilerimizin bulundukları ülkelerde ümitsiz, kolu-kanadı kırık bırakılmayacaklarına inanmalarını isterim" dedi*

... ve işte böyle allayıp pullamıştı...

- İşçi dövizlerine gerçek hakkı verilecek
- Kambiyo rejimi baştan sona yeniden gözden geçirilecek
- Bedelsiz ithalattan doğan sıkıntılar formaliteler kaldırılacak
- Kullanılmış tesis, mesleki alet, makina ve tezgâhların getirilmesine izin verilecek
- Gurbetçiler, riski olmayan, garantili kâr eden kuruluşlara ortak edilecek
- Almanya'da yabancı düşmanlığının önlenebilmesi için etkili tedbirler alınması istenecek
- İşçi çocuklarının eğitimi için gereken her şey yapılacak
- Zor durumdaki işçi şirketlerinin durumları incelenecek
- Almanlar'ın kesin dönüşü teşvik kararı incelenip, gereken tedbir alınacak

Özal Hükümeti bu vaatlerin hangisini gerçekleştirdi ?

Hiçbirini !

Özal hükümeti, yurt dışındaki Türkiyeli göçmen işçiler için vaadettiği bu sorunların hiçbirine el atmadığı gibi, onların kazanılmış iki önemli hakkını gasbederek geri aldı. Bedelsiz ithalat uygulamasının kapsamı büyük oranda daraltılarak, Türkiyeli göçmen işçilerin bu yolla Türkiye'ye kullanılmış araç ve gereçleri sokmaları yasaklandı. Ve Özal hükümeti, 1986 yılında başlaması gereken Türkiyeli göçmen işçilerin Ortak Pazar ülkelerinde serbest dolaşım hakkını da birkaç yüz milyon Mark karşılığında sattı.

Istanbul'da yapılan ve bir hafta süren Türk Amerikan Işadamları Konferansı'nda Özal Hükümeti aradığını bulamadı

ABD tekelleri: Türkiye ekonomik ve politik açılardan istikrarsız

● **Istanbul'da yapılan ve bir hafta süren Türk Amerikan Işadamları Konferansı'nda, Özal Hükümeti'nin yabancı sermayeye büyük kolaylıklar sağlamasına rağmen, ABD'li işadamlarının Türkiye'ye yatırım yapmaya niyetli olmadıkları, Türkiye'yi ekonomik ve siyasal açılardan riskli buldukları görüldü.**

15 Ekim tarihinde Istanbul'da başlayan ve bir hafta süren **"Türk-Amerikan Işadamları Konferansı"**nda, Özal Hükümeti'nin yabancı sermayeye büyük kolaylıklar sağlamasına ve onlara kapıları ardına kadar açmasına rağmen, ABD'li işadamlarının Türkiye'de yatırım yapmaya hevesli olmadıkları, Türkiye'de yatırım yapmayı ekonomik ve siyasal açılardan **"riskli"** buldukları görüldü. Böylece, **"döviz kazanma"**, yatırımları ve ekonomik durgunluğu **"biraz canlandırma"** ve benzeri hesapları tümüyle yabancı sermaye ve özellikle ABD sermayesi üzerine yapan Özal hükümetinin ayaklarının yere basmadığı bir kez daha görüldü.

ABD tekellerinin Türkiye'ye yatırım yapmayı **"riskli"** bulmaları ve buna gerekçe olarak da, Türkiye'yi ekonomik ve siyasal açılardan **"istikrarsız"** göstermeleri, hem **"Türk-Amerikan Işadamları Konferansı"**nda diplomatik bir lisanla da olsa söylendi ve hem de, bu husus toplantının sürdüğü günlerde çokuluslu tekellerin yayın organlarında dile getirildi. Örneğin, **"Türk-Amerikan Işadamları Konferansı"**nın yapıldığı tarihlerde, bu toplantının düzenleyicisi olan ve ABD tekelleri için yabancı ülkelerde **"güvenirlik ve istikrar"** araştırmaları yapan, ayrıca son dört yıldır borçlarını süresinde ödeyen ender ülkelerden birisi diye Türkiye'ye övgüler düzen **Business International** adlı kuruluşun gizli bir raporu basına sızıyor ve bu raporda, Türkiye'de ekonomik ve politik istikrarsızlığın sürdüğü, Özal'ın bunalımı aşamadığı vurgulanıyor ve Özal Hükümeti'nin 1985 yılı başlarında görevinden ayrılmak zorunda kalabileceği belirtiliyordu.

Aynı günlerde, Ingiltere'de yayınlanan **Middle East Economic Digest** (MEED) ve **The Economist** adlı dergiler bu konuya geniş yer ayırıyor, **MEED** dergisi **"Özal'la balayı sona erdi"** başlığıyla verdiği yazıda, Özal Hükümeti'nin bunalımı çözemediği dile getiriliyor ve aynen, **"Başbakan Turgut Özal'la özel sektör arasında 10 ay süren balayı sona erdi"** deniliyordu. **The Economist** dergisinde çıkan **"Özal enflasyonla başedemiyor"** başlıklı yazıda da, ekonomik bunalımın aşılamadığı belirtiliyor ve **"Özal'a Batı'da büyük itibar gösterilmesine rağmen, Batılı heyetlerin akın ettiği Türkiye'de sadece konuşmaları, önemli anlaşmalara imza atmaktan çekinmeleri dikkati çekiyor"** deniliyordu.

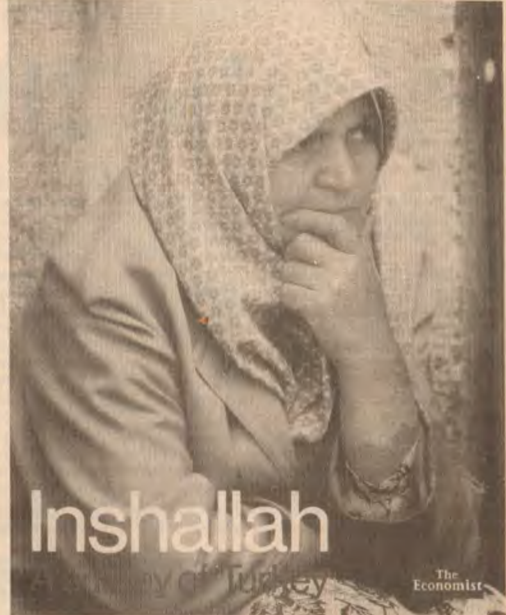
Umutsuz bir konferans

"Türk Amerikan Işadamları Konferansı"nda, başta Özal olmak üzere hükümet yetkilileri ABD sermayesini çekebilmek için büyük çaba harcamalarına rağmen, ABD'li işadamlarının yaptıkları konuşmalardan Türkiye'de yatırım yapmaya niyetli olmadıkları sonucu çıkıyordu. Örneğin, toplantıda bir konuşma yapan ABD Ticaret Odası Ortadoğu Direktörü J. Philip Hinson **"ABD sermayesi ve teknolojisi Türkiye'ye siz politikanızı değiştirdiniz diye akmaz. Bu alanda rekabet halinde olan düzinelerce gelişmekte olan ülke var"** şeklinde konuşuyordu.

Aynı toplantıda konuşan ABD'nin **International Phoenix** firmasının Başkanı Barokas da, **"kendi ülkesinde başta banka faizi olmak üzere çeşitli yatırımlardan risksiz olarak yüzde 10-12 kar sağlayan işadamlarının başka bir ülkede yatırımı göze alması için yüzde 25 ile yüzde 30 arasında kar sağlaması gerekir"** derken, hem Türkiye'ye yatırım yapmanın **"riskli"** olduğunu söylemek istiyor ve hem de, ABD tekellerine daha başka ayrıcalıklar sağlanması isteğini dile getiriyordu.

Toplantıda konuşma yapan Turgut Özal'a dokuz soru yönelten ABD tekelleri, ekonomik ve politik istikrarsızlığın sürdüğünü, enflasyon hızının düşürülemediğini belirterek yeni bir yabancı sermaye yasasının çıkartılmasını, kar transferlerinin yasayla garanti altına alınmasını, kendilerine toprakta sınırsız mülk edinme hakkının tanınmasını, serbest bölgelerin bir an önce kurulmasını ve madencilik sektöründe devletçilikten vazgeçilmesini istediler ve ayrıca, Özal'a şu ortak soruyu yönelttiler:

"Türkiye'nin ve Türk halkının dostu olan herkes, ekonomiyi düzlüğe çıkarmak için gösterdiğiniz çabayı, ilgi ve destekle izlemektedir. Ancak hepimiz bu büyük görevinizi desteklemek için sınırsız bir süreye sahip olmadığınızın farkındayız. Çünkü, ekonomiyi, düzlüğe çıkarma görevinizin, kısa vadede ve muhtemelen üzücü siyasi ve sosyal yan etkileri mümkün olabilir. Bu görüşümüzü paylaşır mısınız?"

The Economist 3-9 Kasım 1984 tarihli sayısında Türkiye ekonomisini kapak yaptı

ÖZLEM ÖZGÜR **Gündem**

Özal ve gidişat

Geçtiğimiz günlerde yapılan **"Türk Amerikan Işadamları Konferansı"**nda, genel olarak yabancı sermayenin ve özel olarak ABD sermayesinin Türkiye'ye gelmeye pek niyetli olmadığı açıkça görülmüştür. Turgut Özal, hükümet olmadan önce ve işbaşına geldikten hemen sonra, bu durumu bürokratik ve yasal engellere bağlamış; yapılacak yeni düzenlemelerle Türkiye'ye yabancı sermayenin akacağını öne sürmüştü. Özal Hükümeti bu düzenlemeleri yapmış, yabancı sermayeye her türlü kolaylığı sağlamış, ama Türkiye'ye ciddi bir sermaye girişi olmamıştır. Buraya bir nokta, daha doğrusu bir noktalı virgül koyup, son haf-

Türkiye'yi örnek gösteriyorlardı, ama şimdi durum değişti

IMF'ye göre ekonomideki gidişat kötü

● **IMF'nin son hazırladığı Türkiye raporunda ekonomideki gidişatın kötü olduğu söylenerek, özellikle enflasyon oranının yükselmesi ve ödemeler dengesi açığındaki büyümelere dikkat çekildi ve dış borç ödemeleri açısından Türkiye'nin kritik bir döneme girmekte olduğu belirtildi.**

IMF'nin Türkiye'ye gelmeden önce hazırladığı **"EBK-192 sayılı ve 7 Eylül tarihini taşıyan Türkiye Raporu"**nda ekonomideki gidişatın kötü olduğu söylenerek, özellikle enflasyon oranının yükselmesi ve ödemeler dengesi açığındaki büyümelere dikkat çekildi ve dış borç ödemeleri açısından Türkiye'nin kritik bir döneme girmekte olduğu belirtildi. IMF'nin **"Türkiye Raporu"**nda işsizliğin arttığı, yatırımların gerilediği ve dışsatım miktarında duraklamanın başladığı belirtildikten sonra, **"ödemeler dengesi açığı önümüzdeki dönemde daha da büyüyecek ve Türkiye, uluslararası mali çevrelerden daha fazla dış borç aramak zorunda kalacak"** denildi.

Öte yandan, Türkiye Masası Şefi Geoffery Tyler başkanlığında bir IMF heyeti 24 Ekim 1984 tarihinde Ankara'ya gelerek ekonomiyi teftiş etti ve yeni dayatmalarda bulundu. IMF'nin isteği üzerine **Tekel** ürünlerine ve demir çelik mamullerine yapılan zamların ardından, petrol ürünlerinin fiyatları da Özal Hükümeti tarafından dokuzuncu kez artırıldı.

1985 yılı bütçe ve ekonomik programını, 1985-1989 döneminde uygulanacak olan Beşinci Beş Yıllık Planı denetleyen IMF heyeti, plan ve programda yeralan ekonomik hedefleri beğenmedi ve bunlarda önemli değişiklikler yapılmasını istedi. IMF, birinci olarak Özal Hükümeti'nin gerek 1985 yılı ve gerekse 1985-1989 döneminde öngördüğü yılda ortalama yüzde 6,3'lük kalkınma hızını yüksek buldu ve bunun yüzde 4,7'ye indirilmesi direktifini verdi.

IMF devalüasyonlara doymuyor

Özal Hükümeti, yaptığı sürekli devalüasyonlarla Türk parasının değerini enflasyon oranından daha da fazla düşürmüş olmasına rağmen, IMF heyeti bunu yeterli bulmadı ve bir ABD dolarının alım fiyatının 412 liradan 455 liraya yükseltilmesini istedi. Oysa, Türkiye'de 9 aylık enflasyon yüzde 39 olmasına karşılık, Özal Hükümeti aynı sürede doların fiyatını 285 liradan 412 liraya yükseltti ve böylece, Türk parasının değeri yüzde 45 oranında düşürülmüş oldu.

IMF daha büyük oranlı devalüasyonlarla Türk parasının değerinin düşürülmesini dayatmakla, çokuluslu tekellerin isteğini dile getiriyor ve dış ticaret yoluyla sürdürülen emperyalist sömürünün daha da arttırılmasını istiyor. Bilindiği gibi, Türk parasının devalüasyonla ABD doları karşısında değerini düşürmek, aynı oranda Türkiye'nin dışarıya sattığı malların ucuzlatılması ve satın aldığı malların fiyatlarının daha da pahalılaştırılması sonucunu veriyor.

Hepsi bu kadar değil

IMF heyeti, ayrıca 1985 yılı bütçe ve programında yeralan ücretlilerin vergi oranlarını yüzde 30'dan yüzde 25'e indirmeyi öngören uygulamadan vazgeçilmesini isteyerek maaş, ücret ve tarımsal ürünlerin taban fiyatlarının saptanmasında daha dikkatli olunması direktifini verdi.

Yapılan görüşmelerde faiz oranları konusu da ele alındı ve Özal Hükümeti, sermaye çevrelerinden gelen baskıları dile getirerek faiz oranlarını bir miktar düşürmek için izin istedi, ancak bu istek IMF tarafından reddedildi. Bunun üzerine, Özal Hükümeti bir kararname yayınlayarak yıllık faiz oranının 1 Kasım tarihinden itibaren yüzde 53 olarak sürdürüleceğini ilan etti. Bilindiği gibi, Hükümet IMF'nin isteği üzerine, 1 Eylül tarihinde ve bir ay geçerli olmak üzere faiz oranlarını yüzde 48'den yüzde 53'e yükseltmiş ve yine IMF'nin dayatmasıyla, bu uygulamayı Kasım sonuna kadar uzatmıştı.

Bir hafta süreyle Türkiye ekonomisini denetleyen IMF heyeti, 1985 yılı programında ve Beşinci Beş Yıllık Planda yeralan dışalım, dışsatım ve dış ticaret açığına ilişkin hedefleri gerçekçi bulmadı ve Özal Hükümeti'ne bunların düzeltilmesi direktifini verdi.

KISA...KISA...KISA... KISA...KISA...KISA...

Döviz mevcudu en düşük düzeyde

Merkez Bankası verilerine göre, 1983 yılı sonunda 1 milyar 90 milyon Dolar olan Türkiye'nin döviz mevcudu Ekim ayı sonunda 730 milyon Dolar'a düştü. Böylece, Türkiye'nin döviz mevcudu son dört yılın en düşük düzeyine indi. Yoğun borç ödemeleri ve döviz varlığının azalması nedeniyle Türkiye yeni dış borç aramaya başladı ve bu amaçla Merkez Bankası Başkan Yardımcısı Zekeriya Yıldırım İngiltere'ye gitti.

Petrole 10 ayda dokuzuncu zam

Özal Hükümeti petrol ürünlerinin fiyatlarını yüzde 4 oranında artırdı ve böylece, içinde bulunduğumuz yılın ilk 10 ayında petrole dokuzuncu defa zam yapılmış oldu. Yeni uygulamaya göre, süper benzinin fiyatı 192 Lira'dan 200 Lira'ya, normal benzinin fiyatı da 1.760 Lira'dan 1,830 Lira'ya yükseldi. Petrol ürünlerine yapılan bu dokuzuncu zamla birlikte, yılbaşından bu yana petroldeki fiyat artışı yüzde 45'e ulaştı.

Işçi şirketlerinde borç sermayeyi aştı

Devlet Sanayi İşçi Yatırım Bankası'nın (DESIYAB) hazırladığı rapora göre, 260 işçi şirketinin borçları sermayelerinin üç katını aştı. Raporda 260 işçi şirketinin sermaye toplamının 33 milyar 114 milyon Lira olmasına karşılık, bunların borçlarının 102 milyar 416 milyon Lira'ya yükseldiği belirtildi. Raporda ayrıca, yüksek faiz ve sıkı para politikası yüzünden işçi şirketlerinin çoğunun sarsıldığı belirtilerek, bunlardan 32'inin iflas ederek faaliyetini durdurdukları kaydedildi.

Askeri harcamaları en yüksek ülkelerden biriyiz

Türkiye 15 NATO ülkesi içinde, ulusal gelirden askeri harcamalara en çok para ayıran üçüncü ülke durumunda. NATO verilerine dayanarak yapılan araştırmaya göre, ulusal gelirinin yüzde 7,1'ini askeri harcamalara ayıran Yunanistan birinci sırada, ulusal gelirinin yüzde 6,9'unu askeri harcamalara ayıran ABD ikinci sırada ve ulusal gelirin yüzde 4,9'unu askeri harcamalara ayıran Türkiye ise üçüncü sırada yeralıyor.

---

layığı sağlamış, ama Türkiye'ye ciddi bir sermaye girişi olmamıştır.

Buraya bir nokta, daha doğrusu bir noktalı virgül koyup, son haftalarda ortaya çıkan bazı önemli gelişmelere birlikte gözatalım. Son dört beş yıldır, yalnızca **"dış borçlarını ödeyebiliyor"** verisinden kalkarak Türkiye'ye övgüler düzen, **"Türkiye ekonomik bunalımı aştı ve köşeyi döndü"** diye yaygara koparan ve Türkiye'yi **"örnek ülke"** gösteren emperyalist odaklar, şimdi Türkiye'de bunalımın aşılamadığını, ekonomik ve politik istikrarsızlığın büyüyerek sürüp gitmekte olduğunu anlaşılır bir dille söylemeye başlamışlardır.

"Türk Amerikan Işadamları Konferansı" devam ederken, **Business International** adlı kuruluşun Türkiye ile ilgili olarak hazırladığı gizli bir rapor basına sızmış ve bu raporda, Türkiye'de ekonomik ve politik istikrarsızlığın sürdüğü vurgulanarak, Özal hükümetinin 1985'in ilk aylarında görevi bırakmak zorunda kalabileceği söylenmiştir. **"Türk Amerikan Işadamları Konferansı"**nın düzenleyicisi olan Business International adlı kuruluş, ABD tekelleri için yabancı ülkeler hakkında **"güvenirlik"** araştırmaları yapmaktadır.

Aynı günlerde, Ingiltere'de yayınlanan **MEED** ve **The Economist** adlı dergiler Türkiye'yi öne çıkarmışlar; **"Özal'la balayı sona erdi"** ve **"Özal enflasyonla başedemiyor"** başlıklı yazılarda, Türkiye'de ekonomik ve politik bunalımın derinleşerek sürdüğünü belirtmişlerdir. Aynı doğrultudaki görüşler, **"Türk Amerikan Işadamları Konferansı"**nda, ABD tekellerinin sözcüleri tarafından da dile getirilmiştir.

Buraya da bir noktalı virgül koyup, çok daha ilginç olan yeni bir gelişmeyle konuyu sürdürelim. Son birkaç yıldır, Türkiye'yi dünyaya örnek gösteren IMF'nin son raporlarında, ekonomideki gidişatın kötü olduğu ve Türkiye'nin **"kritik"** bir döneme girmekte olduğu biçiminde ifadeler kullanılmaya başlanmıştır. Asıl önemlisi, IMF 1985 yılı başından itibaren Türkiye ile yeni anlaşmalar imzalamayacağını söylemekte ve Türkiye ile ilişkilerini kesmek istemektedir. Açıkçası, IMF görünürde bundan böyle **"acı reçeteler"** dayatmayacak ve Türkiye, uygulayacağı ekonomi politikalarını kendisi kararlaştırabilecektir!

Bu gelişmeler neyi gösteriyor? Birincisi, bu programla Türkiye'de ekonomik bunalımın aşılamayacağı anlaşılmış ve bu gerçeği, emperyalist odaklar bile kabullenmek zorunda kalmışlardır. Işte, IMF'nin Türkiye ile ilişkilerini kesiyor görünümü vermek istemesi de, tam bu noktadan kaynaklanıyor. Kendi reçetelerini **"tu kaka"** etmesi düşünülemeyecek olan IMF, Türkiye ile yeni anlaşma imzalamayacak ve yarın ekonomik bunalım daha da derinleştiğinde, kalkıp **"bizim programı uygulamaktan vazgeçince bu duruma düştüler"** diyebilecektir.

Ikinci olarak, bu gelişmeler, bunalımın yalnızca ekonomi alanında değil, politikada da sürüp gittiğini, Özal-Evren rejiminin giderek desteklerini kaybederek rejimin iyice zayıflamakta olduğunu göstermektedir. Genel olarak yabancı sermayenin ve özel olarak ABD sermayesinin Türkiye'ye gelmemesinin temel nedenlerinden birisi budur ve Türkiye, onların gözünde hem politik ve hem ekonomik açıdan **"istikrarlı"** görünmemektedir.

Üçüncü olarak, Özal ve ekibine destek veren emperyalist odakların, çok uzun olmayan bir dönemde bu desteği geri çekmeleri gündeme gelebilir. Ve bu noktada, Özal'dan desteğini çekmekte olan yerli sermaye çevreleri önemli bir rol oynayabilir. Nitekim, **"Türk Amerikan Işadamları Konferansı"**nda ABD'li işadamlarının konuşmalarından bu izlenim edinilmiş ve onların önemli bir bölümü, konuşmalarında Mehmet Yazar'ın Özal'a karşı çıktığı noktaları tekrarlamışlardır.

Sonuç olarak, bütün bu gelişmeler Türkiye'deki rejim açısından yeni ve önemli bir durumdur, onun içeride ve dışarıda savunulamaz bir konuma düşmekte olduğunun bir göstergesidir. Ancak, hiç kuşku duyulmasın ki, bu yeni durum, elbette emperyalist odaklar ve işbirlikçi tekelci sermaye tarafından rejimin başarısızlığı olarak yorumlanmayacak ve çok sıkılışırsa, yeni bir manevraya başvurulacak, Özal ve ekibine yol görünebilecektir.

Feridun AKSIN, Paris'ten bildiriyor / Paris'te Türkiye Büyükelçiliği'nin karşısındaki alanda gerçekleştirilen "nöbet eylemi" en seçkin Fransız

Türkiye'de yeniden başlayan idamlara karşı 18 saat nöbet eylemi gerçekleştirildi

Paris'te 200 özgürlük meşal

Fransa'da özellikle son aylarda Türkiye demokrasi güçleri ile dayanışma hareketinin gösterdiği büyük boyutlu açılım, Evren-Özal rejiminin özellikle Batı Avrupa demokratik kamuoyunda yalıtlanmasına ve köşeye sıkışmasına somut katkılar getiriyor. Türkiye'de insan haklarının amansızca ve sürekli çiğnenmesine, işkencelerin günlük resmi bir uygulamaya dönüşmesine, Türkiye Kürdistanı başta olmak üzere emekçi halk üstünde estirilen azgın teröre, idamların yeniden başlatılmasına karşı Fransız aydınlarından, demokratlarından yükselen bu örnek dayanışma, Batı Avrupa'nın en köklü demokratik geleneklerine sahip olan bu ülke halkına da onur kazandırıyor.

Türkiye ile dayanışma hareketinin son dönemde Fransa'da odaklanmasına yol açan bu etkinliklerle ilgili olarak altı çizilmesi gereken önemli bir nokta bu eylemlerin öncülüğünü hemen bütün Fransa komünistlerinin üstlenmiş olması. Kapitalistler dünyanın en büyük iki komünist partisinden biri olan FKP'nin bu somut öncülüğü çevresinde halkalanan ve aydınlardan, sanatçılardan, demokrat politikacılardan, bilim ve din adamlarından oluşan dayanışma hareketine Fransa'da etkinlik gösteren Türk ve Kürt örgütlerinin -birkaç sapık çizgi dışında- tümünün katılması ve aralarındaki ayrılıkları değil, ortak yanlarını öne çıkaran bir tutumu başarıyla sürdürmeleri ise Türkiye'de anti-faşist cephe ve eylem birliğinin örülmesi yönünde çok değerli kazanımlar sağlıyor. En azından böylesi bir birliğin mümkün ve işler kılınabileceğini kanıtlıyor. Ve gene bir Batı Avrupa ülkesinde, Türkiye demokratları ile etkili bir dayanışmanın örgütlenebilmesinin, bulunulan ülkenin demokratik kamuoyunun bu yönelime çekilebilmesinin, Türkiyeli örgütler arasında eylem birliğinin kotarılması ile dolaysız bağlı olduğu da Fransa örneğinde kanıtlanıyor. Bu sayfalarda sergilemeye çalıştığımız "18 saatlik nöbet" eylemi yukarıda vurgulamaya çalıştığımız noktaların somutça gözlendiği bir etkinlik olarak da özel bir anlam taşıyor.

Yürüyüş dediler, çadıra girdiler

Komünist gösterisinde fiyasko

Paris'te, Fransa'nın en seçkin demokratlarının katılımıyla gerçekleştirilen "18 saat nöbet" eylemi Evren-Özal rejimini ve onun borazanlığını üstlenmiş tekelci basını şaşkına çevirdi. Şaşkınlık bu olağanüstü etkili eylemi "fiyasko" olarak nitelemeye kadar vardı. Yanda Milliyet gazetesinin bu "fiyasko"yu sergileyen haberinin kupürünü sunuyoruz. Sayfanın geri kalan bölümünde ise bu "fiyasko"yu, haber, izlenim ve de fotoğraflarla bir de biz sergiliyoruz...

Paris'te geçen hafta en üst düzeyde Fransız aydınları ile hemen tüm Türkiyeli örgütlerin katılımıyla, Türkiye Büyükelçiliği önünde çağrısı **"Türkiye'de insan hakları için 18 saat nöbet"** olarak yapılan çok etkili bir dayanışma eylemi gerçekleştirildi.

Sabahın 7.30'undan gecenin ileri saatlerine kadar süren eylem, çağrıda sadece **"nöbet"** olarak tanımlanmasına rağmen kısa sürede bir mitinge dönüştü ve 18 saat süreyle kentin bu kesiminden geçen Fransızlar Türkiye'de yeniden tırmandırılan idamlar ve insan haklarının pervasızca çiğnenişi üstüne etkili bir uyarıyla karşılaştılar.

Nöbete özellikle **Fransız Komünist Partisi**'nin Politik Büro düzeyinde katılması eylemin etkisini ve caydırıcı niteliğini olumlu yönde artırdı.

Sabahın erken saatlerinden itibaren, bir gece önceden Paris'teki Türkiye Büyükelçiliği'nin karşısındaki alana kurulmuş olan çadırın önünde dörder kişilik gruplar halinde nöbet tutulmaya başlandı. Ayrıca çadırın hemen önüne konan bir masaya da bir imza defteri açılmıştı. Bu ilgi çekici demokratik dayanışma eyleminin niteliğini öğrenmek üzere toplanan çok sayıda Parisli umuların çok üstünde bir coşku ve içtenlikle, Türkiye'deki politik tutuklularla dayanışmalarını ve idamların durdurulması istemini içeren bu imza kampanyasına katıldılar. Trafiğin oldukça yoğun olduğu caddede arabasını durdurup imza atmaya gelenlere bile rastlanması eylemin, bir başka küçük ama sevindirici yanını oluşturdu.

Çadırın hemen önündeki ünlü Fransız ressam **Alain Hoger**'in çizdiği ve Türkiye'de demokratlar, yurtseverler ve ilericiler üstündeki baskıları simgeleyen **"Onlar Yaşayacaklar"** tablosu yeralıyordu. Bu tablonun üstünde ise **"Türkiye'de insan hakları için 18 saat"** yazılı bir pano yer alıyordu.

Saatler ilerledikçe Türkiye Büyükelçiliği önünde örgütlenen eyleme ilgi de arttı. Nitekim akşamüstü çadırın çevresinde Fransız ve Türkiyelilerden oluşan bin kişiyi aşkın bir kalabalık halkalanmıştı. Akşam karanlığının basmaya başlamasıyla birlikte nöbet eylemi görsel yanı da çok etkili bir gösteriye dönüştü. **"18 Saatlık nöbet"** çağrısını yapan Fransız demokrat ve aydınları çadırın önüne ellerinde yanan meşalelerle dizildiler. Alanda tam 200 meşale tutuşturulmuştu ve herbiri haklarında idam kararı verilen ve infazları **"ciddi bir tehlike"** olarak gündemde bulunan Türkiyeli yurtseverleri simgeliyordu. Alanda ışıldayan 200 özgürlük meşalesi, Fransız demokratlarından, tek sıra halinde bekleyen 200 Türk ve Kürt demokratına devredildi.

Alandaki coşkuyu olağanüstü tırmandıran bu küçük gösteri kendiliğinden patlayan sloganlarla gelişti. Meşalelerin ışığı yüzlerine vuran bini aşkın Fransız, Türk ve Kürt demokratı bir ağızdan **"Katil Evren"**, **"Türkiye, dostluk, dayanışma"**, **"İdamlara son!"**

demokrat ve ilericileri de katıldılar. Bunlar arasında FKP önderlerinden **Andre Lajoinie**, eski Ulaştırma Bakanı **Charles Fitermann**, eski Sağlık Bakanı **Jaques Rallite** FKP Senato Grup Başkanı **Helene Luc**, Senatör **Serge Boucheney**, senatör **Charles Lederman**, **"direniş hareketi"**'nin ünlü kadın kahramanı FKP MK üyesi **Marie Claude Vaillan-Couturier**, filozof **Etienné Balabar**, **Lucien Şéve**, **René Taueb**, **Georg Lubica**, ressam **Pignon Ernest**, **Boris Taslitski**, **Alain Hoger**, biyoloji progesörü **Paul Mazliak**, coğrafya tarihi profesörü **Danielle Primel**, Uluslararası Demokratik Hukukçular Örgütü Başkanı **Joë Nordman**, Avukat **Roland Weyl**, Paris çevre belediye başkanlarından büyük bir bölümü, sendikacılar özellikle dikkati çekiyordu.

ise dayanışmanın yaslandığı potansiyelin somut kanıtlarını oluşturdu.

CGT Konfederasyonu adına katılan delegasyona CGT Dış İlişkiler sorumlusu Jo-

FKP lideri G. Marchais'in Başbakan

Söz, eyleme katılan Fransız demokratlarının...

Türkiye Postası muhabiri nöbet eylemine katılan Fransız aydınlarından bazılarına görüşlerini sordu. Aşağıda bunlardan bir seçme sunuyoruz

Başbakan Fabius'a mesajı

Fransız Komünist Partisi Genel Sekreteri Georges Marchais, Fransa Başbakan Laurent Fabius'a bir mektup göndererek Türkiye'nin Avrupa Konseyi'nden çıkarılması için hükümetin harekete geçmesini istedi.

Geçtiğimiz 25 Ekim günü General Evren Diktatörlüğü Hıdır ASLAN'ı idam ettirdi. Bu genç savaşçı, 1980-den beri haksızlığın, baskının, işkencenin günlük ve sistematik bir biçimde yürürlükte olduğu bir rejimin yirmiyedinci kurbanıdır. 130 tutuklu işkence altında ölmüş, 80.000 kişi zindanlarda çürümekte, ülkenin 200.000 yurttaşı polisçe aranmaktadır. Ankara'nın barbarlığı dehşet sınırlarına varıyor.

Önümüzdeki günlerde 28 idam hükümlüsü daha asılmaya gönderilebilir. Dosyaları onay bekliyor. Toplam 200 kadın ve erkek ölüm cezalısı da parlamentonun kararına sunulmayı bekliyor.

İnsan kişiliğinin ve insan haklarının böylesine aşağılanması isyan ettirici bir durumdur. Böylesi bir dehşet karşısında her görüşten demokratların derinden sarsılmaları doğal olacaktır.

Oysa Türkiye ile Fransa aynı ittifakın içindedir. Ülkemizin üye olduğu Avrupa Ekonomik Topluluğu'nun aday üyesidir ve Avrupa Konseyi'nde Fransa ile yanyana oturuyor. Bu durum bizim ülkemize özel sorumluluklar yüklemektedir.

İşte bunun içindir ki Fransa'nın Türkiye Diktatörlüğü'nün temsilcileri ile yanyana oturmayı reddetmesi ülkemiz için bir onur ve görev olacaktır. Size Fransız Komünist Partisi adına Türkiye'nin Avrupa Konseyi'nden çıkarılması istemimizi bildiriyorum.

Böyle bir önlem kuşkusuz Ankara'daki rejim üzerine etkili bir baskı yaratacaktır. Geliştirilmesinde büyük bir gereklilik olan kamuoyunun dayanışma hareketi ile birlikte alınacak böylesi bir önlem insanların yaşamını kurtarabilir. Türkiye halklarının acılarını hafifletebilir.

Sayın Başbakan, sizi temin ederim ki Fransız Komünist Partisi dünyanın her yerinde olduğu gibi Türkiye'de insan haklarının savunulması yolunda çabalarını daha da yoğunlaştıracaktır.

Türkiye Postası muhabiri nöbet eylemine katılan Fransız aydınlarından bazılarına görüşlerini sordu. Aşağıda bunlardan bir seçme sunuyoruz

Maxime Gremetz

(FKP Politik Büro üyesi, MK Dış İlişkiler Sekreteri, Avrupa Parlamentosu üyesi)

Bizim için dünyanın neresinde olursa olsun özgürlük savaşımı, demokrasinin savunulması kutsal bir değer taşır ve biz komünistler bu savaşımın yanında yerimizi alırız. Bunları söylerken Türk ve Kürt halklarının özgürlük savaşımının bizim için nasıl bir önem taşıdığının altını çizmek istiyorum. Türkiye bir Avrupa ülkesidir, Atlantik Paktı ve Avrupa Konseyi üyesidir. Fransa bu ülkenin temsilcileri ile aynı konseyde çalışmaktadır. Kanımca Georges Marchais'nin Laurent Fabius'e gönderdiği mektupta belirttiği gibi Türkiye'nin Avrupa Konseyinden atılması için çaba göstermek Fransa için bir onur ve görevdir.

Joe Nordmann

(Uluslararası Demokratik Hukukçular Örgütü Başkanı)

Bu eylemi Türkiye'deki kanlı diktatörlüğe karşı girişilen protesto hareketleri ve Fransız halkının özgürlük savaşımı veren tüm halklarla dayanışması çerçevesinde değerlendirmek gerekir. Ben Istanbul Barosu Başkanı Orhan APAYDIN'ın yakın dostuyum. Meslektaşım da Türkiye'deki baskıların kurbanlarından biridir. Uluslararası Demokratik Hukukçular Örgütü Başkanı olarak baskılara karşı verdikleri savaşımda Türkiyelilerin yanında yerimi alıyorum. Bugün Paris'teki bu dayanışma eyleminin yankıları büyük olacaktır. Bu eylem onlarca demokratın darağaçlarından, zindanlardan kurtarılmasına katkıda bulunacaktır.

Paul Mazliak

(Paris 6. Üniversitesi Biyoloji Profesörü)

Ben diğer Fransız aydınlarla birlikte, Türkiye'de insanlık dışı koşullarda yürütülen işkenceleri, idamları protesto etmek için geldim. Genel olarak kamuoyunda aydınların söylediklerine önem veriliyor. Onları dinliyorlar. Aydınlar bunun sorumluluğunu taşımalıdırlar. Bir ağırlığımız varsa onu özgürlüklerden yana koymalıyız. Türkiye'de olup bitenler çevresinde bir sessizlik duvarı örülmeye çalışılıyor. Bu duvarı yıkmalıyız. Biz her yerde özgürlüklere saygı gösterilsin istiyoruz. Umarım bu hareket gelecek idamları önlemek konusunda yardımcı olacaktır.

René Taieb

(Paris 10. Üniversitesi Felsefe Profesörü)

Biz cellatların kolunu durdurmak istiyoruz birinci olarak. İkincisi Türkiye halklarına özgürlük savaşımında destek olmak istiyoruz. Özgürlükler bölünmez. Dünyanın neresinde olursa olsun özgürlüklere yapılan saldırılara karşı durmak görevini yerine getiriyoruz. Üçüncüsü biz özgürlükler savaşımı barış savaşından ayrı tutmuyoruz. Biliyoruz ki Türkiye gittikçe daha militaristleştirilmektedir. Topraklarında ABD üsleri vardır. Bu protestomuz barış için de yapılmış bir protestodur. Bizim için gerçek terör Türkiye'deki yönetimin sürdürdüğü devlet terörüdür dördüncü olarak belirteceğimiz. Bu terör üstelik terörizmi susturma bahanesi ile getiriliyor. Fransız halkı buna göz yumamaz.

Lucien Lanternier

(Gennevilliers Belediye Başkanı)

Ben Komünist ve Cumhuriyetçi Seçilmişler Derneği'ni temsilen geldim. (Bu dernek tüm seçimle gelen milletvekili, senatör, belediye ve il yöneticilerinin üye olduğu bir dernektir.) Türkiye'de demokratlar üzerinde sürdürülen kanlı baskıları protesto etmek amacıyla burada bulunuyorum. Dün de Belediye Meclisi'mizde yaptığımız bir dakikalık saygı duruşu ile aynı eylemi gösterdik. Üstünde durulması gerekir ki basın yayın organları Türkiye'de olup bitenlerle gereği gibi ilgilenmiyorlar. Dayanışmamızı bu eylemlerle sınırlamamalıyız. Şimdi yeni biçimler düşünülmeli ve daha yoğunlaştırarak sürdürmeliyiz.

ne vuran bini aşkın Fransız, Türk ve Kürt demokratı bir ağızdan **"Katil Evren"**, **"Türkiye, dostluk, dayanışma"**, **"İdamlara son!"** **"Genel af"**, **"Politik tutuklulara özgürlük"**, **"Kürdistan'daki kanlı teröre son"** diye haykırdılar.

Fransız Komünist Partisi (FKP) nöbet eylemine iki ayrı delegasyonla katıldı. Öğleden önce FKP Politik Büro Üyesi, MK, Dış İlişkiler Sekreteri, Avrupa Parlamentosu üyesi **Maxime Gremetz** başkanlığında MK üyesi **Henri Costa,** FKP-MK üyesi ve Avrupa parlamenterleri **Jacquez Denis,** FKP Dış Politika Bölümü görevlisi **Jean Charles Negre**'den oluşan delegasyon, nöbeti öğleden sonra FKP Politik Büro Üyesi, MK sekreterlerinden **Paul Laurent** başkanlığında Politik Büro Üyesi **Madleine Vincent,** Politik Büro üyesi **Qay Hermier** Politik Büro Üyesi **Claude Poperen**'den oluşan delegasyona devrettiler. Her iki delegasyonun nöbeti sırasında, delegasyon başkanlarının isteği üzerine en son idam edilen yurtsever **Hıdır Aslan**'ın ağabeyi **Aydın Aslan** da Fransız komünistlerinin bu saygın önderleri ile birlikte nöbete durdu.

FKP delegasyonlarının yanısıra **"18 saatlık nöbet"** eylemine Fransa'nın en saygın **CGT Konfederasyonu** adına katılan delegasyona CGT Dış İlişkiler sorumlusu **Johannes Galland** başkanlık ediyordu. **Renault** işçileri ise eyleme tüm Renault işçilerini temsilen bir göçmen işçi delegasyonu ile katıldılar.

Eylemin örgütlenmesinde dolaysız katkısı olan ve yeni kurulan **Fransa-Türkiye Derneği** ise Başkan Avukat **Frederick Weyl** ve Genel Sekreter **Roger Gaudin** ile iki yöneticiden oluşan bir delegasyonla temsil edildiler. **Fransız Komünist Gençlik Hareketi** delegasyonu da eylemin etkin destekçileri arasında yer aldı.

Türkiyeli Türk ve Kürt demokratları ise nöbet eylemine iki delegasyonla katıldılar. Sabah 8.30'da nöbete duran delegasyon DISK Yürütme Kurulu üyesi **Kemal Daysal**, avukat **Ziya Acar**, Avukat **Kuray Anger** ve **Yalçın Cerit**'ten oluşmuştu.

11.50'de nöbeti devralan delegasyon ise ülkedeki Türk ve Kürt demokratlarını temsilen Fransa'da etkinlik gösteren 17 örgüt tarafından kurulan **"Türkiye ve Kürdistan'daki idamları, İşkenceleri ve Baskıları Durdurma Komitesi"** sorumlularından oluşuyordu.

BU MEŞALELERİN IŞIĞI, METRİS'E, MAMAK'A, DİYARBAKIR'A VURUYOR...

Eski Çalışma Bakanı Charles Fitterman ve avukat Roland Weyl meşaleleriyle "nöbet" tutuyorlar. Biraz sonra da meşalelerini Türkiyeli demokratlara devredecekler...

Fransız aydın ve demokratlarının katılımı ile etkili bir dayanışma niteliği kazandı...Fransız Komünist Partisi Politik Büro düzeyinde katıldı...

Foto: Türkiye Postası-özel

Fransa-Türkiye Derneği Başkanı Weyl ile söyleşi

Üç yıldan beri Türkiye'deki baskılara karşı Fransa'da yürütülen dayanışma hareketlerinde aktif olarak çalışan Avukat Frederick Weyl, geçtiğimiz haftalarda kurulan ve ilk örgütlediği iki gösteri eylemi ile kendisini Fransa demokratik kamuoyuna duyuran Fransa-Türkiye Derneği'nin başkanıdır. 3 yıl önce DISK Davası'nın ilk oturumuna Dünya Sendikalar Federasyonu ve Uluslararası Demokratik Hukukçular Örgütü adına gözlemci Avukat olarak katılan Frederick Weyl, Türkiye dönüşü Fransız Baroları ve hukuk adamları arasında Türkiye'de (Başta İstanbul Barosu eski Başkanı Orhan Apaydın olmak üzere) tutuklu avukatların serbest bırakılması için açılan geniş kapsamlı imza kampanyasının örgütlenmesinde etkin çalışmalarda bulundu.

Türkiye Postası- Başkanı olduğunuz Fransa-Türkiye Derneği Hıdır Aslan'ın idamdan kurtarılması ve daha sonra idam edilince bunun protesto edilmesi için arka arkaya iki gün içinde iki büyük eylem oluşturdu. Yeni kurulan ve Fransa kamuoyunda henüz tanınmaya başlayan örgütünüzün Türkiyeli onyedi örgütün katılması da içinde olmak üzere böylesine kalabalık bir topluluğu harekete geçirebilmesi nereden ileri geliyor sizce?

Frederick Weyl- Fransız kamuoyu Türkiye konusunda yeterince bilgilendirilmiyor. İnsan haklarına bağlılık duyan herkes Türkiye'de olup bitenleri protesto etmek için birleşmelidir. Derneğimiz, bu amaçla, artık Türkiye'de kimse idam edilmesin, General Evren rejimi bu istemleri dikkate almak zorunda kalsın diye Fransız kamuoyunu duyarlı kılma, harekete geçirme yönünde çaba gösteriyor. Fransa'nın her tür düşünce akımından kişileri böylesi bir dayanışmaya çekmek için çok şeyler yapılabilir.

Fransa halkı geleneksel olarak insan haklarına çok bağlıdır. Elbette iyi bilgilendirilmesi koşuluyla. Sorun Fransızların Türkiye'deki durum konusunda kötü ve az bilgilendirilmeleridir. Bu konuda haber verme araçlarının büyük bölümünün ciddi ve ağır sorumlulukları vardır. Bizim çok sınırlı haberlendirme olanaklarımızla bilgilendirmenin bile kamuoyunu duyarlı kılacağını ve en kısa bir zamanda meyvesini vereceğini bu iki eylemimizle saptamış olduk.

Yapılanlar yalnızca bir başlangıçtır. Büyük haber verme araçlarının oluşturduğu **"sessizlik duvarı"**nı yıkabilmek için çok daha geniş yığınları harekete geçirebilmek gerekiyor. Böylece Türkiye halkları ile dayanışma bugün Türkiye'de insan haklarına yapılan saldırıların ağırlığına uygun ve onlara karşı koyabilecek düzeyde bir gerçeklik kazanacaktır. Geçen gösterilerimizde sokağa dökülen binler, onbinler durumuna gelince Fransa'nın sesi General Evren de dahil olmak üzere Türkiye'den duyulacaktır; ve Evren, Fransız halkının haberli olduğu sürece yeni idam infazlarını kollarını kavuşturup beklemeyeceğini anlayacaktır.

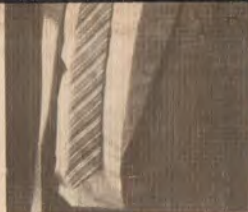
Türkiye Postası- Bütün protestolara rağmen Hıdır Aslan'ın idam edilmesi, geçtiğimiz haftalarda Türkiye Kürdistanı'nda sürdürülen kanlı uygulamalar, Cunta'nın baskılarını daha da artırma ve demokratik güçleri sindirmek amacıyla girişimlerini daha

Fransız komünistleri enternasyonal dayanışmada nöbet başında. Aralarında Hıdır Aslan'ın ağabeyi Aydın Aslan. (Soldan sağa) Claude Poperen (PB üyesi), Qay Hermier (PB üyesi), Madleine Vincent (PB üyesi), Aydın Aslan, Paul Laurent (PB üyesi)

FREDERICK WEYL
Fransa-Türkiye Derneği Başkanı

İdam edilen Hıdır Aslan'ın ağabeyi Aydın Aslan da nöbetteydi...

Türkiye'de yeniden başlatılan idam cezalarının son kurbanı Hıdır Aslan. Dev-Yol militanı Hıdır Aslan'ın idamının durdurulması için uluslararası demokratik kamuoyunun ısrarlı çabaları sonuç vermedi. Gözü dönmüş, kana doymaz generaller, Hıdır Aslan'ı bir sabah vakti öldürdüler. Ağabeyi Aydın Aslan faşist terörden kurtulmak için yurtdışında yaşamak zorunda kalmış bir yurtsever. Acı haber geldi onu Federal Almanya'da buldu. Paris'te "Hıdır Aslanlar" için tutuşturulan 200 meşaleden birini de o taşıyordu. Fransız işçi sınıfının en yiğit evlatlarıyla omuz omuza "nöbet"e duruyordu. Ve kederli ve kararlı kardeşinin yere düşürmediği demokrasi bayrağını, özgürlük meşalesini daha da yükseklere kaldırmak için savaşıyordu. Aydın Aslan nöbet çadırının önünde Türkiye Postası'na kardeşi Hıdır Aslan'la ilgili anı ve izlenimlerini şöyle anlattı:

Kardeşim işlemediği bir suç yüzünden idam edildi. Dava açıldığı zaman, o zamanki savcı ile konuşmuştuk. 12 Eylül darbesinden önceydi. Bize "Ölüm cezasını kesinlikle düşünmüyoruz" **demişti. 12 Eylül darbesinden sonra ise** "Bu konuda benimle görüşmeyin. Bunlar üç polise karşılık üç kelle istiyorlar." **dedi ve** "ama genede kardeşinin bu üç kişi içinde olacağını tahmin etmiyoruz, çünkü kesin deliller yok." **diye ekledi. Bunu bana ve avukatımıza birlikte olduğumuz bir zaman söyledi. Kardeşim yaşamı seviyordu. Hapiste nişanlanmıştı. Nişanlısı da hapiste. O da 8 yıl ceza yedi. Hıdır altı kardeşin en küçüğüydü. Birkaç duruşma sonra ölüm cezası verileceğini hissetmişti. Bize yazdığı mektuplarında** "Bu olaya siyasi yönden yaklaşıyorlar, beni asacaklar" **diye yazmıştı. Tüm mektuplarında suçsuz olduğunu bize hep tekrarladı.**

İdam cezasını kimseye, hatta avukatına bile haber vermeden apar topar infaz ettiler. Avukatı, Hıdır asıldıktan sonra infaz yerine yetişebildi. Bize bıraktığı mektupta "Kimse üzülmesin, başım dik gidiyorum" **diye yazıyor.**

Kardeşim Hıdır **gibi,** İlyas Has'**ı ve şimdi idam edilmesi beklenenleri de mektuplarından tanıyorum. Onlar da** Hıdır **gibi yürekli insanlar. Onların idamı, Hıdır'ınki kadar** beni yaralayacaktır. **Şimdi bütün gayretimiz bu insanları kurtarmak olmalı.**

AYDIN ASLAN: Kardeşinin acısını yüreğine gömmüş, kederi ve kini gözlerinde ışıldıyor ve kardeşinin yere düşürmediği özgürlük meşalesini daha da yükseklere kaldırıyor...

kılarını daha da artırma ve demokratik güçleri sindirmek amacıyla girişimlerini daha da artıracağını gösteriyor. Derneğiniz bu yönde yeni eylemler öngörüyor mu?

Frederick Weyl- Evren Cuntası iki yıla yakın bir zamandan beri Türkiye'de demokratik yaşamın yerleştirilme yolunda olduğu fikrini geçirmeye yelteniyor. Ama almakta olduğumuz haberler bunun hiç de böyle olmadığını ve terör sürecinin yürürlükte olduğunu gösteriyor. Ama Fransa halkı, büyük çoğunluğuyla Türkiye'de olup bitenleri bilmiyor. Bu nedenle Türkiye'deki gerçek durum hakkında haberlendirmek sorunu birincil sorun olarak önümüzde duruyor. Bunun yanında giderek çok daha büyük kalabalıkların katıldığı gösteriler, Türkiye Büyükelçisi'nin artık görüşmekten kaçamayacağı büyüklükte delegasyonlar örgütlemek yolunda çalışmalarımızı sürdüreceğiz.

Türkiye Postası- Üç yıl kadar önce Dünya Sendikalar Federasyonu ve Uluslararası Demokratik Hukukçular Örgütü adına gözlemci avukat olarak Türkiye'ye gittiniz ve DISK Davası'nın açılış oturumuna katıldınız. Bu arada gene TKP Gölcük Davası'nı da izlediniz. Türkiye'de edindiğiniz izlenimlerin Türkiye halkları ile dayanışmaya böyle aktif katılmanızda sizi etkileyici bir rolü oldu mu?

Frederick Weyl- Üç yıl önce Türkiye'ye gittiğimde 12 Eylül 1980'de bir hükümet darbesi olduğunu, politik tutukluların bulunduğunu biliyordum. Ama gene de kötü bilgilendirilmenin kurbanıydım ben de. O zamanki ulaştırılan haberlerin içeriğine bağlı olarak birşeyler olduğunu biliyordum ama bu birşeylerin ne derece ağır bir ciddiyet taşıdığının farkında değildim. Istanbul'da geçirdiğim bir hafta benim baskıların yoğunluğunu ve devlet terörünün varlığını görmeme olanak sağladı.

Türkiye Postası- Son olarak söyleyeceğiniz birşeyler var mı?

Frederick Weyl- Bence çıkış yolu bulunmayan hiçbir durum yoktur. Şu anda terörün boyunduruğu altındaki Türkiyeli demokratlara, Türkiye halklarına belirtmek isterim ki, yeni baskı önlemlerinin, alınan yeni idam kararlarının başarısızlığa uğratılmasına katkıda bulunmak için Fransız halkının dayanışmasını daha canlı, daha yığınsal göstermesi yolunda örgütümüz elinden gelebilecek hiçbir şeyi esirgemeyecektir. Fransız kamuoyu geleneksek ağırlığıyla Türkiye'deki devlet terörünü geriletmeye büyük katkıda bulunabilir ve bulunmalıdır da.

Aralık ayından itibaren

Yepyeni bir Türkiye Postası

Türkiye Postası önümüzdeki Aralık ayı içinde Federal Almanya'nın Ruhr bölgesine, Duisburg kentine taşınıyor. Böylece okurlarımıza hem yılın arifesinde yepyeni bir Türkiye Postası sunma olanağına kavuşacağız, hem de 12 aya yaklaşan bir süredir tasarladığımız bir planı hayata geçirmiş olacağız.

Duisburg kentinde çoktan tutulmuş olan büromuzdaki son hazırlıkları tamamlamaktayız. Gazetemizi basacak yeni matbaamız **Plambeck Co Druck und Verlag**'la anlaşmaya vardık. Şimdi bütün gücümüzü, Türkiye Postası'na hiç ara vermeden bu taşınmayı gerçekleştirmeye vermiş bulunuyoruz. Bizim gibi çok az sayıda kadroyla çalışan bir gazete için bunun kolay olmayacağını okurlarımız takdir edecektir, ama bunu da başaracağımıza inanıyoruz.

Niçin taşınıyoruz?

Okurlarımız, **"Niçin taşınıyoruz?"** sorusunun yanıtını, herhangi bir Avrupa haritasına ve bu haritada Batı Berlin'in yerine bakarak kendileri de verebilirler. **Türkiye Postası**'nı 20 aydan beri çıkarmakta olduğumuz Batı Berlin, Türkiyeli işçilerin yaşamakta oldukları bütün Batı Avrupa ülkelerine çok uzaktır. Bu durum hem gazetenin okurlarıyla, muhabir ağıyla ve yazarlarıyla yakın ilişki kurmasını güçleştiriyor, hem de okurların **Türkiye Postası'**na ulaşmasının önüne engeller çıkarıyor. Yazı kurulu üyelerinin çoğunluğunun Batı Berlin'den ayrılmaları mümkün olmadığı için bugüne kadar zorunlu olarak katlandığımız bu güçlüğü artık aşıyoruz.

Yeni bir gazete

Ama Duisburg'a taşınmamız yalnızca basit bir yer değiştirmeden ibaret kalmayacak. Herşeyden önce redaksiyonumuzu genişletme, yeni yazarlar kazanma, gazetenin değişik çevrelerle ve kurumlarla ilişkilerini daha da geliştirme olanağına, kısacası daha iyi bir **Türkiye Postası** çıkarma olanağına kavuşacağız.

Buna ek olarak, okurlarımızın daha ilk sayıdan beri yerine getirmemizi bekledikleri bazı isteklerini de karşılıyacağız. Herşeyden önce, gazetenin hem boyutları büyüyecek, hem de 8'er sayfadan iki ayrı parça halinde çıkmaktan kurtulacağız.

Taşınmayla birlikte, matbaamız da değişiyor. Bu değişiklik bize yeni olanaklar yaratıyor. Aralık ayından itibaren **Türkiye Postası**'nın boyu 50 cm., eni de 36 cm. olacak. Yani gazetemizin boyutları yüzde 25 oranında büyüyecektir. Böylece sütun sayımızı 5'ten 7'ye çıkartarak daha hareketli sayfalar yapabileceğiz. Öte yandan sayfa sayımız 16'dan 12'ye inecek ve okurlarımıza şimdiki gibi iki parçalı değil, tek parçadan oluşan bir gazete sunma olanağına kavuşacağız.

Daha düzenli bir dağıtım

Türkiye Postası'nın Federal Almanya'ya taşınmasıyla birlikte, kısalan mesafeler dolayısıyla gazete dağıtımının daha hızlı bir hale geleceğini umuyoruz. Aynı zamanda, matbaamız bize, aboneler için elektronik beyin kullanma olanağı sağlıyor. Bunun, abonelerimize aksatmadan gazete gönderme olanaklarımızı daha da iyileştireceğini umuyoruz.

Ne zaman taşınıyoruz?

Duisburg'daki yeni büromuza Aralık ayı içinde taşınmayı planlıyoruz. Eğer şimdiden göremediğimiz olağanüstü bir engelle karşılaşmazsak, Aralık ayının ilk sayısını yeni matbaamızda basabilmeyi umuyoruz. Kesin taşınma tarihimizi, büromuzun yeni adresini, yeni telefon numaramızı ve öteki ayrıntıları önümüzdeki sayılarda ayrıca duyuracağız.

OKUYUCU POSTASI

Bir izincinin Türkiye izlenimleri — **Hasan TOPRAK**

"İsa gibi astılar bizi abi"

Türkiye'ye en son 1980 yazında gitmiştim. 13 Eylül'de döndüm, o günden bu yana, bir kez daha bu yılın Ağustos ayında gidebildim.

60 beygir gücünde bir arabada altı nüfus üstüste Kapıkule'ye üç günde vardık. Günlerden pazardı. Dalgalanan bayrakları görünce göğsüm kabardı. Nihayet ülkeme varmıştım. Her yan lambalarla süslenmiş; hoparlörlerde Gencebay. Beş yaşındaki oğluma göğsüm

Doğu'da terörist avı

Geçenlerde Türkiye'deki bir dostumdan mektup aldım. 15 Ekim günü Pülümür ilçesinin Çirik köyündeki tanıdıklarını ziyaret etmek için yola çıkmış. Erzincan, Erzurum ve Elazığ karayollarının ayrıldığı kavşağa kadar kamyon üzerinde, oradan da Ali Kahraman'a kadar otobüsle gitmiş. Otobüsten indikten sonra da 2,5 saat düşmüş Çirik'in yollarına. Kan ter içinde varmış köye.

O gece saat 9'la 10 arasında bir cemse dolusu asker bir başçavuşun emrinde köyü basmışlar ve kendisini yakalayıp Pülümür'e götürmüşler.

Mesele sonradan anlaşılmış. O bölgedeki bütün yol kavşaklarındaki kah-

nin öyküsü budur. Dostum mektubunu, **"bu yazdıklarım için üzülmeyin, ufak iştir"** diye bitirmiş.

Adının açıklanmasını istemeyen bir okur/Bad Kreuznach

Türkiye Postası

Türkiye Postası 15 günde bir Cuma günleri çıkar. **Herausgeber:** Vereinigung für Völkerverständigung und Solidarität e.V., 1000 Berlin 44, Donaustr. 1. **Verantwortlicher Redakteur:** Ahmet Kardam, **Zentralredaktion und Anschrift aller Verantwortlichen:** 1000 Berlin 44, Donaustr. 1,

balarla süslenmiş; hoparlörlerde Gencebay. Beş yaşındaki oğluma göğsüm kabara kabara Türkiye'yi anlatıyorum. Ama heyacanım çok sürmedi. Giriş fişleri dolduruyoruz. 5 Mark alıyorlar. Giriş damgasını vurmadan da 60 Mark alıyorlar. Giriyoruz gümrüğe. **"Gümrüklük eşyam yok abi"** diyorum. Inanmıyor. Açıktan haraç verirsen geçebiliyorsun vermezsen eşyayı karıştırıp dağıtıyorlar.

Sabah saat 10'da köyüme varıyorum. Dört yılda daha bir harabelik olmuş köy sanki. Oğluma **"Işte bu bizim köy, ben burada doğdum"** diye anlatıyorum. **"Almanya'daki evimize gidelim"** diye tutturuyor. Zorla avutuyoruz. Konu komşu, akraba geliyor. Küçükler büyümüş, tanımak imkansız. Yaşlılar iki kat olmuşlar. Yaşıtlarımın elmacık kemikleri çıkmış. Belli kalmamış ağızlarında dişleri. **"Kesin dönüş mü, izin mi?"** hepsi bunu soruyor. **"Izin"** diyorum. **"Aman sakın döneyim deme"** oluyor cevap. **"Insan vatanını özler, sılaya dayanılmaz ama açlık özlenir mi? Açlığa dayanılır mı? Gecemiz gündüzümüz belli değil. Çalışıp duruyoruz ama karnımız doymuyor yine..."**

Kahvede

Akşamları kahveye çıkıyorum köyde. Almanya'yı soruyorlar. Ben anlatıyorum onlar dinliyor. Sonra onlar Türkiye'yi anlatmaya başlıyorlar. Masanın etrafında 10 kişi kadar varız. Çayın bardağı 10 lira, gazoz 60-70. Saatler uzuyor. Sonunda çıkarıp veriyorum içilenlerin parasını. Içlerinde hesabı verememenin ezikliği. Kimilerinin yüzleri pembeleşiyor hafiften. Bu hesabı ödemeleri, akşama kadar beton atmaları demek.

Televizyonda, haberlerde, Duisburg'da yanan Türklerin katillerinin Alman sağcıları olabileceğini söylüyor spiker, kahvede çıt yok. Sonra, oğlu birbuçuk yıl içerde yatmış çıkmış bir baba **"Küçümsemiyorum Almanya'da olanları. Ama kendileri daha büyüğünü yapıyorlar. Yüzlerce genci yok ediyorlar."** diyor. Her gece haberlerden sonra televizyonda ya bir savaş filmi, yada **"12 Eylül'e nasıl gelindi"** türünden programlar.

Kahvelerde anlatılıyor işkenceler

Bir gün yine kahvede oturuyorum. Içeriye Hasan giriyor. Hemen geliyor

yanıma. **"Hoşgeldin abi, nasılsın?"** Hapisten çıktığını biliyorum. **"Geçmiş olsun Hasan, sen nasılsın?"** diyorum. **"Iyiyim abi, dimdik ayaktayım. Güçlü geldiler bu kez ama, bir yerde yenik düştüler. Kafamızdaki düşünceleri sileceklerini sandılar. Ipleri, tüfekleri yetmedi, yenik düştüler." "Burada konuşmayalım bunları"** diyorum. **"Neden? Alacakları ne kaldı ki. Bir öğretmenliğimiz vardı, onu da aldılar. Korkutup susturmak istediler. Susalım mı yani abi?"**

Hasan nasıl tutuklandığını, başına gelenleri anlatıyor:

"12 Eylül'den sekiz-on ay sonra tutuklamalar hızlandı. O zaman Doğu'da bir köyde öğretmendim. Köyümden hiç haber alamıyordum. Bir cumartesi günü, onca yolu aşıp köyüme döndüm. Baktım ağabeyimi içeri almışlar. Önce kaçmayı düşündüm. Sonra 'kaçmak daha kötü olur' **dediler, kaldım. Iki gün sonra, ağabeyimi elleri kelepçeli, üstü başı yırtık, kan içinde köye getirdiler. Ağabeyim evde birşeyler aradı. Sonra** 'tabanca yok' **dedi.** 'Sen kimsin' **diye sordular bana.** 'Kardeşiyim' **dedim. Telsizle konuştular.** 'Tabanca bulunamadı. Sanığın bir kardeşi var.' **Öteki taraftan** 'onu getirin' **dediler ki, ellerime kelepçe vurdular. O sırada annem** 'Ben sakladım tabancayı, oğullarımı bırakın' **diye bağırdı. Bu defa onu dipçiklemeye başladılar. Annem tabancayı sakladığı yerden çıkardı. Ama bizi yine de bırakmadılar tabii. Aldılar, şubeye götürdüler. Orada gözlerimiz bağlandı.** 'Silahı nereden aldınız, öteki silahlar nerede?' **diye soruyorlardı durmadan. Beni nereye götürseler, ne yapsalar, hep** 'bilmiyorum' **dedim. Yattım kalktım, hep içimden** 'bilmiyorum' **dedim. Beynime** 'bilmiyorum'**'u yerleştirdim. Dövdüler, ısladılar, yine dövdüler:** 'Bilmiyorum'. **Isa gibi astılar; ayaklarımıza kum torbası, bazen buz tenekesi bağladılar:** 'Bilmiyorum.' **Omuzlarımızdan başlayıp kamışımıza kadar cereyan verdiler. Yine** 'bilmiyorum'. 'Ananın adı, babanın adı?' 'bilmiyorum'. **Sonra karın boşluğuna bir tekme. Bayılmışım. Bu tür işkenceler geceli gündüzlü, günde 4-5 kez yapılırdı. Dudaklarımız parça parça yarıldı. Dört gün bir yudum su vermediler. Gece karanlıkta, hücre kapısının yanında konuşan birisi ağabeyimin adını söyleyerek** 'Öldü. Hangi mezarlığa gömelim?' **diye sordu. Telsizden gelen ses,** 'falanca mezarlığa gömün' **dedi. Bu moralle yeniden işkenceye alındım, Yine** 'Bilmiyorum' **dedim, başka şey demedim. Ama konuşanlar oldu. Karşıma dili çözülen arkadaşları getirdiler. Herşeyi anlatıyorlardı. Ağabeyim de bunlardan biriydi. En sonunda aklını oynattı. Ne yapmalıyım bu durumda diye düşünüyordum hep. Dışardakileri ele vermektense 35 yıla hüküm giymiş, cezası kesinleşmiş bir arkadaşın üstüne attım onların söylediklerini. Bu işkence ve sorgu 58 gün sürdü. Çok konuşanlar en az 15'er yıl yediler. Benim 6 yıla cezam kesildi. O arada tahliye oldum. Şimdi temyizde. Abi, gözlerimizin önünde bir arkadaşın kafasına iki yerinden burgu saldılar. Üçüncü burguda, şereflice öldü. Tek kelime konuşmadı. Öldü diyorum sana, gözlerimizin önünde. Konuşmayınca büsbütün çileden çıkıyorlar. Işkenceleri çoğunluk gözlerimizin önünde yaparlardı. Ama şimdi korkuyorlar. Hapisten çıktıktan sonra, bir gün çarşıda işkencecilerden birine rastladım. Beni o da gördü. Dondu, öylece kaldı. Korkuyordu. Bizden korkuyorlar, çok korkuyorlar."**

Bunları dinledim Hasan'dan. Anlatan, konuşan sadece o değildi. Başka şeyler de duydum, dinledim. Yılgınlık var sanıyordum Türkiye'de. Gördüm ki herkes biraz daha bilenmiş. Bir de, herkesin solun birliğini istediğini, herkes birleşirse yeneceklerini inandıklarını gördüm.

Mesele sonradan anlaşılmış. O bölgedeki bütün yol kavşaklarındaki kahvehanelere ispiyoncular oturtulmuş. Bunların işi gücü, **"şüpheli"** buldukları kişileri, oraya yerleşmiş olan askeri birliklere ihbar etmek. Kendisi de böyle bir ihbara kurban gitmiş. Ihbar üzerine askerler iz süre süre, çevredeki köylüleri sorguya çeke çeke Çirik köyüne kadar varmışlar ve köyü basmışlar.

Bu küçük olay Türkiye Kürdistanı'nda olup bitenlere güzel bir örnek. **"Terörist"** diye köy meydanlarına silah zoruyla dizilen insanların, birbirlerine iplerle bağlanıp götürülen Kürt köylüleri-

...nel Redakteur: Ahmet Karbalı, Zentralredaktion und Anschrift aller Verantwortlichen: 1000 Berlin 44, Donaustr. 1, Tel: 624 60 92, **Herstellung:** Eigenvertrieb **Druck:** Henke Rollenoffset, 1 Berlin 48 Säntisstr. 49, **Banka Hesabı:** Vereinigung für Völkerverständigung und Solidarität **Postscheckkonto** 461 432-100, BLZ 100 100 10 Postschekamt Berlin-West, **Abone koşulları:** Federal Almanya ve Batı Berlin'de 6 aylık (12 sayı) 30 DM, 1 yıllık (24 sayı) 60 DM, **Temsilcilikler-Fransa:** Paris, Tel: 01-258 26 90, **Isviçre:** Basel, Tel: 061-221591, **Hollanda:** Amsterdam, Tel: 020-942323, **Ingiltere:** Londra, Tel: 01-340 47 39, **Danimarka:** Kopenhag, Tel: 01-707 506, **Isveç:** Stokholm, Tel: 08-367 576, Yazışma adresi: Box 5067 163 05 Spanga

Federal Alman hükümetinin çıkartmak istediği Yabancılar Yasası'na karşı yapılan uluslararası konferansın ardından

Yabancılar yasasından vazgeçilmedi, ertelendi

● 27 Ekim günü FIDEF'in, Belçika, Fransa, Hollanda, Isveç ve Ingiltere'deki kardeş Türkiyeli örgütlerle birlikte Frankfurt'da düzenlediği konferans, Batı Avrupa'daki Türkiyeli göçmen işçi örgütleri için ışık tutucu oldu.

FIDEF 1980 yılında **"Yabancı Düşmanlığına Karşı Dostluk Haftası"**nı başlatırken, birçok kişi böyle bir eylemin gerekliliğinden kuşkulu olduklarını belirtmişler, **"yabancı düşmanlığı bu kadar büyütülecek bir sorun mu?"** diye sormuşlardı. Böyle bir eylemin başlatılmasının ne denli isabetli olduğu çok geçmeden görüldü.

Geçtiğimiz 27 Ekim günü, gene FIDEF'in, Belçika, Fransa, Hollanda, Isveç ve Ingiltere'deki kardeş Türkiyeli örgütlerle birlikte Frankfurt'ta düzenlediği **"Yeni Yabancılar Yasası'na Karşı Uluslararası Konferans"**ın da taşıdığı önem önümüzdeki günlerde daha iyi ortaya çıkacaktır. Bu Konferans'ın toplandığı günlerde Federal Alman hükümetinin çıkartmayı tasarladığı yeni yabancılar yasası konusundaki tartışmaların durulmuş olmasına kananlar, yanıldıklarını çok geçmeden anlayacaklardır.

Gerçekten de, Federal Alman parlamentosundaki tartışmalarda, hükümet, **"6 yaş sınırı"** ve **"ailelerin birleştirilmesi"** konularında geri adım atmış ve yeni yasayı getirmeyi ertelemiştir. Bu, ilerici ve demokrat güçlerin ve partilerin büyük bir duyarlılık göstererek, **"Nazi Almanyası"**nı anımsatan yeni yabancılar yasa tasarısı karşısında ortaya koydukları direnişin başarısıydı. Ama öte yandan da, bu yasanın arkasındaki güçlerin ve iktidar ortağı CDU ve CSU'nun gerilerken başvurmaya çalıştıkları bir manevraydı da. Çünkü yeni yabancılar yasası yalnızca **"6 yaş sınırı"**ndan ve **"ailelerin birleştirilmesi"** konusundaki kısıtlamalardan ibaret değildi. Gerek kamuoyundaki, gerekse parlamentodaki tartışmalarda üzerinde pek durulmayan, hep geri planda kalan **"sınırdışı etme"** konusundaki yeni önlemler dikkatlerden kaçıyordu. Oysa yeni yasa tasarısının asıl tehlikeli bölümü de buydu. Kaldı ki, yeni yasanın parlamentoya getirilmesinin ertelenmesi, bu yasadan vazgeçildiği anlamına da gelmiyordu. Kamuoyundaki tepkilerin yatışmasını bekleyen CDU ve CSU partileri **"6 yaş sınırlaması"**nın ve **"ailelerin birleştirilmesi"** konusundaki kısıtlamaların yumuşatıldığı ama **"sınırdışı etme"** maddelerinin korunduğu bir yeni yabancılar yasasını çıkartmaktan vazgeçmiş değildi; ve koalisyon ortağı FDP'nin, kiliselerin ve diğer ılımlı güçlerin direnişlerini böyle bir manevra ve ertelemeyle kırmayı ve onları öteki ilerici ve demokrat güçlerden koparmayı planlıyordu. 27 Kasım günü Frankfurt'ta düzenlenen uluslararası konferans işte bu tehlikeye parmak bastığı için özellikle önem taşıyordu.

Ama Konferans'ın önemi yalnızca bundan ibaret de kalmıyordu. Batı Avrupa ülkelerindeki ilerici ve demokrat politikacılar, sendikacılar, bilim adamları, sanatçılar ve yazarlar, bir başka Batı Avrupa ülkesindeki yabancılar politikasına karşı cephe almak üzere ilk kez bir araya geliyorlar ve Federal Almanya hükümetinin izlediği yabancılar politikasının bütün Batı Avrupa ülkeleri için taşıdığı tehlikeye ilk kez birlikte işaret ediyorlardı.

Konferans'ı önemli yapan bir başka nokta da, Federal Almanya'daki bugünkü gerici iktidara karşı tek alternatifi oluşturabilecek güçleri, yani Sosyal Demokrat Partisi'ni, Yeşiller'i ve Alman Komünist Partisi'ni diğer barış ve demokrasi güçleriyle birlikte bu sorun etrafında bir araya getirebilmiş olmasıydı.

Bütün bunları başarabilmiş olmanın onuru da, Batı Avrupa'nın 6 ülkesindeki Türkiyeli göçmen işçi örgütlerine, yani **FIDEF'e, BTIB'e, HTIB'e, ISTIB'e, FTIB'e Londra Halkevi**'ne aitti. Bu 6 örgütün böyle uluslararası bir konferans toplayabilmekteki başarısı, Batı Avrupadaki bütün Türkiyeli göçmen işçi örgütlerine bundan sonraki çalışmalarında da ışık tutmaktaydı. Konferansı önemli yapan bir başka nokta da buydu.

Frankfurt'taki konferansa uluslararası düzeyde ve F.Almanya çapında geniş bir katılım oldu. Katılanlar arasında şu kişiler de yer aldı: (Yukarıda soldan sağa) Jean BELLANGER (CGT Göçmen Işçiler Sorumlusu), Ebba STRANGE (Danimarka Sosyalist Halk Partisi adına), Van der LEK (Hollanda Pasifist Sosyalist Partisi milletvekili ve Avrupa Parlamentosu üyesi), Peter GINGOLD (Uluslararası Ausschwitz Komitesi Başkan Yardımcısı), (Aşağıda soldan sağa): Alf LOMAS (Ingiltere Işçi Partisi Grup Başkan Vekili), Horst PETER (SPD Meclis Grubu adına), Christina KUKIELKA (Yeşiller adına),Dirk KRÜGER (DKP Yönetim Kurulu üyesi)

Kongrenin sonuç belgesi

Federal Içişleri Bakanı'nın yeni bir yabancılar Yasası için hazırladığı tasarılar, yabancıların hukuksal durumundaki mevcut güvencesizliği daha da artıracak ve bu güne kadar garanti altına alınmış ve zaten yetersiz olan hakları hepten kısıtlayacak niteliktedir.

Bu gerçek karşısında ayrımcı yeni Yabancılar Yasası'nın reddedilmesini istemek, yabancıların eksiksiz eşit haklara sahip olmalarından yana çıkmak her zaman olduğundan daha da gereklidir.

Biz, Federal Almanya Cumhuriyeti'nde yaşamakta olan yabancıların, toplumun bütün alanlarında eksiksiz eşit haklarla yer almalarını garanti eden bir yabancılar politikası istiyoruz.

Federal Almanya'da güvenceli sürekli oturma hakkı, sınırdışı edilmelere son. Evli kadın ve erkeklerin, eşlerinden ayrılmaları halinde sınırdışı edilmelerine de hayır.

Federal Almanya'da eş ve çocuklarla birlikte yaşama hakkı; ailenin birliğini engelleyici önlemler kaldırılmalıdır.

Federal Almanya'da doğmuş insanlara eksiksiz hukuksal ve sosyal eşitlik. Işsiz kalma halinde, sadece işsizlik parası değil, işsizlik yardımı ve sosyal yardımın da ödenmesi; yabancıların işsizlik nedeniyle ülkelerine zorla geri gönderilmelerine hayır. Işyerlerinin dağıtımında Almanlarla eşitlik.

Isveç, Danimarka ve Hollanda'da olduğu gibi yerel seçimlere katılma hakkı tanınsın.

Ayrıca şunları talep ediyoruz:

Politik göçmenlere sığınma hakkının Anayasa'nın 16. maddesine göre eksiksiz uygulanması. Sığınma başvurusunda bulunanlara, ilk günden itibaren çalışma izni. Sığınma

Toplantıda grevdeki Ingiliz maden işçileri için açılan dayanışma kasasında 4559 Mark toplandı

FIDEF'in 11. Temsilciler Kurulu toplandı

FIDEF'in 11. Temsilciler Kurulu toplandı

● **210 temsilcinin yer aldığı, çalışmaların başarıları ve eksikliklerinin değerlendirildiği toplantıda FIDEF'e, Koblenz Çalışma Grubu ile Mühlacker Çalışma Grubu'nun da katıldığı açıklandı.**

10-11 Kasım günleri Düsseldorf'da toplanan **FIDEF** 11. Temsilciler Kurulu son üç yıllık çalışmaları gözden geçirerek açık yüreklilikle ortaya koydu. **FIDEF** Başkanı **Hasan Özcan**'ın konuşmasıyla açılan kurulda çalışma raporunda özel olarak şu konulara ağırlık verildi: Sınıf savaşımı ve görevlerimiz; 35 saatlik iş haftası savaşım ve deneylerimiz; Federal hükümetin yabancılar politikası; eylem birliği; Türkiye demokrasi güçleriyle dayanışma ve Kürt halkıyla dayanışma; pratik değeri olan çalışmalar ve deney alışverişi; mali durum.

Temsilciler kurulu toplantısında şu konularda kararlar alındı:

● Grevdeki Ingiliz maden işçilerinin verdiği mücadelenin tanıtılması ve onlarla dayanışmanın yükseltilmesi. Toplantıda ayrıca katılanların maddi katkılarının toplandığı bir dayanışma kasası da açıldı.

● Kürt halkıyla dayanışmanın yükseltilmesi. Bu konuda alınan kararda terörizme karşı olan herkesin herşeyden önce milyonlarca Kürt yurttaşı üzerindeki devlet terörüne karşı çıkması gerektiği, bunun ulusal bir görev olduğu belirtildi. Kürt halkı üzerindeki baskılara karşı çıkmanın barışı ve demokrasiyi savunmanın en temel koşulu olduğu vurgulanarak aralarında **FIDEF**'in de bulunduğu 11 demokratik örgütün yıl sonuna kadar sürecek dayanışma kampanyasına tüm örgüt ve çalışma gruplarının ellerindeki olanakları sonuna kadar kullanarak katılmasına karar alındı.

● Yabancıların Alman toplumundan soyutlanmasına karşı koyma. **FIDEF** temsilciler kurulu bu konuda 12-20 Ocak 1985 tarihlerinde "Yabancı Düşmanlığına Karşı Dostluk Haftası" yapılmasını, yabancıların yerel düzeyde seçme ve seçilme hakkına sahip olma istemlerinin yükseltilmesini, yabancılar yasasına karşı geniş tabanlı birliktelikler ile çalışılmasını karar altına aldı.

● Muhtarlar da bakım belgesi verebilmelidir. Bu konuyu ele alırken **FIDEF**, bugün bakım belgesi almanın önündeki engeller, işçilerin hak ettikleri halde alamadıkları milyonlarca vergi iadesinin Alman vergi dairelerine kalması konusu üzerinde durarak, köy muhtarlarının verecekleri belgenin Federal Almanya'da geçerli sayılmasını; işçilerimizin haklarını Alman vergi dairelerine bırakmasına neden olan valilik ve kaymakamlık imza zorunluluğunun kalkmasını talep etti.

Toplantıda, **FIDEF** örgütlerinin, Ingiliz maden işçilerinin aileleri için topladığı kutular dolusu giyecek ve dayanışma kasasından çıkan 4559 Mark ile iki altın yüzük üzerine teşekkürlerini bildiren Ingiliz Maden Işçileri Sendikası'ndan **Joe Holmes**'in **"Herkes sizin gibi dayanışırsa, yenilmez olurduk"** sözleri coşkuyla karşılandı.

kısa kısa... kısa kısa.. kısa kısa...kısa

28 Ekim pazar günü Bad Kreuznach'da içinde Halkevi, **sendika, politik parti ve kiliselerin temsilcilerinin yeraldığı Bad Kreuznach Barış Güçleri Eylem Birliği Nikaragua'yla bir dayanışma gecesi düzenledi. Katılan diğer örgütlerin yanısıra Bad** Kreuznach Halkevi **yeni açılan** Halkevi Spor **ile birlikte geceye aktif katılım sağladı, yiyecek ve bilgilendirme** "stand"**ları açtı. Bu eylemin önerisini yapmış olan** Halkevi **açtığı standlarda gecenin en yüklü gelirini sağladı. Elde edilen gelirler Nikaragua halkına ulaştırılmak üzere gecenin sorumlularına teslim edildi.**

●

Yunanistan'da Lavrion mülteci kampında 23-30 Ekim tarihleri arasında Türkiye ve Türkiye Kürdistanlı politik mülteciler arasındaki ilişkileri geliştirmek amacıyla bir tenis turnuvası düzenlendi. Dostluk havası içinde geçen turnuva sonucunda ilk üç dereceye girenlere armağanlar verildi.

●

Krefeld-FEBAG Bedelli Askerlik Girişimi **17 Kasım cumartesi günü Kölnerstrasse 190'daki Freizeit Zentrum'da bir gençlik kültür gecesi düzenleyecek.** Barış Grubu, Hüseyin Kiraz, Nurşani, Şafak Altun ve Şafak Gündoğdu'**nun katılacakları gece** "Bedel Beşbine indirilsin, iş güvencesi sağlansın" **belgisi altında yapılıyor.**

●

Onbine yakın yabancının yaşadığı Bremerhaven'de ilk kez bu yıl 2-3 Kasım günlerinde Portekiz, Yugoslav, Türkiyeli ve çok sayıda Alman izleyicinin katılımıyla bir **"Yabancı Hemşeriler Günü"** yapıldı. Kent Yabancılar Komisyonu'nun ve kent yönetiminin maddi katkılarıyla gerçekleşen eylemde Türkiyelileri tanıtma görevini **FIDEF**'e bağlı Türkiyeli Işçiler Dayanışma Derneği üstlenmişti. Türkiyeliler eylem sırasında yabancıların Federal Almanya'daki sorunlarına ilişkin Almanca broşürlerin yanısıra Türkiye'deki rejimin baskıcı politikasını sergileyen broşürler de dağıttılar. Ayrıca kültür programında derneğin çocuklardan oluşan **"Barış Folklor Grubu"** ile **"FIDEF Hamburg Folkloru"** zengin gösteriler sundular.

●

Bad Kreuznach'da Cumhuriyet Bayramı toplantısı ile Halkevi Spor Klubü'nün kuruluş şenliği birarada DGB tarafından temin edilen salonda 150 kadar kişinin katılımıyla yapıldı. Programını Halkevi Spor Klubü **Başkanı** Fahrettin Almalı'**nın idare ettiği gecede Cumhuriyet'ten bu yana Türkiye'deki gelişmeler ve ülkenin şimdi içinde bulunduğu koşullar bir** Halkevi **üyesi tarafından sergilendi; ayrıca bir kültür programı sunuldu.**

Batı Berlin'de Kürt halkı üzerindeki baskıları protesto yürüyüşü

Batı Berlin'deki Türkiyeli örgütlerden **Işçi Gerçeği, Birlik Yolu, KKDK, Kültür Merkezi, Kürdistan Işçi Derneği, Proleter Dayanışma, Türk Merkezi**, Iran, Irak ve Filistinlilerin örgütleriyle birlikte 17 Kasım günü saat 12.00'de Rathaus Neukölln'de başlayan ve Mariannenplatz'da bir mitingle biten bir yürüyüş düzenleyecekler. Türkiyeli örgütler geçtiğimiz hafta sonunda dağıttıkları ortak bildiride yürüyüşün amaç ve istemlerini duyurdular. Yürüyüş, Türkiye'deki faşist diktatörlüğün Kürdistan halkına karşı yürüttüğü savaşa son verilmesi, idam ve işkencelerin durdurulması ve genel af belgileri ile yapılacak.

Kürt halkı üzerindeki baskılar Avusturya'da da protesto edildi

9 Kasım günü Viyana'da, Avusturya'daki Türkiyeli örgütler çeşitli Iraklı ve Iranlı Kürt örgütleri, Şilili, Yunanlı, Kıbrıslı ve Avusturyalı demokratik örgütler ile birlikte Türkiye'deki yönetimin Irak hükümeti ile anlaşarak Kürtler üzerinde yürürttüğü operasyonları protesto ettiler. Elinde meşaleler olan 300 kadar gösterici önce Irak Konsolosluğu önünde bir protesto gösterisi yaptı. Daha sonra Türkiye Büyükelçiliği'ne yürüyüş yapıldı, ancak polis göstericilerin elçiliğe yaklaşmalarına izin vermedi.

göre eksiksiz uygulanması. Sığınma başvurusunda bulunanlara, ilk günden itibaren çalışma izni. Sığınma isteyenlerin kamplarda tutulmaması. Ülkelerinde işkence ve ölüm tehlikesiyle karşı karşıya oldukları konusunda en ufak bir kuşkunun varlığı durumunda, sığınmacıların geldikleri ülkeye geri gönderilmemeleri. Sığınma başvurusunda bulunanlar hakkındaki bilgilerin ne yurtiçi ne de yurtdışı istihbarat örgütlerine verilmemesi.

Ve herşeyden önce de: Federal Hükümet'in ve **"yabancılar politikası komisyonu"**nun ayırımcı önerilerinin (Zimmermann Papier) derhal geri alınması.

Mahmut Dikerdem'in Savunması Almanca çıktı

Barış Derneği Başkanı **Mahmut Dikerdem**'in askeri mahkeme önünde yaptığı savunmanın Almancası geçtiğimiz günlerde **FIDEF** tarafından yayınlandı. **"Frieden vor dem Militärtribunal-der Prozess gegen den Friedensverein der Türkei"** başlığı ile yayınlanan kitap Internationaler Versöhnungsbund'un Almanya seksiyonu başkanı Papaz **Konrad Lübbert**'in ve Barış Derneği Genel Sekreteri **Enis Coşkun**'un yazdıkları önsözlerle sunuluyor. Kitabın sonunda Barış Derneği Davası sanıklarının kimliklerinin tanıtıldığı bir de ek yer alıyor.

Papaz **Konrad Lübbert** kitaba yazdığı önsöze, **"Bana ülkendeki hukuk düzenini söyle, sana orada hangi toplumsal düzenin egemen olduğunu söyleyeyim"** diyerek başlıyor. Türkiye'de Barış Derneği'ne karşı açılmış olan davayı 1894 Fransa'sındaki ünlü **"Dreyfus Davası"** ile ve Nazi Almanya'sında **Dimitrof**'un yargılandığı Reichstag yangını davası ile kıyaslayan Papaz **Lübbert**, dünyanın bütün ülkelerini saran barış hareketinin bir parçası olan Barış Derneği'ne karşı açılmış olan bu davanın doğal olarak kapalı kapılar arkasında kalmadığını ve dünya kamuoyunda yankılandığını söylüyor.

Evren-Özal yönetiminin politikası F.Almanya'daki MHP'lileri de cesaretlendiriyor

Alman ve Türk faşistleri protesto edildi

Türkiye'deki faşist diktatörlüğün politikasından cesaretlenen faşist MHP'nin Federal Almanya'daki uzantısı Türk Federasyonu son dönemlerde çeşitli adlar altında çalışmalarını yoğunlaştırdı. Ekim ayı sonunda Türk Federasyonu'nun Mannheim'da giriştiği provokatif eylemlerin ardından 4 Kasım günü de Wiesbaden Biebrich'de Türk Federasyonu "Milli Birlik ve Demokrasi Cephesi" adına bir gece yapmak istedi. Son ana kadar nerede yapılacağı kamuoyundan saklanan gecenin Yunan faşistlerinin "Akropolis" adlı lokantasında yapılacağı öğrenilip o bölgedeki anti-faşist örgütlerce protesto edildi.

Wiesbaden **FIDEF** üyesi Türkiyeli İşçiler Derneği'nin girişimiyle oluşturulan protesto komitesinde yer alan Türk ve Kürt örgütler, **VVN** ve diğer demokratik kuruluşlar gecenin yapılacağı "Akropolis" yakınındaki alana toplanarak yürüyüşe geçtiler. "Akropolis"in bulunduğu dar sokakta Federal Almanya'nın çeşitli yerlerinden getirilen faşist militanlar provokasyona girişmek istediler. Eylem sırasında **Türkiye Postası** Wiesbaden muhabiri **H. Murat Dörtyol** fotoğraf çekmek istediği için faşistlerce tehdit edildi.

Bu arada ortalık gerginleşinceye dek olaya müdahale etmeyen polisler faşistlerin çağrısıyla ortaya çıktılar, ancak anti-faşistlerin muhabirimizi tehdit eden kişiyi göstermelerine rağmen görevlerinin bu olmadığını söyleyerek hiçbir işlem yapmadılar. Polislerin faşistleri koruyarak olayın üzerine gitmedikleri izlendi.

Anti-faşistlerin yürüyüşü disiplinli bir şekilde sürüp, **IG-Metall** Wiesbaden örgütünden bir sendikacının konuşma yaptığı mitingle noktalandı.

Alman faşist partisi NPD'nin kongresi yapıldı

3-4 Kasım günleri Münih'te **NPD** (Alman Nasyonal Demokrat Partisi)'nin 18. Kongresi yapıldı. Aralarında Hitler dönemi artığı eski faşistler, savaş döneminde yüzlerce çocuğun cinayetinden sorumlu SS subayı **Arno Strippel** gibileri, neo-naziler ve çeşitli ülkelerden gelen faşistlerin yer aldığı ve 350 kişinin katıldığı kongrede Türkiyeli faşistlerin de güvenlik görevlileri arasında yer aldığı öğrenildi.

Polisin demir parmaklıklı koruması altında yapılan kongre 3 Kasım günü anti-faşistlerin kongre binası önünde yaptığı bir gösteri ve yakın bir meydanda yapılan mitingle protesto edildi. Bu arada faşistlerin kongre binasından çıkarak yaptıkları provokasyonlar da polis tarafından hiçbir engelle karşılaşmadı. 400 kadar anti-faşistin katıldığı protesto mitinginde **VVN** bölge başkanı **Marion Lehmicke, SPD**'li belediye meclisi üyesi **Gerd Baumann**, papaz **Michael Göpfert**, sendika sekreteri **Thorsten Heinsohn**, ve **FIDEF** üyesi Münih İşçi Derneği'nden **Nur Erkılıç** birer konuşma yaptılar.

Türk Federasyonu neyi savunuyor ?

Türk Federasyonu'nun Federal Almanya'nın **Mannheim** kentinde dağıttıkları **"Milli Birlik ve Demokrasi Cephesi"** imzalı bildirilerde, Evren-Özal yönetiminin **"güvenilir sivil kişilere"** silah dağıtma ve **"devlete yardımcı terör birlikleri"** kurmayı planlaması yerinde bulundu ve 12 Eylül öncesinde aynı işi MHP'nin yaptığı belirtilerek, **"Bugün Doğu'da köyünü basan komünistleri öldüren vatandaşlarımıza teşekkür edenlere soruyoruz: Dün aynı hainlerle mücadele etmek zorunda kalan vatansever memleket evlatları da teşekküre layık değiller miydi?"** denildi.

Türk Federasyonu'nun dağıttığı bildiride, Kenan Evren'in Van konuşmasında söylediği **"Marksist-Leninistlere karşı gerektiğinde sizler de mücadele edeceksiniz"** sözleri hatırlatıldı ve MHP'nin silahlı örgütleri kastedilerek **"Böyle bir mücadele bugün ve yarın için sözkonusu ve meşrudur da, dün için değil miydi?"** denildi.

Türk Federasyonu'nun bildirisinde, **"şimdi herkes, dün devlet varlığımıza, millet ve vatan bütünlüğümüze kasteden hainlerle mücadele eden vatanseverlere karşı 12 Eylül'den sonra takınılan tavrın haksızlığını daha iyi anlıyor"** denildi ve başta Türkeş olmak üzere tutuklu bulunan MHP'li katillerin salıverilmesi istendi.

13 Ekim'de Darmstadt'ta, NPD'nin gençlik örgütünün kongresi de ancak polis kordonu altında yapılabilmiş ve yüzlerce anti-faşist tarafından protesto edilmişti.

TKSP 10. kuruluş yıldönümünü kutladı

Türkiye Kürdistanı Sosyalist Partisi 3 Kasım 1984'de Köln Mülheim Stadthalle'de düzenlediği bir gece ile kuruluşunun onuncu yıldönümünü kutladı. 500 kadar kişinin katıldığı gecede izleyicilere partinin 10 yıllık mücadelesi hakkında bilgi verildi ve Kürt halkının müzik ve folklorunu içeren bir program slaydlar eşliğinde sunuldu. Partinin genel sekreteri **Kemal Burkay** konuşmasında Kürt halkının Kürdistan'ın tüm bölgelerinde verdiği mücadele üzerinde durdu, Türkiye'de Türk ve Kürt halklarının demokratik ortak cephesinin kurulmasına verdikleri önemi vurguladı. Çeşitli komünist ve sosyalist partilerin mesajlarının okunduğu toplantıda **DKP** yönetim kurulundan **Heinz Lang** ve **TSİP** genel başkanı **Ahmet Kaçmaz** da birer konuşma yaptılar.

Yunan Uluslararası Barış ve Detant Komitesi'nin 9. Genel Kurulu yapıldı

"Barış ağacı acılar pahasına kök saldı"

Yunan Uluslararası Barış ve Detant Komitesi (EEDYE)'nin 9. Genel Kurulu 2-4 Kasım tarihleri arasında Atina'da toplandı. Yunanistan barış hareketinin son yıllardaki büyük başarısını ve yığınsallaş-

ma konuşmalarından sonra, ikinci gün Kongre dört ayrı komisyon halinde çalıştı. Özellikle **"Akdeniz'de ve Balkanlar'da barış"** Komisyonu'nda Türkiye Barış komitesi delegesinin konuşması ilgiyle

Danimarka'da IND-SAM'ın Konferansı

"Göçmenlerin istihdam durumu"

- **Türkiyeli göçmen işçiler için işsizlik oranının yüzde 40 olduğu Danimarka'da IND-sam'ın düzenlediği istihdam konulu konferans özel bir önem taşıyor.**

Danimarka'daki çeşitli uluslardan göçmenleri biraraya getiren **IND-sam** 13 Kasım günü Kopenhag'da "Göçmenlerin İstihdam Durumu" konulu bir konferans düzenliyor.

dı. Yunanistan barış hareketinin son yıllardaki büyük başarısını ve yığınsallaşmasını yansıtan Kongre'de, ülkenin her yanındaki çeşitli barış komitelerinden seçilerek gelmiş 600 delege dışında 27 ülkeyi temsilen gelen 30'dan fazla konuk, Birleşmiş Milletler temsilcisi ve Dünya Barış Konseyi Başkanı **Romesh Chandra** da hazır bulundu. Kongre'de, Türkiye barış hareketini **Oya Baydar** temsil etti.

İlk günkü açılıştan ve bazı konukların bu arada öncelikle **Birleşmiş Milletler 1986 Dünya Barış Yılı Komitesi temsilcisinin** ve **Chandra**'nın kongreyi selamla-

da barış" Komisyonu'nda Türkiye Barış komitesi delegesinin konuşması ilgiyle karşılandı ve **"Bölgemizde barış açısından bir Türkiye sorunu değil, emperyalizme bağımlı faşist rejim sorunu vardır"** açıklaması genel ilgi ve kabul gördü.

Bugün 600 delegeyle toplanan bir kongreye sahip olan, ülkenin en seçkin bilim adamı, politikacı, hukukçu, eğitimci, sanatçıları yanında din adamlarını ve eski yüksek rütbeli ordu mensuplarını da içeren Yunan barış hareketinin en önemli özelliğinin, gerçekten de, çok çeşitli siyasal parti ve hareketten, çok çeşitli toplumsal grup, sınıf ve katmandan kişileri biraraya toplaması olduğu görülüyordu. Atina Üniversitesi Rektör yardımcısı EEDYE Başkanı **Alkis Argyriadis**, hareketin tarihini anlatırken, barış hareketinin bu gelişmesi karşısında duydukları sevinç ve gururu dile getirdi ve **"Ülkemizde barış ağacının kök salması, ilk ürünlerini vermesi için ve barış hareketinin rolünün ve öneminin resmen tanınması için ülkemizin ve halkımızın acı deneyler ve trajediler yaşaması, EEDYE'nin başkan yardımcısı Lambrakis'in 1963'de öldürülmesi ve yedi yıllık faşist diktatörlük gerekti. Barış hareketinin kök salmasını bunlar pahasına elde ettik"** dedi.

EEDYE'nin 1960'lardaki başkan yardımcısı G.Lambrakis (ortada) 1963'de öldürülmüştü

ferans düzenliyor.

IND-sam'ın belirttiğine göre işsizlik Danimarka'daki göçmenler için ciddi bir tehlike oluşturuyor. 1976'dan bu yana göçmenler arasında işsizlik oranı Danimarkalıların iki katı iken son yıllarda fark daha da artmış durumda. Halen tüm göçmenler için ortalama işsizlik oranı yüzde 25-30 dolayında. Türkiyeli göçmen işçiler için ise bu oran daha da yüksek: yüzde 40.

Göçmenlerin istihdamı konulu konferansta bu konular ve çözüm yolları tartışılacak. Konferansa göçmen örgütlerinin temsilcilerinin yanısıra sendikalardan, işveren örgütlerinden, çeşitli bakanlıklardan, belediyelerden ve diğer kurumlardan temsilciler davet edilmiş bulunuyor.

Ömer KARAHASAN'ı yitirdik

Gazetemiz yazarlarından Yılmaz Karahasan **ile** ressam Aydın Karahasan'**ın babası sendikacı ve maden işçisi** Ömer Karahasan **26 Ekim günü ani bir kalp krizi sonucu sendikadaki odasında öldü. 1907'de Hopa'da doğan** Ömer Karahasan **tam 50 yıl maden işçiliği yapmış ve 1927-77 arasında çeşitli düzeylerde işçi temsilciliği görevinde bulunmuştu. 1946'da Zonguldak Maden İşçileri Sendikası kurucuları arasında yeralan** Karahasan **bu sendikanın 11 yıl boyunca başkan yardımcılığı ve başkanlığını, 13 yıl ise eğitim müdürlüğünü yaptı. 1958'de Maden İşçi Sendikaları Federasyonu kurucusu ve başkanı oldu. 1960'da kurucu meclisde işçileri temsilen üye olan** Karahasan'ın "Türkiye Sendikacılık Hareketi İçinde Zonguldak Maden İşçileri ve Sendikası" **adlı 700 sayfalık bir kitabı da vardı.**

Avusturya'dan Türkiye Barış Derneği'ne dayanışma

Batı Avrupa'da yaşayan ve çalışan Türkiyeliler Türkiye Barış Derneği ile dayanışmalarını çeşitli biçimlerde sürdürürlerken, Avustralya'da da Türkiye Maden İş Sendikası Genel Sekreteri **Halit Erdem**, Avusturya Ulusal Barış Komitesi ile Türkiyeli barış savaşçılarıyla dayanışma konusunda bir görüşme yaptı. Ortak bir dayanışma çalışması yürütülmesi yönünde alınan kararlar doğrultusunda Avusturya Ulusal Barış Komitesi Başkanı Prof.Dr. **Thomas Schönfeld**, Turgut Özal'a ve 1. Ordu Sıkıyönetim Komutanlığı'na Barış Derneği yöneticilerinin serbest bırakılması ve bu haksız davanın durdurulmasını talep eden bir telgraf çekti. Ayrıca Avusturya Barış Komitesi'nin yayın organı **"Stimmen zur Zeit"** Kasım 1984 sayısında **Halit Erdem**'in Türkiye Barış Komitesi yöneticilerinin neden yargılandığı konusundaki bir yazısına yer verdi. Bunların yanısıra Uluslararası Af Örgütü'nün Avusturya Linz bürosu da Mahmut Dikerdem'in serbest bırakılması için 10 bin imza toplayarak bunları İngiltere'deki merkezine iletti. Daha önce Viyana'da bu amaçla başlatılan imza kampanyası şimdi Af Örgütü'nünkü ile birlikte sürdürülüyor.

CÜNEYT BAŞBUĞ **Nokta**

Tüm Türkiye Gökova'dır

Gökova körfezine termik santralin yapımını engellemek için yollara çıkan kadınların çoğunluğu, belki de hiçbiri yaşadıkları toprak parçasının antik çağlara dek uzanan tarihinden, Akdeniz uygarlığının oluşmasına katkısından haberli değil. Onları inşaat için gelen araçların önüne birlikte atan dürtü yaşayageldikleri toprağın onlara emekleri karşılığı yılda iki kez sunduğu ürünü santralin getireceği kirlenme sonucu sunamayacak olması. Alışığı oldukları, yıllardır altlı üstlü yaşadıkları topraktan, zeytinden, narenciyeden uzaklaşmak istememeleri onları tüm demokratik hakların kısıtlandığı bir dönemde bile kararlı harekete itiyor.

Körfezdeki köylerden birinin muhtarı "dünyanın en lezzetli balıkları burada çıkıyor, kirletilir mi böyle güzel bir deniz" diye karşı çıkarken çevre koruyucuları başka gerekçelerle santral yapımına karşı çıkıyorlar. Aydınların bir kısmı ise, hümanist düşüncelerin köklerini yakaladıkları toprakların böylesine tahribini cinayet olarak niteliyor.

Hiçbirinin santrale, santral olduğu için karşı çıktığı yok. Ne zeytininden ayrılmak istemeyen kadın, ne körfezde yıllardır balıkçılık yapan adam, ne mavi ve yeşilin oluşturduğu bu güzelliği sadece seyretmek için her yıl birkaç kez kendisini bu kıyılara atan kentli, ne de geçmiş çağların Knidos'unda, Halikarnas'ında geleceği arayan aydın elektrik üretimine karşı değil. Onlar, kendi ayrı bakış açılarından yaklaşarak insan emeği ile doğa işbirliğinin daha mükemmelleşmesini istiyorlar.

Son günlerde sesini Gökova için duyuran bu istem kuşkusuz sadece Gökova için değil ülkemizin tüm toprak parçaları için geçerli olmalıdır. Gökova körfezi de, Van gölü de, denize inen yamaçları dolduran leziz balıklar da, Doğu Anadolu meralarındaki sürüler de onlarla birlikte yaşayanların gündüzlerinin, gecelerinin, emeklerinin, umutlarının ayrılmaz parçalarıdır. Ve çağlar boyunca Anadolu'nun her yerinde düne ve yarına katkıda bulunan uygarlıklar boy atmış, kök salmıştır.

Cumhuriyet gazetesi başyazarı "Gökova için çağdaş bir kavga veriliyor" diye yazıyor. Gerçekte de öyle. Ama asıl unutulmaması gereken karşı çıkılan, dışa bağımlılığın-çarpıklığın doğal sonucu olarak insan ve doğa unsurunu hesaba katmayan sözde gelişmenin sorumlularının yarın insanı, köyü, kenti, körfezi, ırmağı, gölü ve uygarlık kalıntılarıyla tüm Türkiye'yi yıkıma atmaktan çekinmeyecekleri gerçeğidir.

ABD emperyalizminin askeri üsleri, topraklarımıza yerleştirdikleri nükleer silahların sonucunu Türkiye'nin içine atılabileceği bir yıkımın korkunç sonuçlarıyla karşılaştırıldığında termik santralin getireceği çevre kirlenmesi sözü edilemez düzeylerde kalıyor. Bugün güzel bir doğa parçası için "çağdaş bir kavga yürütenlerin" unutmaması gereken bir gerçek var; Incirlik üssü Çukurova'da durdukça, Yamanlar tepesinde ABD tesisleri kaldıkça ne Gökova ne bir başka körfez, bir başka doğa parçası gerçek anlamda korunamaz. Ne de insanımız ve insanımızın içinden süzülüp geldiği uygarlıklar.

Çağdaş kavgayı tüm Türkiye için vermek gerekir. Çünkü tüm Türkiye gerçekte Gökova'dır.